

Den Europæiske Unions Tidende

C 177

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

53. årgang

2. juli 2010

Informationsnummer

Indhold

Side

IV Oplysninger

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER, KONTORER OG AGENTURER

Den Europæiske Unions Domstol

2010/C 177/01	Konsolideret udgave af Domstolens procesreglement fastsat den 19. juni 1991	3
2010/C 177/02	Konsolideret udgave af Rettens procesreglement fastsat den 2. maj 1991	39
2010/C 177/03	Konsolideret udgave af procesreglementet for Retten for EU-personalesager fastsat den 25. juli 2007 ...	71

DA

Pris: 4
EUR

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

DOMSTOLEN

KONSOLIDERET UDGAVE AF

DOMSTOLENS PROCESREGLEMENT

(2010/C 177/01)

Denne udgave koordinerer:

procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 19. juni 1991 (EFT L 176 af 4.7.1991, s. 7), som ændret ved følgende retsakter:

1. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 21. februar 1995 (EFT L 44 af 28.2.1995, s. 61)
2. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 11. marts 1997 (EFT L 103 af 19.4.1997, s. 1, og EFT L 351 af 23.12.1997, s. 72 — berigtigelse)
3. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 16. maj 2000 (EFT L 122 af 24.5.2000, s. 43)
4. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 28. november 2000 (EFT L 322 af 19.12.2000, s. 1)
5. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 3. april 2001 (EFT L 119 af 27.4.2001, s. 1)
6. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 17. september 2002 (EFT L 272 af 10.10.2002, s. 24)
7. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 8. april 2003 (EUT L 147 af 14.6.2003, s. 17)
8. Afgørelse af 10. juni 2003 vedrørende fri- og helligdage, som udgør et bilag til procesreglementet (EUT L 172 af 10.7.2003, s. 12)
9. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 19. april 2004 (EUT L 132 af 29.4.2004, s. 2)
10. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 20. april 2004 (EUT L 127 af 29.4.2004, s. 107)
11. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 12. juli 2005 (EUT L 203 af 4.8.2005, s. 19)

12. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 18. oktober 2005 (EUT L 288 af 29.10.2005, s. 51)
13. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 18. december 2006 (EUT L 386 af 29.12.2006, s. 44, og EUT L 332 af 18.12.2007, s. 108 og 109 — berigtigelse)
14. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 15. januar 2008 (EUT L 24 af 29.1.2008, s. 39).
15. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 23. juni 2008 (EUT L 200 af 29.7.2008, s. 20).
16. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 8. juli 2008 (EUT L 200 af 29.7.2008, s. 18).
17. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 13. januar 2009 (EUT L 24 af 28.1.2009, s. 8).
18. Ændringer i procesreglementet fastsat den 23. marts 2010 (EUT L 92 af 13.4.2010, s. 12).

Denne udgave har ingen retsvirkning. Henvisninger og betragtninger er derfor udeladt.

DOMSTOLENS PROCESREGLEMENT

fastsat den 19. juni 1991 ⁽¹⁾

INDHOLD

	<i>side</i>
Indledende bestemmelse (art. 1)	5
Første afsnit	
- Domstolens organisation	5
Kapitel 1 - Dommere og generaladvokater (art. 2-6)	5
Kapitel 2 - Domstolens præsident og oprettelse af afdelinger (art. 7-11)	6
Kapitel 2a - Dommerkollegierne (art. 11a-11e)	7
Kapitel 3 - Justitskontoret	8
Første Afdeling - Justitssekretæren og assisterende justitssekretærer (art. 12-19)	8
Anden Afdeling - Domstolens tjenestegrene (art. 20-23)	9
Kapitel 4 - Assisterende referenter (art. 24)	9
Kapitel 5 - Forretningsgangen ved Domstolen (art. 25-28)	9
Kapitel 6 - Regler om sprog (art. 29-31)	11
Kapitel 7 - Befuldmægtigedes, rådgiveres og advokaters rettigheder og forpligtelser (art. 32-36)	12
Andet afsnit	
- Rettergangsmåden	13
Kapitel 1 - Skriftlig forhandling (art. 37-43)	13
Kapitel 1a - Den foreløbige rapport og henvisning til dommerkollegierne (art. 44-44a)	15
Kapitel 2 - Sagens oplysning og forberedelse	15
Første afdeling - Bevisoptagelse (art. 45-46)	15
Anden afdeling - Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige (art. 47-53)	16
Tredje afdeling - Afslutning af sagens oplysning (art. 54)	17
Fjerde afdeling - Sagens forberedelse (art. 54a)	18
Kapitel 3 - Mundtlig forhandling (art. 55-62)	18

⁽¹⁾ EFT L 176 af 4.7.1991, s. 7, med ændringer af 21.2.1995, offentliggjort i EFT L 44 af 28.2.1995, s. 61, af 11.3.1997, offentliggjort i EFT L 103 af 19.4.1997, s. 1, som berigtiget i EFT L 351 af 23.12.1997, s. 72, af 16.5.2000, offentliggjort i EFT L 122 af 24.5.2000, s. 43, af 28.11.2000, offentliggjort i EFT L 322 af 19.12.2000, s. 1, af 3.4.2001, offentliggjort i EFT L 119 af 27.4.2001, s. 1, af 17.9.2002, offentliggjort i EFT L 272 af 10.10.2002, s. 24, og af 8.4.2003, offentliggjort i EUT L 147 af 14.6.2003, s. 17, og som bilag til procesreglementet, Domstolens afgørelse af 10.6.2003, offentliggjort i EUT L 172 af 10.7.2003, s. 12, af 19.4.2004, offentliggjort i EUT L 132 af 29.4.2004, s. 2, af 20.4.2004, offentliggjort i EUT L 127 af 29.4.2004, s. 107, af 12.7.2005, offentliggjort i EUT L 203 af 4.8.2005, s. 19, af 18.10.2005, offentliggjort i EUT L 288 af 29.10.2005, s. 51, af 18.12.2006, offentliggjort i EUT L 386 af 29.12.2006, s. 44, som berigtiget i EUT L 332 af 18.12.2007, s. 108 og 109, af 15.1.2008, offentliggjort i EUT L 24 af 29.1.2008, s. 39, af 23.6.2008, offentliggjort i EUT L 200 af 29.7.2008, s. 20, af 8.7.2008, offentliggjort i EUT L 200 af 29.7.2008, s. 18, af 13.1.2009, offentliggjort i EUT L 24 af 28.1.2009, s. 8, og af 23.3.2010, offentliggjort i EUT L 92 af 13.4.2010, s. 12.

	<i>side</i>
Kapitel 3a - Fremskyndet procedure (art. 62a)	18
Kapitel 4 - Domme (art. 63-68)	19
Kapitel 5 - Sagsomkostninger (art. 69-75)	20
Kapitel 6 - Fri proces (art. 76)	21
Kapitel 7 - Ophævelse af sager (art. 77 og 78)	21
Kapitel 8 - Forkyndelser (art. 79)	21
Kapitel 9 - Frister (art. 80-82)	22
Kapitel 10 - Udsættelse af sager (art. 82a)	22
Tredje afsnit - Særlige rettergangsformer	23
Kapitel 1 - Udsættelse af gennemførelsen samt andre foreløbige forholdsregler (art. 83-90) ..	23
Kapitel 2 - Formalitetsindsigelser og processuelle stridsspørgsmål (art. 91 og 92)	24
Kapitel 3 - Intervention (art. 93)	24
Kapitel 4 - Udeblivelsesdomme og genoptagelse (art. 94)	25
Kapitel 5 - (Art. 95 og 96 ophævet)	26
Kapitel 6 - Særlige retsmidler	26
Første afdeling - Tredjemandsindsigelse (art. 97)	26
Anden afdeling - Ekstraordinær genoptagelse (art. 98-100)	26
Kapitel 7 - Prøvelse af Voldgiftsudvalgets afgørelser (art. 101)	26
Kapitel 8 - Fortolkning af domme (art. 102)	27
Kapitel 9 - Præjudicielle forelæggelser og andre fortolkningsprocedurer (art. 103-104b)	27
Kapitel 10 - De særlige rettergangsmåder ifølge artikel 103-105 TEA (art. 105 og 106)	29
Kapitel 11 - Udtalelser (art. 107 og 108) (art. 109 ophævet)	30
Kapitel 12 - (art. 109a ophævet)	30
Kapitel 13 - Afgørelse af tvister som omhandlet i unionstraktatens artikel 35 i den affattelse, der var gældende forud for Lissabontraktatens ikrafttrædelse (art. 109b)	30
Fjerde afsnit - Appel af afgørelser truffet af Retten (artikel 110-123)	31
Afsnit 4a - Fornyet prøvelse af afgørelser truffet af Retten (artikel 123a-123e)	33
Femte afsnit - Procedurer i henhold til EØS-aftalen (artikel 123f og 123g)	34
Afsluttende bestemmelser (art. 124-127)	34
<i>Bilag</i> - Afgørelse vedrørende fri- og helligdage	36

INDLEDENDE BESTEMMELSE*Artikel 1*

I dette reglement:

- angives bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Union ved artiklens nummer efterfulgt af forkortelsen »TEU«
- angives bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ved nummeret på den pågældende artikel i nævnte traktat efterfulgt af forkortelsen »TEUF«
- angives bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ved artiklens nummer efterfulgt af forkortelsen »TEA«
- benævnes protokollen vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol »statuten«
- benævnes aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde »EØS-aftalen«.

I dette reglement forstås ved

- »institutioner«: EU-institutionerne samt de organer, kontorer og agenturer, som er oprettet ved traktaterne eller ved en retsakt til gennemførelse heraf, og som kan være parter for Domstolen
- »EFTA-Tilsynsmyndigheden«: den i EØS-aftalen omhandlede tilsynsmyndighed.

FØRSTE AFSNIT**DOMSTOLENS ORGANISATION****Kapitel 1***Artikel 4***DOMMERE OG GENERALADVOKATER***Artikel 2*

Når Domstolen skal afgøre, om en dommer ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet, opfordrer præsidenten den pågældende til at fremsætte sine synspunkter i et lukket retsmøde uden justitssekretærens tilstedeværelse.

En dommers embedsperiode løber fra den dato, der er fastsat i udnævnelsesdokumentet. Er der ikke heri fastsat nogen dato, løber perioden fra udnævnelsesdokumentets dato.

*Artikel 5**Artikel 3*

Bestemmelserne i artikel 2, 3 og 4 finder anvendelse på generaladvokaterne.

1. Før dommerne påbegynder deres embedsvirksomhed, aflægger de i det første offentlige retsmøde ved Domstolen, hvori de deltager efter deres udnævnelse, følgende ed:

Artikel 6

»Jeg sværger, at jeg vil udføre mit hverv upartisk og samvittighedsfuldt, og at jeg vil bevare tavshed om Domstolens rådslagninger og afstemninger.«

Dommerne og generaladvokaterne har uden forskel rang efter deres anciennitet i embedet.

2. Umiddelbart efter at have aflagt ed underskriver dommerne en erklæring, hvorved de højtideligt forsikrer, at de under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

De, der har samme anciennitet i embedet, har rang efter deres alder.

Fratrædende dommere og generaladvokater, som genudnævnes, bevarer deres hidtidige rang.

Kapitel 2

DOMSTOLENS PRÆSIDENT OG OPRETTELSE AF AFDELINGER

Artikel 7

1. Dommerne vælger Domstolens præsident af deres midte for et tidsrum af tre år umiddelbart efter den delvise nybesættelse af dommerembederne, der er nævnt i artikel 253 TEUF

2. Fratræder præsidenten inden embedsperiodens normale udløb, drages der omsorg for, at en anden træder i hans sted for den resterende del af perioden.

3. Valg efter denne artikel sker ved hemmelig afstemning. Den dommer, der opnår stemmerne fra mere end halvdelen af de dommere, som Domstolen består af, er valgt. Opnår ingen af dommerne dette flertal, foretages der nye afstemninger, indtil det opnås.

Artikel 8

Præsidenten leder Domstolens judicielle virksomhed og dens administration. Han fører forsædet såvel i retsmøderne som under rådslagninger og afstemninger.

Artikel 9

1. I henhold til statuttens artikel 16 opretter Domstolen afdelinger af sin midte med fem eller tre dommere, og den træffer bestemmelse om dommernes fordeling mellem afdelingerne.

Domstolen udpeger den eller de afdelinger med fem dommere, der for en periode på et år skal behandle de sager, der er omhandlet i artikel 104b.

Dommernes fordeling mellem afdelingerne og udpegelsen af den eller de afdelinger, der skal behandle de sager, der er omhandlet i artikel 104b, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

2. Så snart stævning er indleveret i en sag, udpeger Domstolens præsident den refererende dommer.

I de sager, der er omhandlet i artikel 104b, vælges den refererende dommer blandt dommerne i den afdeling, der er udpeget i overensstemmelse med stk. 1, efter forslag fra formanden for denne afdeling. Hvis afdelingen beslutter ikke at undergive sagen hasteproceduren, kan Domstolens præsident omfordele sagen til en refererende dommer, der er tilknyttet en anden afdeling.

Domstolens præsident træffer de nødvendige foranstaltninger, såfremt en refererende dommer har forfald.

3. Når en sag i henhold til artikel 44, stk. 3, henvises til et dommerkollegium, dækker udtrykket »Domstolen« i dette reglement det pågældende kollegium.

4. I sager, der henvises til en afdeling med fem eller tre dommere, udøves præsidentens beføjelser af afdelingsformanden.

Artikel 10

1. Dommerne vælger, umiddelbart efter at have valgt Domstolens præsident, for tre år ad gangen formændene for afdelinger med fem dommere.

Dommerne vælger for ét år ad gangen formændene for afdelinger med tre dommere.

Domstolen udpeger en førstegeneraladvokat for ét år ad gangen.

Bestemmelserne i artikel 7, stk. 2 og 3, finder anvendelse.

Det offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, hvem der er blevet valgt og udpeget i medfør af dette stykke.

2. Så snart præsidenten har udpeget den refererende dommer, bestemmer førstegeneraladvokaten, hvilken generaladvokat sagen skal henvises til. Han træffer de nødvendige foranstaltninger, såfremt en generaladvokat har forfald.

Artikel 11

Har præsidenten forfald, eller er embedet ubesat, varetages præsidentens opgaver af en af formændene for afdelinger med fem dommere i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Har præsidenten og formændene for afdelinger med fem dommere samtidigt forfald, eller er deres embeder ubesatte, varetages præsidentens opgaver af en af formændene for afdelinger med tre dommere i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Har præsidenten og alle afdelingsformændene forfald, eller er deres embeder ubesatte, varetages præsidentens opgaver af en af de øvrige dommere i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Kapitel 2a

DOMMERKOLLEGIERNE

Artikel 11a

Domstolen sættes i følgende dommerkollegier:

- plenum, som består af samtlige dommere
- den store afdeling, som består af 13 dommere i henhold til bestemmelserne i artikel 11b
- afdelingerne, som består af fem eller tre dommere i henhold til bestemmelserne i artikel 11c.

Artikel 11b

1. Den store afdeling sammensættes for hver sag af Domstolens præsident, formændene for afdelinger med fem dommere, den refererende dommer og det antal dommere, som er nødvendige for at nå antallet 13. De sidstnævnte dommere udpeges på grundlag af den i stk. 2 omhandlede liste i den heri fastsatte rækkefølge. På listen tages ved hver enkelt sag, der henvises til den store afdeling, udgangspunkt i navnet på den dommer, der følger umiddelbart efter den sidste dommer, som på grundlag af listen blev udpeget til den foregående sag, der blev henvist til nævnte dommerkollegium.

2. Efter valget af Domstolens præsident og formændene for afdelinger med fem dommere udarbejdes en liste over de øvrige dommere til brug ved fastlæggelsen af sammensætningen af den store afdeling. Denne liste følger skiftevis den i artikel 6 fastsatte rangfølge og den omvendte rækkefølge: Den første dommer på denne liste er den første i henhold til den i bestemmelsen fastsatte rangfølge, den anden dommer på listen er den sidste i henhold til denne rangfølge, den tredje dommer er den anden i henhold til rangfølgen, den fjerde dommer er den næstsidste i henhold til rangfølgen, osv.

Listen offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

3. I sager, som i begyndelsen af et år, hvor en delvis nybesættelse af dommerembederne finder sted, og indtil denne nybesættelse har fundet sted, henvises til den store afdeling, tilføres afdelingen yderligere to dommersuppleanter. Som dommersuppleanter udpeges de to dommere, som på den i stk. 2 omhandlede liste er anført umiddelbart efter den sidste dommer, der blev udpeget til den store afdeling i den pågældende sag.

Dommersuppleanterne indtræder i stedet for de dommere, som i givet fald ikke kan deltage i sagens afgørelse, og i den rækkefølge, hvori de er anført på den i stk. 2 omhandlede liste.

Artikel 11c

1. Afdelingerne med fem dommere og tre dommere sammensættes for hver enkelt sag af afdelingsformanden, den refererende

dommer og det antal dommere, som er nødvendige for at nå antallet på henholdsvis fem og tre dommere. De sidstnævnte dommere udpeges på grundlag af de i stk. 2 omhandlede lister i henhold til den heri fastsatte rækkefølge. På listerne tages, ved hver enkelt sag, der henvises til en afdeling, udgangspunkt i navnet på den dommer, der følger umiddelbart efter den sidste dommer, som på grundlag af listen blev udpeget til den foregående sag, der blev henvist til den pågældende afdeling.

2. Med henblik på sammensætningen af afdelinger med fem dommere udarbejdes efter valget af formændene for disse afdelinger lister, som omfatter samtlige dommere, der er tilknyttet den pågældende afdeling, med undtagelse af afdelingsformanden. Disse lister udarbejdes på samme måde som den i artikel 11b, stk. 2, omhandlede liste.

Med henblik på sammensætningen af afdelinger med tre dommere udarbejdes efter valget af formændene for disse afdelinger lister, som omfatter samtlige dommere, der er tilknyttet den pågældende afdeling, med undtagelse af afdelingsformanden. Disse lister udarbejdes i henhold til den i artikel 6 fastsatte rangfølge.

De i nærværende stykke omhandlede lister offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 11d

1. Finder Domstolen, at flere sager bør pådømmes samlet af det samme dommerkollegium, er sammensætningen af dette kollegium den sammensætning, som er fastsat for den sag, for hvilken den foreløbige rapport er blevet behandlet først.

2. Når en afdeling, der har fået tildelt en sag, i medfør af artikel 44, stk. 4, tilbagesender denne til Domstolen med henblik på, at den tildeles et dommerkollegium med et større antal dommere, omfatter dette dommerkollegium medlemmerne af den afdeling, som har afgivet sagen.

Artikel 11e

Har et medlem af dommerkollegiet forfald, varetages hans opgaver af en dommer i henhold til rækkefølgen i de i artikel 11b, stk. 2, eller artikel 11c, stk. 2, omhandlede lister.

Har Domstolens præsident forfald, varetages præsidentens opgaver af formanden for den store afdeling i henhold til bestemmelserne i artikel 11.

Har formanden for en afdeling med fem dommere forfald, varetages afdelingsformandens opgaver af en formand for en afdeling med tre dommere, i givet fald i henhold til den i artikel 6 fastsatte rangfølge, eller, såfremt ingen af formændene for afdelinger med tre dommere indgår i dommerkollegiet, af en af

de andre dommere i henhold til den i artikel 6 fastsatte rangfølge.

Har formanden for en afdeling med tre dommere forfald, varetages afdelingsformandens opgaver af en dommer i dommerkollegiet i henhold til den i artikel 6 fastsatte rangfølge.

Kapitel 3

JUSTITSKONTORET

Første afdeling — Justitssekretæren og assisterende justitssekretærer

Artikel 12

1. Domstolen udnævner justitssekretæren.

Præsidenten underretter Domstolens medlemmer om de indgåede ansøgninger to uger før den dato, der er fastsat for udnævnelsen.

2. Ansøgningerne skal indeholde udførlige oplysninger om ansøgerens alder, nationalitet, akademiske grader, sprogkunderskaber, nuværende og tidligere beskæftigelse samt eventuelle erfaringer fra judicielt og internationalt arbejde.

3. Udnævnelsen finder sted på den i artikel 7, stk. 3, fastsatte måde.

4. Justitssekretæren udnævnes for et tidsrum af seks år. Han kan genudnævnes.

5. Bestemmelserne i artikel 3 finder anvendelse på justitssekretæren.

6. Justitssekretæren kan kun afskediges, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet. Domstolen træffer beslutning herom efter at have givet justitssekretæren lejlighed til at fremsætte sine synspunkter.

7. Fratræder justitssekretæren inden embedsperiodens udløb, udnævner Domstolen en ny justitssekretær for et tidsrum af seks år.

Artikel 13

Domstolen kan efter den fremgangsmåde, som gælder for justitssekretæren, udnævne en eller flere assisterende

justitssekretærer til at bistå justitssekretæren og til at træde i hans sted inden for de grænser, der er fastsat i den i artikel 15 omhandlede instruks for justitssekretæren.

Artikel 14

Præsidenten udpeger de tjenestemænd eller andre ansatte, der skal varetage justitssekretærens opgaver, når denne og de assisterende justitssekretærer har forfald, eller deres embeder er ubesatte.

Artikel 15

Efter forslag fra præsidenten udarbejder Domstolen en instruks for justitssekretæren.

Artikel 16

1. Justitskontoret fører på justitssekretærens ansvar et register, hvori alle processkrifter med dertil hørende bilag løbende indføres i den rækkefølge, hvori de indleveres.

2. Justitssekretæren forsyner originaldokumenterne, og, såfremt parterne anmoder om det, tillige de genparter, de forelægger, med påtegning om indførslen i registret.

3. Indførslen i registret og de i stk. 2 nævnte påtegninger har retsvirkning som autentisk bevis.

4. Nærmere bestemmelser om registrets førelse fastsættes i den i artikel 15 omhandlede instruks for justitssekretæren.

5. Enhver, der har interesse heri, kan gennemse registret på Justitskontoret og få genparter eller udskrifter heraf mod betaling efter de takster, som Domstolen fastsætter efter justitssekretærens indstilling.

Enhver part i en sag kan desuden mod betaling efter Justitskontorets takster få genparter af processkrifterne samt udskrifter af domme og kendelser.

6. Der offentliggøres en meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende* med angivelse af datoen for stævningens indførsel i registret, parternes navne og adresser, søgsmålets genstand, de nedlagte påstande samt søgsmålsgrundene og de væsentligste argumenter.

7. Er Rådet eller Europa-Kommissionen ikke part i sagen, sender Domstolen institutionen en genpart af stævningen og svarskriftet, men ikke bilagene til disse dokumenter, således at institutionen kan konstatere, om det i henhold til artikel 277 TEUF gøres gældende, at en af institutionens retsakter ikke kan finde anvendelse. På samme måde sendes en genpart af stævningen og svarskriftet til Europa-Parlamentet, således at institutionen kan konstatere, om det i henhold til artikel 277 TEUF gøres gældende, at en retsakt, der er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab, ikke kan finde anvendelse.

Artikel 17

1. På præsidentens vegne sørger justitssekretæren for modtagelse, videresendelse og opbevaring af alle dokumenter samt for foretagelse af de i dette reglement omhandlede forkyndelser.

2. Justitssekretæren bistår Domstolen, præsidenten og afdelingsformændene samt dommerne i alle deres embedshandlinger.

Artikel 18

Justitssekretæren opbevarer seglet. Han har ansvaret for arkivet og sørger for Domstolens publikationer.

Artikel 19

Justitssekretæren overværer Domstolens og afdelingernes møder, jf. dog artikel 4 og 27.

Anden afdeling — Domstolens tjenestegrene

Artikel 20

1. Domstolens tjenestemænd og øvrige ansatte ansættes på de vilkår, der er fastsat i vedtægten for personalet.

2. Før tjenestemændene påbegynder deres virksomhed, aflægger de over for præsidenten i justitssekretærens nærværelse følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg loyalt og samvittighedsfuldt vil udføre de opgaver, som er betroet mig af Den Europæiske Unions Domstol, og at jeg vil overholde min tavshedspligt.«

Artikel 21

Efter forslag fra justitssekretæren fastlægger eller ændrer Domstolen fortegnelsen over sine tjenestegrene.

Artikel 22

Domstolen opretter en sprogteneste bestående af særligt kvalificerede medarbejdere, som godtgør at have en fyldestgørende juridisk uddannelse og et grundigt kendskab til flere af Domstolens officielle sprog.

Artikel 23

Domstolens administration, finansforvaltning og bogholderi varetages på præsidentens vegne af justitssekretæren, der bistås af en fuldmægtig.

Kapitel 4

ASSISTERENDE REFERENTER

Artikel 24

1. Såfremt det skønnes nødvendigt af hensyn til sagernes undersøgelse og oplysning, fremsætter Domstolen i henhold til statuttens artikel 13 forslag om udnævnelse af assisterende referenter.

2. De assisterende referenter har navnlig til opgave:

— at bistå præsidenten i spørgsmål om anvendelse af foreløbige forholdsregler

— at bistå de refererende dommere ved løsningen af deres opgaver.

3. Under udførelsen af deres hverv er de assisterende referenter undergivet præsidenten, en af afdelingsformændene eller den refererende dommer.

4. Før de assisterende referenter påbegynder deres virksomhed, aflægger de over for Domstolen den i artikel 3 omhandlede ed.

Kapitel 5

FORRETNINGSGANGEN VED DOMSTOLEN

Artikel 25

1. Præsidenten fastsætter tidspunkterne for den store afdelings og plenums møder.

2. Afdelingsformændene fastsætter tidspunkterne for møderne i afdelingerne med fem og tre dommere.

3. Domstolen kan afholde et eller flere nærmere angivne møder et andet sted end der, hvor Domstolen har sæde.

Artikel 26

1. Er der på grund af forfald et lige antal dommere til stede, deltager den dommer, der i henhold til artikel 6 har den laveste anciennitet, ikke i rådslagningen og afstemningen, medmindre han er refererende dommer. Er dette tilfældet, deltager den dommer, der er placeret umiddelbart over ham i rangfølgen, ikke i rådslagningen og afstemningen.

2. Viser det sig, efter at den store afdeling eller plenum er indkaldt, at det antal dommere, der i henhold til statuttens artikel 17, stk. 3 og 4, skal deltage, for at den store afdeling eller plenum er beslutningsdygtig, ikke er til rådighed, udsætter præsidenten retsmødet, indtil den store afdeling eller plenum er beslutningsdygtig.

3. Er det antal dommere, der i henhold til statuttens artikel 17, stk. 2, skal deltage, for at en afdeling med fem eller tre dommere er beslutningsdygtig, ikke til rådighed, og det ikke er muligt at erstatte de dommere, som har forfald, i henhold til artikel 11e, underretter afdelingsformanden præsidenten herom, og denne udpeger en anden dommer, for at afdelingen kan blive beslutningsdygtig.

Artikel 27

1. Domstolens rådslagninger og afstemninger er ikke offentlige.

2. I rådslagningen og afstemningen deltager kun de dommere, der har været til stede under den mundtlige forhandling, samt i givet fald den assisterende referent, som har fået overdraget undersøgelsen af sagen.

3. Enhver dommer, der deltager i rådslagningen og afstemningen, udtaler sin mening og begrunder den.

4. En dommer kan forlange, at ethvert spørgsmål, før det sættes under afstemning, affattes på et af ham valgt sprog og skriftligt tilstilles Domstolen.

5. Det resultat, der efter den afsluttende drøftelse vedtages af et flertal af dommere, er udtryk for Domstolens afgørelse. Stemmerne afgives i omvendt rækkefølge af den i artikel 6 fastsatte rangfølge.

6. I tilfælde af uenighed om spørgsmålenes genstand, affattelse og rækkefølge eller af fortolkningen af afstemningen træffer Domstolen afgørelse.

7. I Domstolens møder vedrørende administrative spørgsmål deltager generaladvokaterne med stemmeret. Justitssekretæren er til stede, medmindre Domstolen bestemmer andet.

8. Når Domstolen holder møde, uden at justitssekretæren er til stede, pålægger den, hvis det skønnes nødvendigt, den dommer, der i henhold til artikel 6 har den laveste anciennitet, at optage et protokollat, som underskrives af præsidenten og den pågældende dommer.

Artikel 28

1. Medmindre Domstolen bestemmer andet, fastsættes retsferierne således:

— fra den 18. december til den 10. januar

— fra søndagen før påske til den anden søndag efter påske

— fra den 15. juli til den 15. september.

I retsferierne varetages præsidentens opgaver på det sted, hvor Domstolen har sæde, enten af præsidenten, der holder sig i forbindelse med justitssekretæren, eller af en afdelingsformand eller en anden dommer, som præsidenten pålægger at træde i sit sted.

2. I retsferierne kan præsidenten i påtrængende tilfælde indkalde dommerne og generaladvokaterne.

3. Domstolen iagttager de lovbestemte fri- og helligdage på det sted, hvor Domstolen har sæde.

4. Når der foreligger rimelig grund hertil, kan Domstolen bevilge dommerne og generaladvokaterne tjenestefrihed.

Kapitel 6

REGLER OM SPROG

Artikel 29

1. Processprogene er bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk.

2. Sagsøgeren vælger processproget, hvor ikke andet nedenfor er bestemt:

- a) Er sagsøgte en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person, der er hjemmehørende i en medlemsstat, er processproget denne stats officielle sprog. Er der flere officielle sprog, er processproget det, sagsøgeren vælger.
- b) Efter fælles anmodning fra parterne kan det tillades, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog helt eller delvis anvendes som processprog.
- c) Efter anmodning fra en af parterne og efter at den anden part og generaladvokaten er blevet hørt, kan det uanset bestemmelserne i litra a) og b) tillades, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog helt eller delvis anvendes som processprog; en sådan anmodning kan ikke fremsættes af en af Den Europæiske Unions institutioner.

I de i artikel 103 nævnte tilfælde er processproget sproget ved den nationale ret, der indbringer sagen for Domstolen. Efter behørigt begrundet anmodning fra en af parterne i hovedsagen, og efter at den anden part i hovedsagen og generaladvokaten er blevet hørt, kan det tillades, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog anvendes under den mundtlige procedure.

Præsidenten kan træffe afgørelse om ovennævnte anmodninger. Han kan henvise anmodningen til Domstolen, og såfremt han agter at imødekomme en anmodning uden tilslutning fra samtlige parter, skal han henvise denne til Domstolen.

3. Processproget anvendes særligt i parternes skriftlige og mundtlige indlæg, herunder de vedlagte dokumenter, samt i Domstolens protokollater og afgørelser.

Ethvert dokument, der er affattet på et andet sprog end processproget, skal være vedlagt en oversættelse til processproget.

Hvor der er tale om omfangsrige dokumenter, kan der fremlægges oversættelser i uddrag. Domstolen kan dog til enhver tid af egen drift eller efter anmodning fra en part forlange en mere omfattende eller en fuldstændig oversættelse.

Uanset disse bestemmelser kan medlemsstaterne anvende deres eget officielle sprog, når de indtræder i en for Domstolen verserende sag eller deltager i en af de i artikel 103 nævnte præjudicielle sager. Denne bestemmelse finder anvendelse på såvel skriftlige som mundtlige indlæg. Justitssekretæren foranlediger indlæggene oversat til processproget.

Domstolen kan tillade, at de stater, som er parter i EØS-aftalen, bortset fra medlemsstaterne, samt EFTA-Tilsynsmyndigheden anvender et andet af de i stk. 1 nævnte sprog end processproget, når de indtræder i en sag, der verserer for Domstolen, eller når de deltager i en af de i statuttens artikel 23 omhandlede præjudicielle sager. Denne bestemmelse finder anvendelse på såvel skriftlige som mundtlige indlæg. Justitssekretæren foranlediger indlæggene oversat til processproget.

Tredjelande, som deltager i en præjudiciel sag i henhold til statuttens artikel 23, stk. 4, kan få tilladelse til at anvende et andet af de i stk. 1 nævnte sprog end processproget. Denne bestemmelse finder anvendelse på såvel skriftlige som mundtlige indlæg. Justitssekretæren foranlediger indlæggene oversat til processproget.

4. Når vidner eller sagkyndige erklærer, at de ikke kan udtrykke sig tilstrækkelig klart på et af de i stk. 1 nævnte sprog, kan Domstolen tillade, at de afgiver forklaring på et andet sprog. Justitssekretæren foranlediger forklaringen oversat til processproget.

5. Præsidenten og afdelingsformændene kan ved ledelsen af forhandlingerne benytte sig af et andet af de i stk. 1 nævnte sprog end processproget; det samme gælder den refererende dommer, når han udfærdiger den foreløbige rapport og retsmøderapporten, dommerne og generaladvokaterne, når de stiller spørgsmål, og generaladvokaterne, når de fremsætter forslag til afgørelse. Justitssekretæren foranlediger oversættelsen til processproget.

Artikel 30

1. Efter anmodning fra en af dommerne, generaladvokaten eller en part foranlediger justitssekretæren, at det, som er sagt eller skrevet under sagens behandling for Domstolen, oversættes til de ønskede sprog blandt dem, der er nævnt i artikel 29, stk. 1.

2. Domstolens publikationer udfærdiges på de sprog, der er omhandlet i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1.

Artikel 31

Tekster affattet på processproget eller på et andet sprog i henhold til en tilladelse efter artikel 29 er retsgyldige.

Kapitel 7

BEFULDMÆGTIGEDES, RÅDGIVERES OG ADVOKATERS RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE

Artikel 32

1. Befuldmægtigede, rådgivere og advokater, der møder for Domstolen eller for en retsinstans, over for hvilken Domstolen har fremsat en retsanmodning, kan ikke retsforfølges på grund af deres mundtlige og skriftlige ytringer vedrørende sagen eller sagens parter.

2. Befuldmægtigede, rådgivere og advokater nyder desuden følgende privilegier og lettelser:

- a) Ingen papirer eller dokumenter, der vedrører sagens behandling, kan gøres til genstand for ransagning eller beslaglæggelse; i tilfælde af tvist kan toldvæsenet eller politiet forsegle de pågældende papirer og dokumenter, som uopholdeligt skal tilstilles Domstolen til gennemsyn i justitssekretærens og den pågældendes nærværelse.
- b) Befuldmægtigede, rådgivere og advokater har krav på at få tildelt de udenlandske betalingsmidler, der er nødvendige for udøvelsen af deres hverv.
- c) Befuldmægtigede, rådgivere og advokater kan frit rejse i det omfang, det er nødvendigt for udøvelsen af deres hverv.

Artikel 33

De privilegier, immuniteter og lettelser, der er nævnt i artikel 32, tilkommer kun befuldmægtigede, rådgivere og advokater, som forinden dokumenterer deres stilling på følgende måde:

- a) befuldmægtigede ved et officielt dokument udstedt af fuldmagtsgiveren, som straks tilstiller justitssekretæren en genpart af dokumentet

- b) rådgivere og advokater ved et legitimationsdokument underskrevet af justitssekretæren. Et sådant dokument er kun gyldigt i et begrænset tidsrum, der kan forlænges eller forkortes under hensyn til retsforhandlingens varighed.

Artikel 34

De i artikel 32 nævnte privilegier, immuniteter og lettelser indrømmes udelukkende af hensyn til sagens gennemførelse.

Domstolen kan ophæve immuniteten, når den skønner, at dette ikke strider mod hensynet til sagens gennemførelse.

Artikel 35

1. Hvis Domstolen finder, at en rådgivers eller en advokats optræden over for Domstolen, en dommer, en generaladvokat eller justitssekretæren er uforenelig med Domstolens værdighed eller med retsplejehensyn, eller at en rådgiver eller en advokat misbruger sine beføjelser, giver Domstolen den pågældende meddelelse herom. Såfremt Domstolen underretter de myndigheder, som den pågældende er undergivet, tilstilles den pågældende en genpart af skrivelsen til disse myndigheder.

På samme grundlag kan Domstolen, efter høring af den pågældende og af generaladvokaten, til enhver tid ved kendelse udelukke den pågældende fra retsforhandlingerne. Kendelsen kan fuldbyrdes straks.

2. Udelukkes en rådgiver eller en advokat fra retsforhandlingerne, udsættes disse indtil udløbet af en af præsidenten fastsat frist, for at den pågældende part kan udpege en anden rådgiver eller advokat.

3. Afgørelser truffet i medfør af denne artikel kan tilbagekaldes.

Artikel 36

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på de lærere ved højere læreanstalter, der har møderet for Domstolen i medfør af statuttens artikel 19.

ANDET AFSNIT

RETTERGANGSMÅDEN

Kapitel 1

SKRIFTLIG FORHANDLING

Artikel 37

1. Det originale eksemplar af ethvert processkrift skal underskrives af partens befuldmægtigede eller advokat.

Med processkriftet og de heri nævnte bilag skal indleveres fem genparter til brug for Domstolen og en genpart til hver af parterne i sagen. Genparternes rigtighed bekræftes af den part, der indleverer dem.

2. Institutionerne skal derudover inden for de frister, der er fastsat af Domstolen, fremlægge oversættelser af ethvert processkrift til de andre sprog, der er nævnt i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1. Stk. 1, andet afsnit, finder anvendelse.

3. Ethvert processkrift dateres. Datoen for indleveringen til Justitskontoret er eneafgørende for beregningen af procesfristerne.

4. Ethvert processkrift skal være vedlagt de påberåbte dokumenter samt en fortegnelse over disse.

5. Er et dokument på grund af sit omfang kun vedlagt processkriftet i uddrag, skal dokumentet i sin helhed eller en fuldstændig genpart indleveres til Justitskontoret.

6. Ved afgørelsen af, om procesfristerne er overholdt, gælder den dato, hvor en genpart af det underskrevne originaleksemplar af et processkrift, herunder den i stk. 4 omhandlede fortegnelse over de påberåbte dokumenter, når frem til Justitskontoret pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, som Domstolen råder over, såfremt det underskrevne originaleksemplar af processkriftet og de i stk. 1, andet afsnit, omhandlede bilag og genparter indleveres til Justitskontoret senest ti dage senere, jf. i øvrigt stk. 1-5. Artikel 81, stk. 2, finder ikke anvendelse ved beregningen af fristen på ti dage.

7. Domstolen kan, med forbehold af stk. 1, første afsnit, og stk. 2-5, træffe beslutning om, på hvilke betingelser et processkrift, som er fremsendt elektronisk til Justitskontoret,

anses for at være originaleksemplaret af dette processkrift. Beslutningen offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 38

1. Stævning, der udtages i henhold til statuttens artikel 21, skal indeholde:

a) sagsøgerens navn og adresse

b) angivelse af sagsøgte

c) søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene

d) sagsøgerens påstande

e) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

2. Til brug under sagen skal der i stævningen angives en valgt adresse på det sted, hvor Domstolen har sæde. I stævningen skal angives navnet på en person, der er bemyndiget til og har indvilliget i at modtage forkyndelser.

Ud over eller i stedet for en angivelse af en valgt adresse, jf. første afsnit, kan det i stævningen angives, at advokaten eller den befuldmægtigede indvilliger i, at forkyndelser for ham sker pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel.

Opfylder stævningen ikke de i første og andet afsnit omhandlede krav, sker alle forkyndelser for den pågældende part under sagen, så længe stævningen ikke er berigtiget, ved rekommanderet brev til partens befuldmægtigede eller advokat. I modsætning til, hvad der gælder efter artikel 79, stk. 1, anses forskriftsmæssig forkyndelse for at være sket ved indleveringen af det rekommanderede brev til postvæsenet på det sted, hvor Domstolen har sæde.

3. En advokat, som bistår eller repræsenterer en part, skal til Justitskontoret indlevere dokumentation for, at han har beskikelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i EØS-aftalen.

4. Med stævningen skal i givet fald indleveres de dokumenter, som er angivet i statuttens artikel 21, stk. 2.

Bestemmelserne i artikel 38, stk. 2-5, finder anvendelse.

5. Er sagsøgeren en privatretlig juridisk person, skal stævningen være vedlagt:

2. Præsidenten kan på sagsøgtes begrundede anmodning forlænge den i stk. 1 nævnte frist.

a) dennes vedtægter, en nyere udskrift af handelsregistret, en nyere udskrift af selskabs- eller foreningsregistret eller andet bevis for, at sagsøgeren består som juridisk person

Artikel 41

1. Stævningen og svarskriftet kan suppleres med en replik fra sagsøgeren og en duplik fra sagsøgte.

b) bevis for, at advokatens fuldmagt er behørigt udstedt af en person, der er beføjet hertil.

2. Præsidenten fastsætter fristerne for indlevering af disse processkrifter.

6. Stævninger, der udtages i henhold til artikel 273 TEUF, skal være vedlagt et eksemplar af den voldgiftsaftale, der er indgået mellem de pågældende medlemsstater.

Artikel 42

7. Opfylder stævningen ikke kravene i stk. 3-6, giver justitssekretæren sagsøgeren en rimelig frist til at berigtige stævningen eller til at tilvejebringe de ovenfor nævnte dokumenter. Sker dette ikke inden for den fastsatte frist, træffer Domstolen efter at have hørt generaladvokaten afgørelse om, hvorvidt undladelsen af at overholde disse formforskrifter skal medføre, at sagen afvises.

1. Parterne kan i replikken og duplikken anføre yderligere beviser til støtte for deres anbringender. Parterne skal begrunde, hvorfor beviserne først påberåbes på dette tidspunkt.

Artikel 39

2. Nye anbringender må ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

Stævningen forkynnes for sagsøgte. I det i artikel 38, stk. 7, nævnte tilfælde sker forkyndelsen, efter at manglen er afhjulpet, eller efter at Domstolen har fastslået, at sagen ikke skal afvises på grund af tilsidesættelse af de i den nævnte artikel fastsatte formforskrifter.

Fremsætter en part under retsforhandlingerne nye anbringender, jf. første afsnit, kan præsidenten, når de sædvanlige procesfrister er udløbet, på grundlag af en rapport fra den refererende dommer og efter at generaladvokaten er hørt, give den anden part en frist til at svare herpå.

Artikel 40

1. Inden en måned efter stævningens forkyndelse skal sagsøgte indgive sit svarskrift. Dette skal indeholde:

Afgørelsen af, hvorvidt fremsættelsen af det nye anbringende kan tillades, træffes først ved den endelige dom.

a) sagsøgtes navn og adresse

Artikel 43

b) de faktiske og retlige anbringender, der gøres gældende

Efter at have hørt parterne og, hvis sagen allerede er henvist til en generaladvokat i medfør af artikel 10, stk. 2, generaladvokaten, kan præsidenten til enhver tid med henblik på den skriftlige eller mundtlige forhandling eller den endelige dom træffe bestemmelse om forening af flere sager, der angår samme genstand og har forbindelse med hinanden. Præsidenten kan ophæve denne forening. Præsidenten kan henvise disse spørgsmål til Domstolen.

c) sagsøgtes påstande

d) angivelse af de beviser, der påberåbes.

Kapitel 1a

DEN FORELØBIGE RAPPORT OG HENVISNING TIL
DOMMERKOLLEGERNE

Artikel 44

1. Præsidenten fastsætter den dato, på hvilken den refererende dommer skal forelægge en foreløbig rapport på Domstolens almindelige møde

- a) efter indlevering af duplik
- b) når der ikke er indleveret replik eller duplik efter udløbet af den frist, der er fastsat i henhold til artikel 41, stk. 2
- c) når den pågældende part har givet afkald på sin ret til at afgive replik eller duplik
- d) ved anvendelse af den i artikel 62a omhandlede fremskynede procedure, når præsidenten fastsætter datoen for retsmødet.

2. Den foreløbige rapport skal indeholde forslag om, hvorvidt sagen kræver bevisoptagelse eller andre forberedende foranstaltninger, samt om, hvilket dommerkollegium sagen skal henvises til. Rapporten skal endvidere indeholde den refererende dommers forslag til, om den mundtlige forhandling eventuelt skal udelades i henhold til artikel 44a, samt om sagen skal pådømmes uden generaladvokatens forslag til afgørelse i henhold til statuttens artikel 20, stk. 5.

Efter at have hørt generaladvokaten træffer Domstolen afgørelse om, hvorvidt den refererende dommers forslag skal følges.

3. Domstolen kan til afdelingerne med fem eller tre dommere henvise enhver sag, som indbringes for den, for så vidt som det ikke på grund af sagens vanskelighed, betydning eller særlige omstændigheder er påkrævet, at sagen henvises til den store afdeling.

Henvielse af en sag til en afdeling med fem eller tre dommere kan dog ikke finde sted, såfremt en medlemsstat eller en EU-institution, der er part i sagen, har forlangt, at sagen skal afgøres af den store afdeling. Ved part i sagen forstås i denne bestemmelse enhver medlemsstat og institution, som er part eller intervenient i sagen, eller som har afgivet skriftlige indlæg i en af de i artikel 103 nævnte præjudicielle sager. Det i dette afsnit omhandlede krav kan ikke fremsættes i tvister mellem Unionen og dens ansatte.

Domstolen sættes i plenum, når den behandler sager, der er indbragt for den i henhold til de i statuttens artikel 16, stk. 4, nævnte bestemmelser. Den kan henvise en sag til plenum, når den i overensstemmelse med statuttens artikel 16, stk. 5, finder, at sagen er af særlig vigtighed.

4. Det dommerkollegium, hvortil en sag er blevet henvist, kan på ethvert trin i sagens behandling tilbagesende denne til Domstolen med henblik på, at den tildeles et dommerkollegium med et større antal dommere.

5. Er der truffet bestemmelse om, at der skal ske bevisoptagelse, kan dommerkollegiet, hvis det ikke selv drager omsorg herfor, overlade dette til den refererende dommer.

Er der truffet bestemmelse om, at der ikke skal ske bevisoptagelse, fastsætter formanden for dommerkollegiet datoen for åbningen af den mundtlige forhandling.

Artikel 44a

Retsforhandlingerne for Domstolen omfatter også et mundtligt stadium, medmindre andet fremgår af særlige bestemmelser i dette reglement. Domstolen kan dog efter indleveringen af de i artikel 40, stk. 1, og eventuelt artikel 41, stk. 1, omhandlede processkrifter træffe anden afgørelse på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten, medmindre en af parterne fremsætter en anmodning, hvori det begrundes, hvorfor parten ønsker at få lejlighed til at udtale sig. Anmodningen skal fremsættes inden for en frist af tre uger, efter at det er forkyndt for parten, at den skriftlige forhandling er afsluttet. Denne frist kan forlænges af præsidenten.

Kapitel 2

SAGENS OPLYSNING OG FORBEREDELSE

Første afdeling — Bevisoptagelse

Artikel 45

1. Efter at have hørt generaladvokaten angiver Domstolen ved kendelse, hvilke bevismidler den finder hensigtsmæssige, og hvilke faktiske omstændigheder der skal bevises. Inden Domstolen træffer bestemmelse om anvendelse af de i stk. 2, litra c), d) og e), nævnte bevismidler, høres parterne.

Kendelsen forkyndes for parterne.

2. Følgende bevismidler kan anvendes, jf. i øvrigt statuttens artikel 24 og 25:

- a) parternes personlige fremmøde
- b) indhentelse af oplysninger og fremlæggelse af dokumenter
- c) vidneførsel
- d) indhentelse af sagkyndige erklæringer
- e) besigtigelse.

3. Generaladvokaten tager del i bevisoptagelsen.

4. Adgangen til at føre modbevis og til at fremkomme med nye beviser bevares.

Artikel 46

Parterne kan overvære bevisoptagelsen.

Anden afdeling — Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige

Artikel 47

1. Domstolen bestemmer af egen drift eller efter anmodning fra parterne og efter at have hørt generaladvokaten, at bestemte faktiske omstændigheder skal bevises ved vidneførsel. Domstolens kendelse skal angive de faktiske omstændigheder, der skal bevises.

Domstolen indkalder vidnerne af egen drift eller efter anmodning fra parterne eller generaladvokaten.

En parts anmodning om afhøring af et vidne skal indeholde en angivelse af, hvilke faktiske omstændigheder vidnet skal afhøres om, og hvilke grunde der gør afhøringen berettiget.

2. Domstolen indkalder ved kendelse de vidner, den finder det nødvendigt at afhøre. Kendelsen skal indeholde:

- a) vidnernes fulde navn, stilling og adresse
- b) angivelse af de faktiske omstændigheder, vidnerne skal afhøres om
- c) i givet fald oplysning om de foranstaltninger, Domstolen har truffet med henblik på at godtgøre vidnernes udlæg, og om den straf, vidnerne kan idømmes ved udeblivelse.

Kendelsen forkyndes for parterne og vidnerne.

3. Domstolen kan bestemme, at vidner, som ønskes ført af parterne, først indkaldes, når der i Domstolens kasse er deponeret et beløb til dækning af de anslåede omkostninger; Domstolen fastsætter beløbets størrelse.

Domstolens kasse yder de nødvendige forskud i forbindelse med afhøring af vidner, som den har indkaldt af egen drift.

4. Efter at vidnernes identitet er fastslået, meddeler præsidenten dem, at de skal bekræfte rigtigheden af deres forklaring på den måde, der er angivet i dette reglement.

Vidnerne afhøres af Domstolen, efter at parterne er indkaldt. Når forklaringen er afgivet, kan præsidenten på parternes anmodning eller af egen drift stille spørgsmål til vidnerne.

Det samme gælder dommerne og generaladvokaten.

Med præsidentens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til vidnerne.

5. Vidnet skal efter at have afgivet forklaring aflægge følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg har sagt sandheden, hele sandheden og kun sandheden.«

Domstolen kan efter at have hørt parterne fritage vidnet for at aflægge ed.

6. Justitssekretæren fører en protokol, hvori vidnets forklaring optages.

Protokollatet underskrives af præsidenten eller den refererende dommer, som har foretaget afhøringen, samt af justitssekretæren. Forinden skal der gives vidnet mulighed for at gennemlæse protokollatet og underskrive det.

Protokollatet har retsvirkning som autentisk bevis.

Artikel 48

1. Vidner, der er lovligt indkaldt, har pligt til at give møde.

2. Når et vidne, der er lovligt indkaldt, ikke giver møde for Domstolen, kan denne pålægge vidnet en bøde på indtil 5 000 EUR ⁽¹⁾, samt bestemme, at der skal foretages ny indkaldelse for vidnets egen regning.

Det samme gælder et vidne, som uden gyldig grund nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring, som eventuelt træder i stedet for eden.

⁽¹⁾ Jf. artikel 2 i Rådets forordning (EF) nr. 1103/97 af 17.6.1997 om visse bestemmelser vedrørende indførelsen af euroen, EFT L 162 af 19.6.1997, s. 1.

3. Vidnet kan fritages for den bøde, han er blevet pålagt, hvis han for Domstolen godtgør at have haft en gyldig grund. Bøden kan nedsættes, når vidnet anmoder herom og godtgør, at den ikke står i rimeligt forhold til hans indkomst.

4. Tvangsfuldbyrdelse af den bøde, der er pålagt, eller de foranstaltninger, der er truffet bestemmelse om i henhold til denne artikel, sker efter bestemmelserne i artikel 280 TEUF og 299 TEUF samt artikel 164 TEA.

Artikel 49

1. Domstolen kan bestemme, at der skal indhentes en sagkyndig erklæring. Den kendelse, hvorved den sagkyndige udmeldes, skal nøje angive hans opgave og fastsætte en frist for erklæringens afgivelse.

2. Der tilstilles den sagkyndige en genpart af kendelsen samt af alle de dokumenter, der er nødvendige for udførelsen af hans opgave. Den sagkyndige står under tilsyn af den refererende dommer, som kan være til stede ved den sagkyndige undersøgelse, og som skal holdes underrettet om undersøgelsens forløb.

Domstolen kan træffe bestemmelse om, at parterne eller en af dem skal indbetale et beløb til dækning af udgifterne i forbindelse med den sagkyndige erklæring.

3. Efter den sagkyndiges anmodning kan Domstolen træffe bestemmelse om afhøring af vidner; afhøringen sker efter reglerne i artikel 47.

4. Den sagkyndige kan kun udtale sig om spørgsmål, som udtrykkeligt er forelagt ham.

5. Efter at den sagkyndige har afgivet sin erklæring, kan Domstolen bestemme, at han skal afgive forklaring; parterne skal indkaldes hertil.

Med præsidentens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til den sagkyndige.

6. Efter afgivelsen af erklæringen aflægger den sagkyndige følgende ed for Domstolen:

»Jeg sværger, at jeg har udført mit hverv samvittighedsfuldt og upartisk.«

Domstolen kan efter at have hørt parterne fritage den sagkyndige for at aflægge ed.

Artikel 50

1. Domstolen træffer afgørelse, hvis en part gør indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig på grund af uegnethed, uværdighed eller af andre grunde, eller hvis et vidne eller en sagkyndig nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring.

2. Indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig skal fremsættes inden for en frist af to uger efter forkyndelsen af den kendelse, hvorved vidnet indkaldes, eller den sagkyndige udmeldes, ved et dokument, hvori grundene til indsigelsen og beviserne for dennes berettigelse anføres.

Artikel 51

1. Vidner og sagkyndige har krav på godtgørelse af deres rejse- og opholdsudgifter. Domstolens kasse kan yde dem forskud til afholdelse af disse udgifter.

2. Vidner har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og sagkyndige har krav på vederlag for deres arbejde. Disse erstatninger og vederlag udbetales af Domstolens kasse til vidnerne og de sagkyndige, når de har opfyldt deres pligter eller udført deres hverv.

Artikel 52

Domstolen kan på de betingelser, som fastsættes i det i artikel 125 nævnte reglement, på parternes begæring eller af egen drift fremsætte retsanmodning om afhøring af vidner eller sagkyndige.

Artikel 53

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af præsidenten og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og med den sagkyndiges erklæring og mod betaling få udskrifter heraf.

Tredje afdeling — Afslutning af sagens oplysning

Artikel 54

Medmindre Domstolen beslutter at give parterne en frist til at fremsætte skriftlige bemærkninger, fastsætter præsidenten datoen

for åbningen af den mundtlige forhandling efter afslutningen af bevisoptagelsen.

Er der givet en frist til at fremsætte skriftlige bemærkninger, fastsætter præsidenten datoen for åbningen af den mundtlige forhandling efter udløbet af denne frist.

Fjerde afdeling — Sagens forberedelse

Artikel 54a

Den refererende dommer og generaladvokaten kan forlange, at parterne inden en given frist fremlægger enhver oplysning om sagens faktiske omstændigheder, ethvert dokument eller andet, som de finder relevant. De fremlagte oplysninger og dokumenter meddeles de øvrige parter.

Kapitel 3

MUNDTLIG FORHANDLING

Artikel 55

1. Medmindre andet følger af fortrinsretten efter artikel 85 for visse afgørelser, pådømmer Domstolen de sager, som er indbragt for den, i den rækkefølge, hvori bevisoptagelsen afsluttes. Afsluttes bevisoptagelsen i flere sager samtidig, er datoen for stævningens indførelse i registret afgørende for rækkefølgen.

2. Præsidenten kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en sag skal pådømmes forud for andre.

Præsidenten kan i særlige tilfælde, efter at have hørt parterne og generaladvokaten, enten af egen drift eller efter begæring fra en part træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes til senere pådømmelse. Præsidenten kan efter fælles begæring fra parterne træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes.

Artikel 56

1. Retsforhandlingerne åbnes og ledes af præsidenten, som har ansvaret for ordenens opretholdelse under retsmøderne.

2. Når det er besluttet, at dørene skal lukkes, må indholdet af retsforhandlingerne ikke offentliggøres.

Artikel 57

Præsidenten kan under retsforhandlingerne stille spørgsmål til parternes befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Det samme gælder dommerne og generaladvokaten.

Artikel 58

Parterne kan kun forhandle gennem deres befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Artikel 59

1. Inden afslutningen af den mundtlige forhandling fremsætter generaladvokaten mundtligt et begrundet forslag til afgørelse.

2. Efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse, erklærer præsidenten den mundtlige forhandling for afsluttet.

Artikel 60

Domstolen kan efter at have hørt generaladvokaten til enhver tid efter reglerne i artikel 45, stk. 1, træffe bestemmelse om yderligere bevisoptagelse eller om at genoptage og uddybe tidligere bevisoptagelse. Domstolen kan pålægge den refererende dommer at træffe disse foranstaltninger.

Artikel 61

Domstolen kan efter at have hørt generaladvokaten træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling.

Artikel 62

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af præsidenten og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og mod betaling få udskrift herefter.

Kapitel 3a

FREMSKYNDET PROCEDURE

Artikel 62a

1. Efter begæring fra sagsøgeren eller sagsøgte kan præsidenten på den refererende dommers forslag og efter at have hørt den anden part og generaladvokaten i undtagelsestilfælde beslutte at underkaste en sag en fremskyndet procedure, således at bestemmelserne i nærværende reglement fraviges, når sagens særlige uopsættelighed kræver, at Domstolen træffer afgørelse hurtigst muligt.

Begæringen om, at en sag underkastes en fremskyndet procedure, skal fremsættes i et særskilt dokument samtidig med indleveringen af henholdsvis stævningen eller svarskriftet.

2. Såfremt der anvendes en fremskyndet procedure, kan stævningen og svarskriftet kun suppleres med replik og duplik, hvis præsidenten skønner det nødvendigt.

Intervenienter kan kun indgive et skriftligt indlæg, hvis præsidenten skønner det nødvendigt.

3. Straks efter indgivelsen af svarskriftet eller straks efter, at beslutningen om at underkaste sagen en fremskyndet procedure er truffet, såfremt denne beslutning først træffes efter indgivelsen af svarskriftet, fastsætter præsidenten datoen for retsmødet, som straks meddeles parterne. Præsidenten kan udsætte datoen for retsmødet, når det er nødvendigt med henblik på bevisoptagelse eller andre forberedende foranstaltninger.

Parterne kan uddybe deres argumentation og fremføre yderligere beviser under den mundtlige forhandling, jf. dog artikel 42. Parterne skal begrunde, hvorfor beviserne først påberåbes på dette tidspunkt.

4. Domstolen træffer afgørelse efter at have hørt generaladvokaten.

- præmisserne
- konklusionen, herunder afgørelsen om sagens omkostninger.

Artikel 64

1. Dommen afsiges i et offentligt retsmøde, hvortil parterne indkaldes.

2. Originaleksemplaret af dommen underskrives af præsidenten, de dommere, der har deltaget i rådslagningen og afstemningen, og justitssekretæren, hvorefter det forsegles og opbevares i Justitskontoret; en bekræftet genpart af dommen forkyndes for hver af parterne.

3. Justitssekretæren anfører datoen for dommens afsigelse på det originale eksemplar af dommen.

Artikel 65

Dommen har retskraft fra den dag, den er afsagt.

Kapitel 4

DOMME

Artikel 63

En dom skal indeholde:

- angivelse af, at den er afsagt af Domstolen
- datoen for dens afsigelse
- navnene på præsidenten og de dommere, som har deltaget i afgørelsen
- generaladvokatens navn
- justitssekretærens navn
- angivelse af parterne
- navnene på parternes befuldmægtigede, rådgivere eller advokater
- parternes påstande
- angivelse af, at generaladvokaten er blevet hørt
- en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder

Artikel 66

1. Domstolen kan berigtige skrive- eller regnefejl eller åbenbare urigtigheder af egen drift eller efter anmodning fra en part, såfremt anmodningen fremsættes inden to uger fra dommens afsigelse; bestemmelserne om fortolkning af domme berøres ikke heraf.

2. Justitssekretæren underretter parterne, som kan fremsætte deres skriftlige bemærkninger inden for en af præsidenten fastsat frist.

3. Domstolen træffer afgørelse i et lukket møde efter at have hørt generaladvokaten.

4. Originaleksemplaret af den kendelse, hvorved der foretages en berigtigelse, vedlægges originaleksemplaret af den berigtigede dom. Der gøres en bemærkning om kendelsen i margenen på originaleksemplaret af den berigtigede dom.

Artikel 67

Har Domstolen undladt at træffe afgørelse enten om et enkelt punkt i påstandene eller om sagens omkostninger, skal den part, som vil gøre dette gældende, inden en måned efter dommens forkyndelse fremsætte begæring om, at Domstolen tager spørgsmålet op til behandling.

Begæringen forkyndes for den anden part, og præsidenten giver denne en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

Efter at disse bemærkninger er fremsat, og generaladvokaten er hørt, afgør Domstolen, om begæringen kan antages til realitetsbehandling, og om den skal tages til følge.

Artikel 68

En samling af Domstolens afgørelser offentliggøres ved justitssekretærens foranstaltning.

Kapitel 5

SAGSOMKOSTNINGER

Artikel 69

1. Afgørelsen om sagens omkostninger træffes ved den dom eller kendelse, hvormed sagen afsluttes.

2. Det pålægges den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

Er der flere tabende parter, træffer Domstolen afgørelse om omkostningernes fordeling.

3. Domstolen kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

Domstolen kan pålægge endog en vindende part at erstatte den anden part de udgifter, som efter Domstolens skøn er påført modparten unødvendigt eller af ond vilje.

4. Medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, bærer deres egne omkostninger.

Stater, som er parter i EØS-aftalen, bortset fra medlemsstaterne, samt EFTA-Tilsynsmyndigheden bærer ligeledes deres egne omkostninger, når de er indtrådt i en sag.

Domstolen kan træffe afgørelse om, at andre intervenienter end de i de foregående afsnit nævnte skal bære deres egne omkostninger.

5. Det pålægges den part, som hæver sagen, at betale sagens omkostninger, såfremt den anden part i sine bemærkninger vedrørende ophævelsen af sagen har nedlagt påstand herom. På begæring af den hævende part kan det dog bestemmes, at den anden part skal betale sagens omkostninger, hvis dette findes berettiget som følge af denne parts forhold.

Er der enighed mellem parterne om sagsomkostningernes fordeling, træffes der afgørelse i overensstemmelse hermed.

Er der ikke nedlagt påstand om sagens omkostninger, bærer hver part sine omkostninger.

6. Finder Domstolen det ufornuddent at træffe afgørelse i sagen, er den frit stillet i sin afgørelse om sagsomkostningerne.

Artikel 70

I tvister mellem Unionen og dens ansatte bærer institutionerne selv deres egne omkostninger, jf. dog bestemmelserne i artikel 69, stk. 3, andet afsnit.

Artikel 71

Udgifter, som en part har måttet afholde til tvangsfuldbyrdelse, erstattes af modparten efter de takster, der gælder i den stat, hvor tvangsfuldbyrdelsen finder sted.

Artikel 72

Sagens behandling ved Domstolen er gratis, dog med følgende undtagelser:

- a) Har Domstolen afholdt udgifter, som kunne have været undgået, kan den efter at have hørt generaladvokaten pålægge den part, som har givet anledning til udgifterne, at erstatte disse.
- b) Udgifter til kopiering og oversættelse, som er udført efter anmodning fra en part, og som efter justitssekretærens opfattelse ligger uden for det sædvanlige, skal erstattes af denne part efter de i artikel 16, stk. 5, nævnte takster.

Artikel 73

Følgende udgifter kan kræves erstattet, jf. i øvrigt artikel 72:

- a) beløb, som vidner og sagkyndige har krav på i henhold til artikel 51
- b) nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling, især rejse- og opholdsudgifter og vederlag til befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Artikel 74

1. Opstår der tvist om, hvilke udgifter der kan kræves erstattet, træffer det dommerkollegium, hvortil sagen er henvist, efter begæring af en part ved kendelse afgørelse herom efter at have hørt den anden part, og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse.

2. Parterne kan til brug ved fuldbyrdelsen forlange en udskrift af kendelsen.

Artikel 75

1. Udbetalinger fra Domstolens kasse og indbetalinger fra Domstolens debitorer sker i euro.

2. Når de udgifter, der kan kræves erstattet, er afholdt i en anden valuta end euro, eller de handlinger, der giver anledning hertil, er foretaget i et land, som har en anden valuta end euro, sker valutaomregningen efter Den Europæiske Centralbanks referencekurser for omregning af valutaer på betalingsdagen.

Kapitel 6

FRI PROCES

Artikel 76

1. Er en part ude af stand til helt eller delvis at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan han til enhver tid ansøge om fri proces.

Med ansøgningen skal følge oplysninger om ansøgerens økonomiske forhold, særlig en attest fra vedkommende myndighed, hvoraf det fremgår, at ansøgeren er ubemidlet.

2. Indgives ansøgningen forud for den sag, ansøgeren har i sinde at anlægge, skal den i korte træk angive sagsgenstanden.

For ansøgningen gælder der ikke advokattvang.

3. Præsidenten udpeger den refererende dommer. Domstolen henviser, på forslag fra den refererende dommer, og efter at have hørt generaladvokaten, ansøgningen til et dommerkollegium, som beslutter, om der helt eller delvis skal meddeles fri proces, eller om ansøgningen skal afslås. Kollegiet påser, at søgsmålet ikke er åbenbart ugrundet.

Dommerkollegiet træffer afgørelse ved kendelse. Såfremt der helt eller delvis meddeles afslag på fri proces, skal kendelsen begrundes.

4. Dommerkollegiet kan til enhver tid af egen drift eller efter anmodning tilbagekalde bevillingen, når de forudsætninger, under hvilke den er meddelt, ændrer sig under sagen.

5. Er der meddelt fri proces, afholder Domstolens kasse forskudsvis omkostningerne.

I afgørelsen om sagens omkostninger kan det bestemmes, at Domstolens kasse skal holdes skadesløs for beløb, som den har lagt ud i forbindelse med, at der er bevilget fri proces.

Disse beløb opkræves ved justitssekretærens foranstaltning hos den part, som er blevet pålagt at betale dem.

Kapitel 7

OPHÆVELSE AF SAGER

Artikel 77

Indgår parterne forlig, inden Domstolen har truffet afgørelse, og meddeler de Domstolen, at de frafalder ethvert krav, bestemmer præsidenten, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 69, stk. 5, eventuelt under hensyn til parternes forslag herom.

Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på de i artikel 263 TEUF og 265 TEUF omhandlede søgsmål.

Artikel 78

Meddeler sagsøgeren skriftligt Domstolen, at han hæver sagen, bestemmer præsidenten, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 69, stk. 5.

Kapitel 8

FORKYNDELSER

Artikel 79

1. De i dette reglement foreskrevne forkyndelser sker på foranledning af justitssekretæren ved, at en genpart af det dokument, der skal forkyndes, sendes til den af modtageren valgte adresse ved rekommenderet brev med modtagelsesbevis eller afleveres mod kvittering.

Justitssekretæren udfærdiger genparter af det dokument, der skal forkyndes, og bekræfter genparternes rigtighed, medmindre genparterne hidrører fra parterne selv, jf. artikel 37, stk. 1.

2. Såfremt modtageren i overensstemmelse med artikel 38, stk. 2, andet afsnit, har indvilliget i, at forkyndelser for ham sker pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, kan ethvert procesdokument, med undtagelse af Domstolens domme og kendelser, forkyndes for ham ved fremsendelse af en genpart af dokumentet på den pågældende måde.

Såfremt en sådan fremsendelse ikke kan ske af tekniske grunde eller på grund af dokumentets karakter eller omfang, forkyndes dokumentet for modtageren i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i stk. 1, når modtageren ikke har angivet en valgt adresse. Modtageren underrettes herom pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel. Et rekommanderet brev anses i så fald for at være afleveret til modtageren den tiende dag efter indleveringen af brevet til postvæsenet på det sted, hvor Domstolen har sæde, medmindre det ved hjælp af modtagelsesbeviset godtgøres, at brevet er modtaget på et andet tidspunkt, eller modtageren inden for en frist på tre uger fra underretningen pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel meddeler justitssekretæren, at forkyndelsen ikke er nået frem til ham.

Kapitel 9

FRISTER

Artikel 80

1. De procesfrister, som er fastsat i traktaterne, statuten og dette reglement, beregnes på følgende måde:

- a) Såfremt en frist, der er udtrykt i dage, uger, måneder eller år, skal regnes fra det tidspunkt, hvor en begivenhed indtræffer, eller en handling foretages, medregnes den dag, hvor begivenheden indtræffer eller handlingen foretages, ikke ved beregningen af fristen.
- b) En frist, der er udtrykt i uger, måneder eller år, udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste uge, måned eller år er samme ugedag eller dag i måneden som den dag, hvor den begivenhed er indtruffet, eller den handling er foretaget, fra hvilken fristen regnes. Såfremt den dag, på hvilken en tidsfrist, der er udtrykt i måneder eller år, ville udløbe, ikke forekommer i fristens sidste måned, udløber fristen med udgangen af månedens sidste dag.
- c) Såfremt en frist er udtrykt i måneder og dage, tages der først hensyn til hele måneder, dernæst til dage.
- d) Ved beregningen af fristerne medregnes lovbestemte fri- og helligdage, lørdage og søndage.
- e) Fristerne løber også i retsferierne.

2. Ville fristen udløbe på en lørdag, søndag eller lovbestemt fri- eller helligdag, udløber den først ved udgangen af den følgende hverdag.

Den af Domstolen udfærdigede liste over lovbestemte fri- og helligdage offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 81

1. Når fristen for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af en institutions retsakter begynder at løbe fra tidspunktet for offentliggørelsen af retsakten, regnes fristen i overensstemmelse med artikel 80, stk. 1, litra a), fra udløbet af fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen af retsakten i *Den Europæiske Unions Tidende*.

2. Procesfristerne forlænges under hensyn til afstanden med en fast særlig frist på ti dage.

Artikel 82

Frister fastsat i medfør af dette reglement kan forlænges af den myndighed, der har fastsat dem.

Præsidenten og afdelingsformændene kan bemyndige justitssekretæren til at træffe de afgørelser om fastsættelse eller forlængelse af visse frister, som i henhold til dette reglement henhører under deres kompetence.

Kapitel 10

UDSÆTTELSE AF SAGER

Artikel 82a

1. Sagen kan udsættes:

- a) i de tilfælde, der er nævnt i statuttens artikel 54, stk. 3, ved kendelse, der, efter at generaladvokaten er blevet hørt, afsiges af Domstolen
- b) i alle andre tilfælde ved afgørelse, som præsidenten træffer efter at have hørt generaladvokaten og parterne, idet parterne dog ikke skal høres i de i artikel 103 omhandlede præjudicielle forelæggelser.

Beslutning om genoptagelse af sagens behandling kan træffes ved kendelse eller afgørelse efter de samme regler.

De i dette stykke omhandlede kendelser og afgørelser forkyndes for parterne.

2. Udsættelsen har virkning fra den dato, der er angivet i kendelsen eller afgørelsen om udsættelse, eller, hvis der ikke er angivet en dato, fra kendelsens eller afgørelsens dato.

Så længe udsættelsen varer, udløber ingen af de for parterne gældende procesfrister.

3. Når det ikke i kendelsen eller afgørelsen om udsættelse er fastsat, hvornår udsættelsen udløber, udløber den på den dato, der er angivet i kendelsen eller afgørelsen om genoptagelse af

sagens behandling, eller, hvis der ikke er angivet en dato, på kendelsens eller afgørelsens dato.

Procesfristerne løber forfra fra den dato, på hvilken sagens behandling genoptages.

TREDJE AFSNIT

SÆRLIGE RETTERGANGSFORMER

Kapitel 1

UDSÆTTELSE AF GENNEMFØRELSEN SAMT ANDRE FORELØBIGE FORHOLDSREGLER

Artikel 83

1. Begæringer i henhold til artikel 278 TEUF og artikel 157 TEA om udsættelse af gennemførelsen af en retsakt, der er udstedt af en institution, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter begæringen, har anlagt sag til prøvelse af retsakten ved Domstolen.

En begæring, der vedrører en af de andre foreløbige forholdsregler, som er omhandlet i artikel 279 TEUF, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den hidrører fra en part i en sag, som verserer for Domstolen, og vedrører denne sag.

2. De i stk. 1 omhandlede begæringer skal angive søgsmålets genstand, de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget.

3. Begæringen fremsættes i et særskilt dokument og skal opfylde betingelserne i artikel 37 og 38.

Artikel 84

1. Begæringen forkyndes for modparten, hvem præsidenten meddeler en kort frist til at fremsætte skriftlige eller mundtlige bemærkninger.

2. Præsidenten afgør, om der skal foranstaltes bevisoptagelse.

Han kan tage begæringen til følge, førend modparten har fremført sine bemærkninger. Han kan senere ændre eller ophæve afgørelsen, også på embeds vegne.

Artikel 85

Præsidenten træffer selv afgørelse eller henviser begæringen til Domstolen.

Har præsidenten forfald, finder bestemmelserne i artikel 11 anvendelse.

Henvises begæringen til Domstolen, udsætter denne alle andre sager og træffer afgørelse efter at have hørt generaladvokaten. Bestemmelserne i artikel 84 finder anvendelse.

Artikel 86

1. Afgørelsen træffes ved en begrundet kendelse, der er endelig. Kendelsen forkyndes straks for parterne.

2. Fuldbgyrdelse af kendelsen kan gøres betinget af, at den part, der har fremsat begæringen, stiller sikkerhed, hvis størrelse og art fastsættes under hensyn til omstændighederne.

3. I kendelsen kan der fastsættes en frist, efter hvis udløb den foreløbige forholdsregel ophører at have retsvirkning. Er ingen tidsfrist fastsat, ophører forholdsreglens retsvirkninger ved afsigelsen af den endelige dom i sagen.

4. Kendelsen er kun foreløbig og foregriber på ingen måde Domstolens afgørelse i hovedsagen.

Artikel 87

Efter begæring fra en af parterne kan kendelsen til enhver tid ændres eller ophæves på grund af ændrede forhold.

Artikel 88

Tages en begæring om en foreløbig forholdsregel ikke til følge, er den part, der har fremsat den, ikke afskåret fra at fremsætte en ny begæring støttet på nye faktiske omstændigheder.

Artikel 89

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på begæringer i henhold til artikel 280 TEUF og 299 TEUF samt artikel 164 TEA om udsættelse af tvangsfuldbyrdelse af afgørelser truffet af Domstolen eller af retsakter hidrørende fra andre institutioner.

I den kendelse, hvorved begæringen tages til følge, fastsættes efter omstændighederne en dato, fra hvilken den foreløbige forholdsregel ikke længere har retsvirkning.

Artikel 90

1. En begæring i henhold til artikel 81, stk. 3 og 4, TEA skal indeholde:

- a) navnene på de personer eller virksomheder, der skal underkastes kontrol, og deres adresse
- b) angivelse af genstanden for og formålet med kontrollen.

2. Præsidenten træffer afgørelse ved kendelse. Bestemmelserne i artikel 86 finder anvendelse.

Har præsidenten forfald, finder artikel 11 anvendelse.

*Kapitel 2**FORMALITETSINDSIGELSER OG PROCESSUELLE STRIDSSPØRGSMÅL**Artikel 91*

1. Ønsker en part, at Domstolen skal tage stilling til en formalitetsindsigelse eller et andet processuelt stridsspørgsmål uden at indlede behandlingen af sagens realitet, skal begæring herom fremsættes i et særskilt dokument.

Begæringen skal indeholde en fremstilling af de faktiske og retlige grunde, den bygger på, samt påstandene, og den skal være vedlagt de dokumenter, der påberåbes til støtte herfor.

2. Straks efter indleveringen af begæringen fastsætter præsidenten en frist, inden for hvilken modparten skriftligt skal fremsætte sine indsigelser og påstande.

3. Medmindre Domstolen bestemmer andet, forhandles der mundtligt om begæringen.

4. Efter at have hørt generaladvokaten træffer Domstolen afgørelse vedrørende begæringen eller henskyder den til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.

Tager Domstolen ikke begæringen til følge, eller henskyder den begæringen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet, fastsætter præsidenten nye frister for fortsættelsen af sagsbehandlingen.

Artikel 92

1. Er det åbenbart, at Domstolen ikke har kompetence til at behandle en sag, eller at sagen må afvises, kan Domstolen, efter at have hørt generaladvokaten, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

2. Domstolen kan til enhver tid af egen drift efter at have hørt parterne afgøre, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, eller fastslå, at sagen er blevet uden genstand, og at det er ufornuddent at træffe afgørelse. Afgørelse herom træffes i henhold til bestemmelserne i artikel 91, stk. 3 og 4.

*Kapitel 3**INTERVENTION**Artikel 93*

1. Begæring om intervention skal fremsættes inden udløbet af en frist på seks uger, som løber fra offentliggørelsen af den i artikel 16, stk. 6, nævnte meddelelse.

Begæringen skal indeholde:

- a) angivelse af sagen
- b) angivelse af sagens parter
- c) intervenientens navn og adresse
- d) intervenientens valg af adresse på det sted, hvor Domstolen har sæde
- e) de påstande, intervenienten ønsker at intervenere til støtte for
- f) redegørelse for de omstændigheder, hvorpå retten til intervention støttes, når begæringen fremsættes i medfør af statuttens artikel 40, stk. 2 eller 3.

Intervenienten skal være repræsenteret i overensstemmelse med bestemmelserne i statuttens artikel 19.

Bestemmelserne i artikel 37 og 38 finder anvendelse.

2. Begæringen om intervention forkyndes for parterne.

Kapitel 4

Præsidenten giver parterne lejlighed til at fremsætte deres skriftlige eller mundtlige bemærkninger, inden han træffer afgørelse om begæringen om intervention.

UDEBLIVELSESDOMME OG GENOPTAGELSE

Artikel 94

Præsidenten træffer afgørelse om begæringen om intervention ved kendelse eller henviser begæringen til Domstolen.

1. Svarer en sagsøgt, som er lovligt indstævnt, ikke på stævningen i de foreskrevne former og inden for den fastsatte frist, kan sagsøgeren fremsætte begæring om, at Domstolen afsiger dom efter hans påstand.

3. Tillader præsidenten intervention, tilstilles alle procesdokumenter, der er forkyndt for parterne, intervenienten. Efter anmodning fra en part kan præsidenten dog undlade at tilstille intervenienten hemmelige eller fortrolige dokumenter.

Begæringen forkyndes for sagsøgte. Domstolen kan beslutte, at der skal forhandles mundtligt om begæringen.

4. Intervenienten indtræder i sagen, som den foreligger ved hans intervention.

2. Før udeblivelsesdommen afsiges, undersøger Domstolen efter at have hørt generaladvokaten, om sagen kan antages til realitetsbehandling, om formkravene er opfyldt, samt om sagsøgerens påstande forekommer begrundede. Den kan beslutte, at der skal foranstaltes bevisoptagelse.

5. Præsidenten fastsætter en tidsfrist, inden for hvilken intervenienten kan indgive et skriftligt indlæg.

3. Udeblivelsesdommen kan fuldbyrdes. Domstolen kan dog udsætte fuldbyrdelsen, indtil den har taget stilling til en begæring om genoptagelse i henhold til stk. 4, eller gøre fuldbyrdelsen betinget af, at der stilles sikkerhed, hvis størrelse og form fastsættes under hensyn til omstændighederne; sikkerheden frigives, hvis der ikke fremsættes begæring om genoptagelse, eller hvis begæringen ikke tages til følge.

Indlægget skal indeholde:

a) intervenientens påstande, hvorved denne helt eller delvis støtter en af parternes påstande eller helt eller delvis påstår disse forkastet

4. Der kan fremsættes begæring om genoptagelse af en sag, hvori der er afsagt udeblivelsesdom.

b) de af intervenienten fremførte anbringender og argumenter

Begæringen fremsættes inden en måned efter dommens forkyndelse; den fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 37 og 38.

c) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

5. Efter forkyndelsen af begæringen om genoptagelse giver præsidenten modparten en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

6. Efter indgivelsen af intervenientens indlæg fastsætter præsidenten i påkommende tilfælde en frist, inden for hvilken parterne kan fremsætte bemærkninger hertil.

Om forhandlingernes videre forløb gælder bestemmelserne i artikel 44 og følgende.

7. En begæring om intervention, der fremsættes efter udløbet af den frist, som er nævnt i stk. 1, men inden Domstolen i henhold til artikel 44, stk. 3, beslutter, at den mundtlige forhandling skal indledes, kan tages i betragtning. Såfremt præsidenten i et sådant tilfælde tillader intervention, kan intervenienten fremsætte sine bemærkninger under den mundtlige forhandling, hvis en sådan finder sted.

6. Domstolen træffer afgørelse ved endelig dom.

Originaleksemplaret af dommen vedlægges originaleksemplaret af udeblivelsesdommen. Der gøres en bemærkning om dommen i margenen på udeblivelsesdommen.

Kapitel 5

Artikel 99

Artikel 95

(ophævet)

Artikel 96

(ophævet)

Kapitel 6

SÆRLIGE RETSMIDLER

Første afdeling — Tredjemandsindsigelse

Artikel 97

1. Bestemmelserne i artikel 37 og 38 finder anvendelse på tredjemandsindsigelse. Indsigelsen skal desuden angive:

- a) den anfægtede dom
- b) på hvilke punkter den anfægtede dom strider imod tredjemands rettigheder
- c) grundene til, at tredjemand ikke har kunnet deltage i hovedsagen.

Indsigelsen rettes mod alle parter i hovedsagen.

Har dommen været offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, skal indsigelsen fremsættes inden to måneder efter offentliggørelsen.

2. Fuldbyrnelsen af den anfægtede dom kan udsættes efter begæring af den tredjemand, der har rejst indsigelse. Bestemmelserne i dette regelsystems tredje afsnit, kapitel 1, finder anvendelse.

3. Den anfægtede dom ændres i det omfang, hvori tredjemandsindsigelsen tages til følge.

Originaleksemplaret af dommen om tredjemandsindsigelsen vedlægges originaleksemplaret af den anfægtede dom. Der gøres en bemærkning om dommen om tredjemandsindsigelsen i margenen på originaleksemplaret af den anfægtede dom.

Anden afdeling — Ekstraordinær genoptagelse

Artikel 98

Ekstraordinær genoptagelse skal begæres inden tre måneder fra den dag, hvor den, der fremsætter begæringen, har fået kendskab til den faktiske omstændighed, hvorpå den støttes.

1. Bestemmelserne i artikel 37 og 38 finder anvendelse på begæringen om ekstraordinær genoptagelse. Begæringen skal endvidere angive:

- a) den anfægtede dom
- b) på hvilke punkter dommen anfægtes
- c) de faktiske omstændigheder, hvorpå begæringen støttes
- d) beviserne for tilstedeværelsen af de faktiske omstændigheder, som begrunder den ekstraordinære genoptagelse, og for, at den i artikel 98 fastsatte frist er overholdt.

2. Begæringen om ekstraordinær genoptagelse rettes mod alle parter i den sag, som begæres genoptaget.

Artikel 100

1. Uden at tage stilling til sagens realitet afgør Domstolen i et lukket møde, efter at have hørt generaladvokaten og på grundlag af parternes skriftlige bemærkninger, ved dom, om begæringen om ekstraordinær genoptagelse skal tages til følge.

2. Tager Domstolen begæringen til følge, prøver den på ny sagens realitet og træffer afgørelse ved dom i overensstemmelse med dette reglement.

3. Originaleksemplaret af dommen i genoptagelsessagen vedlægges originaleksemplaret af den oprindelige dom. Der gøres en bemærkning om dommen i margenen på originaleksemplaret af den oprindelige dom.

Kapitel 7

PRØVELSE AF VOLDGIFTSUDVALGETS AFGØRELSE

Artikel 101

1. Stævning, der udtages i henhold til artikel 18, stk. 2, TEA, skal indeholde:

- a) sagsøgerens navn og adresse
- b) underskriverens stilling
- c) angivelse af den afgørelse fra Voldgiftsudvalget, der anfægtes

d) angivelse af parterne

tilpasninger, der følger af den præjudicielle forelæggelses særlige karakter.

e) en kort sagsfremstilling

f) sagsøgerens søgsmålsgrunde og påstande.

2. Bestemmelserne i artikel 37, stk. 3 og 4, og artikel 38, stk. 2, 3 og 5, finder anvendelse.

En bekræftet genpart af den anfægtede afgørelse vedlægges stævningen.

3. Straks efter stævningens indlevering anmoder justitssekretæren Voldgiftsudvalgets justitskontor om at fremsende sagens akter til Domstolen.

4. Sagen behandles efter reglerne i artikel 39, 40, 55 og følgende.

5. Domstolen træffer afgørelse ved dom. Ophæver Domstolen udvalgets afgørelse, hjemviser den om fornødent sagen til udvalget.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse på de præjudicielle forelæggelser, som omhandles i protokollen vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 29. februar 1968 om gensidig anerkendelse af selskaber og juridiske personer og protokollen vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, begge undertegnet i Luxembourg den 3. juni 1971, samt på de procedurer, der er hjemlet i sidstnævnte protokols artikel 4.

Bestemmelserne i stk. 1 finder ligeledes anvendelse på forelæggelser, som måtte blive hjemlet ved andre aftaler.

Artikel 104

Kapitel 8

FORTOLKNING AF DOMME

Artikel 102

1. Begæring om fortolkning af domme fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 37 og 38. Den skal desuden angive:

a) den dom, begæringen angår

b) de punkter i dommen, som ønskes fortolket.

Begæringen rettes mod alle parter i den sag, dommen angår.

2. Domstolen afsiger dom efter at have givet parterne lejlighed til at udtale sig og efter at have hørt generaladvokaten.

Originaleksemplaret af den fortolkende dom vedlægges originaleksemplaret af den fortolkede dom. Der gøres bemærkning om den fortolkende dom i marginen på originaleksemplaret af den fortolkede dom.

1. De i artikel 103 nævnte afgørelser fra nationale retter tilstilles medlemsstaterne i den originale affattelse, der skal være vedlagt en oversættelse til den pågældende medlemsstats officielle sprog. Såfremt det som følge af længden af den nationale rets afgørelse er hensigtsmæssigt, erstattes denne oversættelse af en oversættelse til modtagerstatens officielle sprog af et sammendrag af afgørelsen, der skal tjene som grundlag for den pågældende stats stillingtagen. Sammendraget indeholder i uforkortet stand det eller de præjudicielle spørgsmål, der er forelagt. Sammendraget omfatter navnlig, forudsat disse oplysninger fremgår af den nationale rets afgørelse, hovedsagens genstand, de væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter, en kortfattet fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen samt den retspraksis og de bestemmelser i EU-retten og nationale bestemmelser, der gøres gældende.

I de i statuttens artikel 23, stk. 3, omhandlede tilfælde tilstilles afgørelserne fra de nationale retter de stater, som er parter i EØS-aftalen, bortset fra medlemsstaterne, samt EFTA-Tilsynsmyndigheden i den originale affattelse, der skal være vedlagt en oversættelse af afgørelsen, i givet fald en oversættelse af et sammendrag, til et af de sprog, der er nævnt i artikel 29, stk. 1, efter modtagerens eget valg.

Kapitel 9

PRÆJUDICIELLE FORELÆGGELSER OG ANDRE FORTOLKNINGSPROCEDURER

Artikel 103

1. I de i statuttens artikel 23 nævnte tilfælde er rettergangsmåden omfattet af bestemmelserne i dette reglement, dog med de

Når et tredjeland har ret til at deltage i en præjudiciel sag i henhold til statuttens artikel 23, stk. 4, tilstilles afgørelsen fra den nationale ret det pågældende tredjeland i den originale affattelse, der skal være vedlagt en oversættelse af afgørelsen, i givet fald en oversættelse af et sammendrag, til et af de sprog, der er nævnt i artikel 29, stk. 1, efter det pågældende tredjelands eget valg.

2. For så vidt angår repræsentationen af parterne i hovedsagen og deres personlige fremmøde tager Domstolen i præjudicielle sager hensyn til de procesregler, der gælder ved den nationale ret, som har forelagt sagen.

3. Såfremt et præjudicielt spørgsmål er identisk med et spørgsmål, Domstolen allerede har afgjort, eller såfremt besvarelsen af et sådant spørgsmål klart kan udledes af retspraksis, kan Domstolen, efter at have hørt generaladvokaten, til enhver tid træffe afgørelse ved begrundet kendelse, under henvisning til den tidligere afsagte dom eller den pågældende retspraksis.

Domstolen kan, efter at have underrettet den forelæggende ret, efter at have givet de i statuttens artikel 23 omhandlede interesserede lejlighed til at udtale sig, og efter at have hørt generaladvokaten, ligeledes træffe afgørelse ved begrundet kendelse, såfremt besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål ikke giver anledning til nogen rimelig tvivl.

4. Undtagen i de tilfælde, der er nævnt i stk. 3, omfatter retsforhandlingerne for Domstolen i præjudicielle sager også et mundtligt stadium. Domstolen kan dog efter indleveringen af de i statuttens artikel 23 omhandlede indlæg eller udtalelser, på grundlag af den refererende dommers rapport, efter at have underrettet de parter eller andre, der i medfør af de nævnte bestemmelser kan indgive sådanne indlæg eller udtalelser, og efter at have hørt generaladvokaten, træffe anden afgørelse, såfremt ingen af disse parter eller andre har indgivet en anmodning, hvori det begrundes, hvorfor den pågældende ønsker at få lejlighed til at udtale sig. Anmodningen skal fremsættes inden for en frist af tre uger efter, at den pågældende har modtaget forkyndelse af de indgivne skriftlige indlæg eller udtalelser. Denne frist kan forlænges af præsidenten.

5. Domstolen kan efter at have hørt generaladvokaten anmode den nationale ret om at uddybe sin forelæggelse.

6. Det tilkommer den nationale ret at træffe afgørelse om den præjudicielle sags omkostninger.

I særlige tilfælde kan Domstolen efter reglerne om fri proces yde støtte til afholdelse af udgifter ved en parts repræsentation eller personlige fremmøde.

Artikel 104a

Efter begæring fra den nationale ret kan præsidenten på den refererende dommers forslag og efter at have hørt generaladvokaten i undtagelsestilfælde beslutte at underkaste en præjudiciel forelæggelse en fremskyndet procedure, således at bestemmelserne i nærværende reglement fraviges, når det ud fra de påberåbte omstændigheder er godtgjort, at det i særlig grad er uopsætteligt, at der træffes afgørelse om det præjudicielle spørgsmål.

Præsidenten berammer i dette tilfælde straks tidspunktet for retsmødet, som i forbindelse med forkyndelsen af forelæggelsesafgørelsen meddeles parterne i hovedsagen og andre berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23.

Parterne og andre berørte, der er omhandlet i stk. 2, kan inden for en af præsidenten fastsat frist, der ikke kan udgøre mindre end 15 dage, indgive skriftlige indlæg eller udtalelser. Præsidenten kan opfordre parterne og de berørte til at begrænse deres skriftlige indlæg eller udtalelser til at angå de væsentligste retsspørgsmål i forbindelse med det præjudicielle spørgsmål.

De eventuelle skriftlige indlæg eller udtalelser tilstilles de ovennævnte parter og andre berørte inden retsmødet.

Domstolen træffer afgørelse efter at have hørt generaladvokaten.

Artikel 104b

1. En præjudiciel forelæggelse, hvorved der rejses et eller flere spørgsmål vedrørende de områder, der er omhandlet i tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, kan på anmodning fra den nationale ret eller i undtagelsestilfælde ex officio undergives en hasteprocedure, der fraviger bestemmelserne i dette reglement.

Den nationale rets anmodning skal indeholde en fremstilling af de retlige og faktiske omstændigheder, der godtgør sagens hastende karakter og begrundes anvendelsen af denne særlige procedure, og den nationale ret angiver, i det omfang dette er muligt, sit forslag til besvarelse af de præjudicielle spørgsmål.

Hvis den nationale ret ikke har anmodet om iværksættelse af hasteproceduren, kan Domstolens præsident, hvis anvendelsen af denne procedure ud fra en umiddelbar betragtning synes påkrævet, anmode nedennævnte afdeling om at undersøge, om der er behov for at undergive forelæggelsen nævnte procedure.

Beslutningen om at undergive en forelæggelse hasteproceduren træffes af den udpegede afdeling på grundlag af den refererende dommers rapport, og efter at generaladvokaten er blevet hørt. Afdelingens sammensætning fastlægges i overensstemmelse med artikel 11c samme dag, som sagen tildeles den refererende dommer, hvis den nationale ret har anmodet om anvendelse af hasteproceduren, eller, hvis spørgsmålet om anvendelsen af denne procedure undersøges efter anmodning fra Domstolens præsident, samme dag, som denne anmodning fremsættes.

2. Justitssekretæren giver straks meddelelse om en præjudiciel forelæggelse, som er omfattet af foregående stykke, til parterne i sagen for den nationale ret, til den medlemsstat, hvor denne ret er beliggende, samt til de institutioner, der er omfattet af statuttens artikel 23, stk. 1, på de betingelser, der er fastsat i denne bestemmelse, når den nationale ret har anmodet om anvendelsen af hasteproceduren, eller når præsidenten har anmodet den udpegede afdeling om at undersøge behovet for at undergive forelæggelsen denne procedure.

Beslutningen om at undergive eller ikke at undergive den præjudicielle forelæggelse hasteproceduren forkyndes straks for den nationale ret samt for de parter, den medlemsstat og de institutioner, der er nævnt i foregående afsnit. I beslutningen om at undergive forelæggelsen hasteproceduren fastsættes den frist, inden for hvilken førnævnte parter, stat og institutioner kan indgive skriftlige indlæg eller bemærkninger. Det kan i beslutningen præciseres, hvilke retlige spørgsmål disse skriftlige indlæg og bemærkninger bør omhandle, og der kan fastsættes et maksimalt omfang af disse dokumenter.

Så snart der er sket forkyndelse som omhandlet i første afsnit, gives der desuden meddelelse om den præjudicielle forelæggelse til de berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, og som ikke er adressater for nævnte forkyndelse, og beslutningen om at undergive eller ikke at undergive forelæggelsen hasteproceduren meddeles ligeledes disse berørte, så snart der er sket forkyndelse som omhandlet i andet afsnit.

Parterne og de øvrige berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, underrettes hurtigst muligt om den forventede dato for retsmødet.

Hvis forelæggelsen ikke undergives hasteproceduren, fortsættes proceduren i overensstemmelse med bestemmelserne i statuttens artikel 23 og med de bestemmelser i dette reglement, der finder anvendelse.

3. En præjudiciel forelæggelse, der er undergivet en hasteprocedure, samt de skriftlige indlæg eller bemærkninger, der er indgivet, forkyndes for de berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, og som ikke er nævnt i stk. 2, første afsnit. Den præjudicielle forelæggelse ledsages af en oversættelse, i påkommende tilfælde af et sammendrag, på de betingelser, der er fastsat i artikel 104, stk. 1.

De indgivne indlæg eller bemærkninger forkyndes desuden for de parter og andre berørte, der er nævnt i stk. 2, første afsnit.

Datoen for retsmødet meddeles parterne og andre berørte samtidig med de forkyndelser, der er nævnt i dette stykkes første og andet afsnit.

4. Afdelingen kan i yderst hastende tilfælde beslutte at udelade den i denne artikels stk. 2, andet afsnit, omhandlede skriftlige forhandling.

5. Den udpegede afdeling træffer afgørelse efter at have hørt generaladvokaten.

Afdelingen kan beslutte, at den sættes af tre dommere. Den sammensættes i så fald af formanden for den udpegede afdeling, den refererende dommer og den første eller i påkommende tilfælde de to første dommere, der er udpeget på grundlag af den i artikel 11c, stk. 2, omhandlede liste, i forbindelse med

fastlæggelsen af sammensætningen af den udpegede afdeling i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, fjerde afsnit.

Afdelingen kan ligeledes beslutte at tilbagesende sagen til Domstolen med henblik på, at den tildeles et dommerkollegium med et større antal dommere. Hasteproceduren fortsættes for det nye dommerkollegium, i påkommende tilfælde efter genåbning af den mundtlige forhandling.

6. De processkrifter, der er nævnt i denne artikel, anses for indleveret ved fremsendelse til Justitskontoret pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, som Domstolen råder over, af en genpart af det underskrevne originaleksemplar og de påberåbte dokumenter samt den fortegnelse, der er nævnt i artikel 37, stk. 4. Det originale eksemplar af processkriftet og de førnævnte bilag tilstilles Domstolens Justitskontor.

De forkyndelser og meddelelser, der er omhandlet i denne artikel, kan foretages ved fremsendelse af en genpart af dokumentet pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, som Domstolen og modtageren råder over.

Kapitel 10

DE SÆRLIGE RETTERGANGSMÅDER IFØLGE ARTIKEL 103 TEA TIL -
105 TEA

Artikel 105

1. En henvendelse i henhold til artikel 103, stk. 3, TEA indleveres i fire bekræftede eksemplarer. Den forkyndes for Europa-Kommissionen.

2. Med henvendelsen skal følge udkastet til den pågældende aftale eller overenskomst, de af Europa-Kommissionen over for den pågældende stat fremsatte bemærkninger samt andre bilag til støtte for henvendelsen.

Europa-Kommissionen skal afgive udtalelse til Domstolen vedrørende henvendelsen inden for en frist på ti dage; fristen kan forlænges af præsidenten, efter at den pågældende stat er hørt.

En bekræftet genpart af udtalelsen forkyndes for den pågældende stat.

3. Præsidenten udpeger den refererende dommer straks efter, at henvendelsen er indleveret. Førstegeneraladvokaten udpeger generaladvokaten straks efter, at den refererende dommer er udpeget.

4. Afgørelsen træffes i et lukket retsmøde, efter at generaladvokaten er hørt.

Den pågældende stats eller Europa-Kommissionens befuldmægtigede eller rådgivere skal høres, såfremt der fremsættes anmodning herom.

Artikel 106

1. Artikel 37 og følgende artikler finder anvendelse i de tilfælde, der er nævnt i artikel 104, sidste stykke, TEA og artikel 105, sidste stykke, TEA.

2. Begæringen forkyndes for den stat, i hvilken den person eller virksomhed, mod hvem begæringen er rettet, er hjemmehørende.

Kapitel 11

UDTALELSER

Artikel 107

1. Hvis den begæring om udtalelse, som er omhandlet i artikel 218 TEUF, fremsættes af Europa-Parlamentet, forkyndes begæringen for Rådet, Europa-Kommissionen og medlemsstaterne. Hvis begæringen fremsættes af Rådet, forkyndes den for Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet. Fremsættes begæringen af Europa-Kommissionen, forkyndes den for Rådet, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne. Fremsættes begæringen af en medlemsstat, forkyndes den for Rådet, Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og de andre medlemsstater.

Præsidenten giver de institutioner og medlemsstater, for hvilke begæringen er forkyndt, en frist til at fremsætte deres skriftlige bemærkninger.

2. Udtalelsen kan angå såvel den påtænkte aftales forenelighed med traktaternes bestemmelser som Unionens eller en af dens institutioners kompetence til at indgå aftalen.

Artikel 108

1. Straks efter fremsættelsen af begæringen om en udtalelse i henhold til artikel 107 udpeger præsidenten den refererende dommer.

2. Domstolen afgiver en begrundet udtalelse i et lukket møde og efter at have hørt generaladvokaterne.

3. Udtalelsen underskrives af præsidenten, de dommere, der har taget del i rådslagningen og afstemningen, samt af justitssekretæren, hvorefter den forkyndes for Rådet, Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne.

Artikel 109

(ophævet)

Kapitel 12

ANMODNINGER OM FORTOLKNING SOM OMHANDLET I EF-TRAKTATENS ARTIKEL 68

Artikel 109a

(ophævet)

Kapitel 13

AFGØRELSE AF TVISTER SOM OMHANDLET I UNIONSTRAKTATENS ARTIKEL 35 I DEN AFFATTELSE, DER VAR GÆLDENDE FORUD FOR LISSABONTRAKTATENS IKRAFTTRÆDELSE

Artikel 109b

1. I tilfælde af tvister mellem medlemsstaterne som omhandlet i artikel 35, stk. 7, TEU i den affattelse, der var gældende forud for Lissabontraktatens ikrafttrædelse, som fortsat er gældende i medfør af protokol nr. 36, der er knyttet som bilag til traktaterne, indgives anmodning om afgørelse fra Domstolen af en af tvistens parter. Anmodningen forkyndes for de andre medlemsstater og for Europa-Kommissionen.

I tilfælde af tvister mellem medlemsstaterne og Europa-Kommissionen som omhandlet i artikel 35, stk. 7, TEU i den affattelse, der var gældende forud for Lissabontraktatens ikrafttrædelse, som fortsat er gældende i medfør af protokol nr. 36, der er knyttet som bilag til traktaterne, indgives anmodning om afgørelse fra Domstolen af en af tvistens parter. Anmodningen forkyndes for de andre medlemsstater, for Rådet og for Europa-Kommissionen, hvis den er indgivet af en medlemsstat. Anmodningen forkyndes for medlemsstaterne og for Rådet, hvis den er indgivet af Europa-Kommissionen.

Præsidenten giver de institutioner og medlemsstater, over for hvilke anmodningen forkyndes, en frist til at fremsætte deres skriftlige bemærkninger.

2. Straks efter fremsættelsen af den i stk. 1 omhandlede anmodning udpeger præsidenten den refererende dommer. Straks efter bestemmer førstegeneraladvokaten, hvilken generaladvokat anmodningen skal henvises til.

3. Domstolen træffer afgørelse om tvisten ved dom, efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse.

Retsforhandlingerne vedrørende anmodningen omfatter et mundtligt stadium, såfremt en medlemsstat eller en af de i stk. 1 omhandlede institutioner anmoder herom.

4. Den samme fremgangsmåde finder anvendelse, når en aftale indgået mellem medlemsstaterne giver Domstolen kompetence til at træffe afgørelse i en tvist mellem medlemsstater eller mellem medlemsstater og en institution.

FJERDE AFSNIT

APPEL AF AFGØRELSE TRUFFET AF RETTEN

Artikel 110

Ved appel af Rettens afgørelser, jf. statuttens artikel 56 og 57, er processproget ved Domstolen det samme som det, der er anvendt i Rettens afgørelse, jf. dog artikel 29, stk. 2, litra b) og c), og artikel 29, stk. 3, fjerde afsnit, i dette reglement.

Artikel 111

1. Appel iværksættes ved indlevering af et appelskrift til Domstolens eller Rettens Justitskontor.

2. Rettens Justitskontor fremsender straks sagens akter og i givet fald appelskriftet til Domstolens Justitskontor.

Artikel 112

1. Appelskriftet skal indeholde:

a) appellantens navn og adresse

b) angivelse af de andre parter, der har deltaget i retsforhandlingerne for Retten

c) de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes

d) appellantens påstande.

Artikel 37 og artikel 38, stk. 2 og 3, finder anvendelse på appellen.

2. Den afgørelse fra Retten, der appelleres, vedlægges appelskriftet. Dette skal indeholde angivelse af, hvornår den appellerede afgørelse er blevet forkyndt for appellanten.

3. Såfremt appelskriftet ikke opfylder kravene i stk. 2 eller i artikel 38, stk. 3, finder artikel 38, stk. 7, anvendelse.

Artikel 113

1. Påstandene i appelskriftet skal gå ud på:

— at Rettens afgørelse ophæves helt eller delvis

— at der helt eller delvis gives medhold i de i første instans nedlagte påstande, idet nye påstande ikke kan nedlægges.

2. Der må ikke i appelskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for Retten.

Artikel 114

Appelskriftet forkyndes for alle parter, der har deltaget i retsforhandlingerne for Retten. Artikel 39 finder anvendelse.

Artikel 115

1. Enhver part, der har deltaget i retsforhandlingerne for Retten, kan indgive svarskrift inden to måneder efter appelskriftets forkyndelse. Fristen kan ikke forlænges.

2. Svarskriftet skal indeholde:

a) navnet på den, der indgiver svarskriftet, og dennes adresse

b) angivelse af, hvornår appelskriftet er blevet forkyndt for ham

c) de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes

d) de påstande, der nedlægges.

Artikel 37 og artikel 38, stk. 2 og 3, finder anvendelse.

Artikel 120

Artikel 116

1. Påstandene i svarskriftet skal gå ud på:

- at appellen helt eller delvis afvises eller forkastes, eller at Rettens afgørelse helt eller delvis ophæves
- at der gives helt eller delvis medhold i de påstande, der er nedlagt i første instans, idet nye påstande ikke kan nedlægges.

2. Der må ikke i svarskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for Retten.

Artikel 117

1. Ud over appelskrift og svarskrift kan der afgives replik og duplik, såfremt præsidenten efter begæring fra sagsøgeren herom, fremsat senest syv dage efter forkyndelsen af svarskriftet, skønner det nødvendigt og udtrykkeligt tillader, at der afgives replik med henblik på at give sagsøgeren mulighed for at gøre sine synspunkter gældende eller med henblik på at skabe grundlag for afgørelsen om appellen. Præsidenten fastsætter fristen for indgivelse af replik og i forbindelse med forkyndelsen af replikken fristen for indgivelse af duplik.

2. Når påstanden i svarskriftet går ud på hel eller delvis ophævelse af Rettens afgørelse vedrørende et anbringende, som ikke er omfattet af appelskriftet, kan appellanten samt enhver anden part inden to måneder efter forkyndelsen af det pågældende svarskrift indgive replik, som kun kan omhandle dette anbringende. Stk. 1 finder anvendelse på yderligere processkrifter, der indgives efter en sådan replik.

Artikel 118

Med forbehold af nedenstående bestemmelser finder artikel 42, stk. 2, og artikel 43, 44, 55-90, 93, 95-100 og 102 anvendelse på forhandlingerne for Domstolen i sager, der angår appel af en afgørelse fra Retten.

Artikel 119

Er det åbenbart, at appellen helt eller delvis skal afvises eller forkastes, kan Domstolen når som helst på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten ved begrundet kendelse beslutte helt eller delvis at afvise eller forkaste appellen.

Efter indgivelsen af de i artikel 115, stk. 1, og eventuelt artikel 117, stk. 1 og 2, omhandlede processkrifter kan Domstolen på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten og sagens parter beslutte at træffe afgørelse om appellen, uden at retsforhandlingerne omfatter et mundtligt stadium, medmindre en part fremsætter en anmodning, hvori det begrundes, hvorfor den pågældende ønsker at få lejlighed til at udtale sig. Denne anmodning skal fremsættes inden for en frist af tre uger efter, at det er forkyndt for parten, at den skriftlige forhandling er afsluttet. Denne frist kan forlænges af præsidenten.

Artikel 121

Den i artikel 44, stk. 2, omhandlede rapport forelægges Domstolen, efter at de i artikel 115, stk. 1, og eventuelt artikel 117, stk. 1 og 2, nævnte processkrifter er indgivet. Hvis de nævnte processkrifter ikke indgives, anvendes samme fremgangsmåde, når fristen for indgivelse af processkrifterne er udløbet.

Artikel 122

Såfremt der ikke gives appellanten medhold, eller såfremt der gives appellanten medhold, og Domstolen selv endeligt afgør sagen, træffer den afgørelse om sagens omkostninger.

I tvister mellem Unionen og dens ansatte:

- finder artikel 70 kun anvendelse ved appel iværksat af institutionerne
- kan Domstolen som en undtagelse fra artikel 69, stk. 2, ved appel, der iværksættes af tjenestemænd eller øvrige ansatte ved en institution, fordele sagens omkostninger mellem parterne, såfremt det findes rimeligt.

Hvis en appel hæves, finder artikel 69, stk. 5, anvendelse.

Når der under en appel, der iværksættes af en medlemsstat eller en institution, der ikke har interveneret i den pågældende sag for Retten, gives appellanten medhold, kan Domstolen fordele sagens omkostninger mellem parterne eller pålægge den vindende part at erstatte en tabende part de udgifter, der er påført denne ved appellen.

Artikel 123

Begæring om intervention under appellen indgives til Domstolen inden en måned efter den i artikel 16, stk. 6, omhandlede offentliggørelse.

AFSNIT 4a

FORNYET PRØVELSE AF AFGØRELSE TRUFFET AF RETTEN

Artikel 123a

Når Domstolen i henhold til statuttens artikel 62, stk. 2, beslutter at underkaste en afgørelse truffet af Retten en fornyet prøvelse, er processproget ved Domstolen det samme som det, der er anvendt i Rettens afgørelse, jf. dog artikel 29, stk. 2, litra b) og c), og stk. 3, fjerde og femte afsnit, i dette reglement.

Artikel 123b

Der oprettes en særlig afdeling, som, på de betingelser, der er fastsat i artikel 123d, skal have til opgave at træffe beslutning om, hvorvidt afgørelser truffet af Retten skal underkastes en fornyet prøvelse i henhold til statuttens artikel 62.

Denne afdeling er sammensat af Domstolens præsident og fire af formændene for afdelinger med fem dommere udpeget i henhold til den rangfølge, der er fastsat i dette reglements artikel 6.

Artikel 123c

Så snart datoen for afsigelsen af en afgørelse, der skal træffes i medfør af artikel 256, stk. 2 eller 3, TEUF, er fastsat, underretter Rettens Justitskontor Domstolens Justitskontor herom. Rettens Justitskontor tilstiller Domstolens Justitskontor afgørelsen straks efter afsigelsen.

Artikel 123d

Førstegeneraladvokatens forslag om, at en afgørelse fra Retten skal underkastes fornyet prøvelse, fremsendes til Domstolens præsident, og samtidig underrettes justitssekretæren om fremsendelsen. Når Rettens afgørelse er truffet i medfør af artikel 256, stk. 3, TEUF, underretter justitssekretæren straks Retten, den nationale ret, parterne i sagen for denne samt andre berørte, der er omfattet af statuttens artikel 62a, stk. 2, om forslaget om fornyet prøvelse.

Straks efter modtagelsen af forslaget om fornyet prøvelse udpeger præsidenten den refererende dommer blandt den i artikel 123b omhandlede afdelings dommere.

Denne afdeling beslutter på grundlag af den refererende dommers rapport, om Rettens afgørelse skal underkastes fornyet prøvelse. I beslutningen om at underkaste Rettens afgørelse fornyet prøvelse anføres de spørgsmål, som skal gøres til genstand for fornyet prøvelse.

Når Rettens afgørelse er truffet i medfør af artikel 256, stk. 2, TEUF, underretter justitssekretæren straks Retten, parterne i sagen for denne samt andre berørte, der er omfattet af statuttens

artikel 62a, stk. 2, om Domstolens beslutning om at underkaste Rettens afgørelse fornyet prøvelse.

Når Rettens afgørelse er truffet i medfør af artikel 256, stk. 3, TEUF, underretter justitssekretæren straks Retten, den nationale ret, parterne i sagen for denne samt andre berørte, der er omfattet af statuttens artikel 62a, stk. 2, om Domstolens beslutning om, hvorvidt Rettens afgørelse skal underkastes fornyet prøvelse. En beslutning om at underkaste Rettens afgørelse fornyet prøvelse gøres til genstand for en meddelelse, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 123e

Beslutningen om at underkaste en afgørelse truffet af Retten fornyet prøvelse forkyndes for parterne og andre berørte, der er omfattet af statuttens artikel 62a, stk. 2. Forkyndelsen for medlemsstaterne og de stater, som er parter i EØS-aftalen, bortset fra medlemsstaterne, samt EFTA-Tilsynsmyndigheden ledsages af en oversættelse af Domstolens beslutning i overensstemmelse med bestemmelserne i dette reglements artikel 104, stk. 1, første og andet afsnit. Domstolens beslutning meddeles desuden Retten og, når der er tale om en afgørelse truffet af denne i medfør af artikel 256, stk. 3, TEUF, den berørte nationale ret.

Inden for en frist på en måned fra den i foregående afsnit omhandlede forkyndelse kan parterne og andre berørte, for hvem Domstolens beslutning er blevet forkyndt, indgive skriftlige indlæg eller udtalelser vedrørende de spørgsmål, som er genstand for fornyet prøvelse.

Straks efter beslutningen om at underkaste en afgørelse truffet af Retten fornyet prøvelse bestemmer førstegeneraladvokaten, hvilken generaladvokat den fornyede prøvelse skal henvises til.

Efter at have udpeget den refererende dommer fastsætter præsidenten den dato, på hvilken denne skal fremlægge en foreløbig rapport på Domstolens almindelige møde. Den foreløbige rapport indeholder den refererende dommers forslag om iværksættelse af eventuelle forberedende foranstaltninger, om, hvilket dommerkollegium sagen skal henvises til, om, hvorvidt der er behov for at anordne mundtlig forhandling, samt om formen for generaladvokatens stillingtagen. Efter at have hørt generaladvokaten træffer Domstolen afgørelse om, hvorvidt den refererende dommers forslag skal følges.

Når den afgørelse, som er genstand for fornyet prøvelse, er truffet af Retten i medfør af artikel 256, stk. 2, TEUF, træffer Domstolen afgørelse om sagens omkostninger.

FEMTE AFSNIT

PROCEDURER I HENHOLD TIL EØS-AFTALEN

Artikel 123f

1. I det i EØS-aftalens artikel 111, stk. 3 ⁽¹⁾, nævnte tilfælde indbringes sagen for Domstolen ved en anmodning, der indgives af de kontraherende parter i tvisten. Anmodningen forkyndes for de andre kontraherende parter, Europa-Kommissionen, EFTA-Tilsynsmyndigheden og i påkommende tilfælde for andre, til hvem der gives meddelelse om en præjudiciel forelæggelse, der rejser samme spørgsmål om fortolkning af EU-lovgivningen.

Præsidenten giver de kontraherende parter og andre, for hvem anmodningen er forkyndt, en frist til at fremsætte skriftlige bemærkninger.

Anmodningen indgives på et af de i artikel 29, stk. 1, nævnte sprog. Bestemmelserne i artikel 29, stk. 3-5, finder anvendelse. Bestemmelserne i artikel 104, stk. 1, finder anvendelse med de fornødne ændringer.

2. Straks efter fremsættelsen af den i foregående stykke omhandlede anmodning udpeger præsidenten den refererende dommer. Straks efter bestemmer førstegeneraladvokaten, hvilken generaladvokat anmodningen skal henvises til.

Domstolen træffer en begrundet afgørelse i et lukket retsmøde, efter at generaladvokaten er hørt.

3. Domstolens afgørelse underskrives af præsidenten, de dommere, der har taget del i rådslagningen og afstemningen, samt af justitssekretæren, hvorefter den forkyndes for de kontraherende parter og andre berørte, jf. stk. 1.

Artikel 123g

I det i artikel 1 i protokol 34 til EØS-aftalen nævnte tilfælde forkyndes den nationale rets anmodning for sagens parter, de kontraherende parter, Europa-Kommissionen, EFTA-Tilsynsmyndigheden og i påkommende tilfælde for andre, til hvem der gives meddelelse om en præjudiciel forelæggelse, der rejser samme spørgsmål om fortolkning af EU-lovgivningen.

Hvis anmodningen ikke fremsættes på et af de i artikel 29, stk. 1, nævnte sprog, skal den være vedlagt en oversættelse til et af disse sprog.

Parterne, de kontraherende parter og andre berørte, jf. stk. 1, kan inden to måneder fra forkyndelsen indgive indlæg eller andre skriftlige udtalelser.

Rettergangsmåden er omfattet af bestemmelserne i dette reglement, dog med de tilpasninger, der følger af anmodningens særlige karakter.

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 124

1. Præsidenten pålægger personer, der skal aflægge ed for Domstolen som vidner eller sagkyndige, at tale sandhed og udføre deres hverv samvittighedsfuldt og upartisk, og henleder deres opmærksomhed på de strafferetlige følger, en tilsidesættelse af denne pligt kan have i henhold til deres nationale lovgivning.

2. Vidnerne aflægger ed i overensstemmelse med artikel 47, stk. 5, første afsnit, eller under de former, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

Såfremt rettergangsreglerne i vidnets hjemstat foruden edsaflæggelse giver mulighed for sammen med edsaflæggelsen eller i stedet for denne at afgive en hertil svarende erklæring, kan vidnet afgive en sådan erklæring på de betingelser og under de former, der er fastsat i vidnets nationale lovgivning.

Såfremt den nationale lovgivning hverken hjemler mulighed for at aflægge ed eller at afgive en sådan erklæring, skal den i stk. 1 fastsatte fremgangsmåde følges.

⁽¹⁾ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 27.

3. Bestemmelserne i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på sagkyndige, idet der dog i dette tilfælde henvises til artikel 49, stk. 6, første afsnit, i stedet for artikel 47, stk. 5, første afsnit, i dette reglement.

Artikel 125

For så vidt ikke andet følger af artikel 253 TEUF, udfærdiger Domstolen i samråd med de pågældende regeringer et tillægsreglement om den fremgangsmåde, Domstolen skal følge med hensyn til:

- a) retsanmodninger
- b) ansøgninger om fri proces
- c) Domstolens anmeldelse af vidners og sagkyndiges edsbrud, jf. statuttens artikel 30.

Artikel 125a

Domstolen kan give praktiske anvisninger, bl.a. vedrørende forberedelse og afvikling af retsmøder ved Domstolen samt om indgivelse af indlæg eller skriftlige bemærkninger.

Artikel 126

Dette reglement træder i stedet for procesreglement af 4. december 1974 for De Europæiske Fællesskabers Domstol (*De Europæiske Fællesskabers Tidende* L 350 af 28.12.1974, s. 1), senest ændret den 15. maj 1991.

Artikel 127

Disse ændringer i procesreglementet, som har retsgyldighed på de sprog, der er nævnt i artikel 29, stk. 1, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* og træder i kraft to måneder efter offentliggørelsen.

BILAG

AFGØRELSE VEDRØRENDE FRI- OG HELLIGDAGE

DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL HAR -

under henvisning til procesreglementets artikel 80, stk. 2, hvorefter Domstolen udfærdiger en liste over lovbestemte fri- og helligdage -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den i procesreglementets artikel 80, stk. 2, nævnte liste over lovbestemte fri- og helligdage fastsættes som følger:

- nytårsdag
- anden påskedag
- den 1. maj
- Kristi himmelfartsdag
- anden pinsedag
- den 23. juni
- den 15. august
- den 1. november
- den 25. december
- den 26. december.

De i stk. 1 nævnte lovbestemte fri- og helligdage er dem, der gælder på det sted, hvor Domstolen har sæde.

Artikel 2

Bestemmelserne i procesreglementets artikel 80, stk. 2, finder kun anvendelse på de i denne afgørelses artikel 1 nævnte lovbestemte fri- og helligdage.

Artikel 3

Denne afgørelse, som udgør et bilag til procesreglementet, træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

RET TEN

KONSOLIDERET UD GAVE AF RETTENS PROCESREGLEMENT

(2010/C 177/02)

Denne udgave koordinerer:

procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 2. maj 1991 (EFT L 136 af 30.5.1991, s. 1, og EFT L 317 af 19.11.1991, s. 34 — berigtigelse), som ændret ved følgende retsakter:

1. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 15. september 1994 (EFT L 249 af 24.9.1994, s. 17)
2. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 17. februar 1995 (EFT L 44 af 28.2.1995, s. 64)
3. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 6. juli 1995 (EFT L 172 af 22.7.1995, s. 3)
4. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 12. marts 1997 (EFT L 103 af 19.4.1997, s. 6, og EFT L 351 af 23.12.1997, s. 72 — berigtigelse)
5. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 17. maj 1999 (EFT L 135 af 29.5.1999, s. 92)
6. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 6. december 2000 (EFT L 322 af 19.12.2000, s. 4, og EUT L 17 af 22.1.2008, s. 16 — berigtigelse)
7. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 21. maj 2003 (EUT L 147 af 14.6.2003, s. 22)
8. Rådets afgørelse 2004/406/EF, Euratom af 19. april 2004 om ændring af artikel 35, stk. 1 og 2, i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EUT L 132 af 29.4.2004, s. 3)
9. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 21. april 2004 (EUT L 127 af 29.4.2004, s. 108)
10. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 12. oktober 2005 (EUT L 298 af 15.11.2005, s. 1, og EUT L 17 af 22.1.2008, s. 15 — berigtigelse)
11. Rådets afgørelse 2006/956/EF, Euratom af 18. december 2006 om ændring af procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans vedrørende reglerne om sprog (EUT L 386 af 29.12.2006, s. 45)
12. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 12. juni 2008 (EUT L 179 af 8.7.2008, s. 12)
13. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 14. januar 2009 (EUT L 24 af 28.1.2009, s. 9)
14. Rådets afgørelse 2009/170/EF, Euratom af 16. februar 2009 om ændring af procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans vedrørende reglerne om sprog, der finder anvendelse ved appel af afgørelser truffet af Retten for EU-personalesager (EUT L 60 af 4.3.2009, s. 3)

15. Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans fastsat den 7. juli 2009 (EUT L 184 af 16.7.2009, s. 10)
16. Ændringer i Rettens procesreglement fastsat den 26. marts 2010 (EUT L 92 af 13.4.2010, s. 14).

Denne udgave har ingen retsvirkning. Henvisninger og betragtninger er derfor udeladt.

KONSOLIDERET UDGAVE AF RETTENS PROCESREGLEMENT

Fastsat den 2. maj 1991 ⁽¹⁾

INDHOLD

Indledende bestemmelse (art. 1)		41
Første afsnit	– Rettens organisation	41
Kapitel 1	– Rettens præsident og medlemmer (art. 2-9)	41
Kapitel 2	– Oprettelse af afdelinger og udpegelse af refererende dommere og generaladvokater (art. 10-19)	42
Kapitel 3	– Justitskontoret	44
Første afdeling	– Justitssekretæren (art. 20-27)	44
Anden afdeling	– Administrationen (art. 28-30)	45
Kapitel 4	– Forretningsgangen ved Retten (art. 31-34)	45
Kapitel 5	– Regler om sprog (art. 35-37)	46
Kapitel 6	– Befuldmægtigedes, rådgiveres og advokaters rettigheder og forpligtelser (art. 38-42)	47
Andet afsnit	– Rettergangsmåden	48
Kapitel 1	– Skriftlig forhandling (art. 43-54)	48
Kapitel 2	– Den mundtlige forhandling (art. 55-63)	51
Kapitel 3	– Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse og bevisoptagelse	52
Første afdeling	– Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse (art. 64)	52
Anden afdeling	– Bevisoptagelse (art. 65-67)	52
Tredje afdeling	– Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige (art. 68-76)	53
Kapitel 3a	– Fremskyndet procedure (art. 76a)	55
Kapitel 4	– Udsættelse af sager og afvisning af sager på grund af Rettens manglende kompetence (art. 77-80)	56
Kapitel 5	– Domme (art. 81-86)	56
Kapitel 6	– Sagsomkostninger (art. 87-93)	57
Kapitel 7	– Retshjælp (art. 94-97)	58

⁽¹⁾ EFT L 136 af 30.5.1991, som berigtiget i EFT L 317 af 19.11.1991, s. 34, som ændret den 15.9.1994 (EFT L 249 af 24.9.1994, s. 17), den 17.2.1995 (EFT L 44 af 28.2.1995, s. 64), den 6.7.1995 (EFT L 172 af 22.7.1995, s. 3), den 12.3.1997 (EFT L 103 af 19.4.1997, s. 6, som berigtiget i EFT L 351 af 23.12.1997, s. 72), den 17.5.1999 (EFT L 135 af 29.5.1999, s. 92), den 6.12.2000 (EFT L 322 af 19.12.2000, s. 4, som berigtiget i EUT L 17 af 22.1.2008, s. 16), den 21.5.2003 (EUT L 147 af 14.6.2003, s. 22), den 19.4.2004 (EUT L 132 af 29.4.2004, s. 3), den 21.4.2004 (EUT L 127 af 29.4.2004, s. 108), den 12.10.2005 (EUT L 298 af 15.11.2005, s. 1, som berigtiget i EUT L 17 af 22.1.2008, s. 15), den 18.12.2006 (EUT L 386 af 29.12.2006, s. 45), den 12.6.2008 (EUT L 179 af 8.7.2008, s. 12), den 14.1.2009 (EUT L 24 af 28.1.2009, s. 9), den 16.2.2009 (EUT L 60 af 4.3.2009, s. 3), den 7.7.2009 (EUT L 184 af 16.7.2009, s. 10) og den 26.3.2010 (EUT L 92 af 13.4.2010, s. 14).

Kapitel 8	– Ophævelse af sager (art. 98 og 99)	59
Kapitel 9	– Forkyndelser (art. 100)	60
Kapitel 10	– Frister (art. 101-103)	60
Tredje afsnit	– Særlige rettergangsformer	61
Kapitel 1	– Udsættelse af gennemførelsen samt andre foreløbige forholdsregler (art. 104-110)	61
Kapitel 2	– Formalitetsindsigelser og processuelle stridsspørgsmål (art. 111-114)	61
Kapitel 3	– Intervention (art. 115 og 116)	62
Kapitel 4	– Domme afsagt af Retten efter ophævelse og hjemvisning (art. 117-121)	63
Kapitel 4a	– Afgørelser truffet af Retten efter fornyet prøvelse ved Domstolen og hjemvisning (art. 121a-121d)	63
Kapitel 5	– Udeblivelsesdomme og genoptagelse (art. 122)	64
Kapitel 6	– Særlige retsmidler	64
Første afdeling	– Tredjemandsindsigelse (art. 123 og 124)	64
Anden afdeling	– Ekstraordinær genoptagelse (art. 125-128)	65
Tredje afdeling	– Fortolkning af domme (art. 129)	65
Fjerde afsnit	– Sager om intellektuel ejendomsret (art. 130-136)	66
Femte afsnit	– Appel af afgørelser truffet af Retten for EU-personalesager (art. 136a-149)	68
Afsluttende bestemmelser (art. 150 og 151)		70

INDLEDENDE BESTEMMELSE*Artikel 1*

I dette reglement:

- angives bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ved nummeret på den pågældende artikel i nævnte traktat efterfulgt af forkortelsen »TEUF«
- angives bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ved artiklens nummer efterfulgt af forkortelsen »TEA«
- benævnes protokollen vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol »statutten«
- benævnes aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde »EØS-aftalen«.

I dette reglement forstås ved

- »institution« og »institutioner«: EU-institutionerne samt de organer, kontorer og agenturer, som er oprettet ved traktaterne eller ved en retsakt til gennemførelse heraf, og som kan være parter for Retten
- »EFTA-Tilsynsmyndigheden«: den tilsynsmyndighed, der er nævnt i EØS-aftalen.

FØRSTE AFSNIT**RETTENS ORGANISATION****Kapitel 1***Artikel 4***RETTENS PRÆSIDENT OG MEDLEMMER**

1. Før dommerne påbegynder deres embedsvirksomhed, aflægger de for Domstolen følgende ed:

Artikel 2

1. Samtlige Rettens medlemmer virker som dommere. Rettens medlemmer benævnes i det følgende »dommere«.

»Jeg sværger, at jeg vil udføre mit hverv upartisk og samvittighedsfuldt, og at jeg vil bevare tavshed om Rettens rådslagninger og afstemninger.«

2. Enhver dommer, bortset fra præsidenten, kan dog i en bestemt sag udøve hvervet som generaladvokat på de betingelser, der er fastsat i artikel 17-19.

2. Umiddelbart efter at have aflagt ed underskriver dommerne en erklæring, hvorved de højtideligt forsikrer, at de under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

Bestemmelser om generaladvokaten i dette reglement finder kun anvendelse i tilfælde, hvor en dommer er blevet udpeget til at udøve hvervet som generaladvokat.

*Artikel 5**Artikel 3*

En dommers embedsperiode løber fra den dato, der er fastsat i udnævnelsesdokumentet. Er der ikke heri fastsat nogen dato, løber perioden fra udnævnelsesdokumentets dato.

Når Domstolen efter høring af Retten skal afgøre, om en dommer ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet, opfordrer Rettens præsident den pågældende til at fremsætte sine synspunkter i et lukket retsmøde uden justitssekretærens tilstedeværelse.

Rettens udtalelse skal begrundes.

En udtalelse om, at en dommer ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet, skal vedtages af et flertal af Rettens dommere. Når en sådan udtalelse vedtages, underrettes Domstolen om stemmernes fordeling.

Afstemningen er hemmelig, og den pågældende dommer medvirker ikke ved afgørelsen.

Artikel 6

Bortset fra Rettens præsident og afdelingsformændene har dommerne uden forskel rang efter deres anciennitet i embedet.

De, der har samme anciennitet i embedet, har rang efter deres alder.

Fratrædende dommere, som genudnævnes, bevarer deres hidtidige rang.

Artikel 7

1. Dommerne vælger Rettens præsident af deres midte for et tidsrum af tre år umiddelbart efter den delvise nybesættelse af embederne, der er nævnt i artikel 254 TEUF.

2. Fratræder præsidenten inden embedsperiodens normale udløb, drages der omsorg for, at en anden træder i hans sted for den resterende del af perioden.

3. Valg efter denne artikel sker ved hemmelig afstemning. Den dommer, der opnår stemmerne fra mere end halvdelen af de dommere, som Retten består af, er valgt. Opnår ingen af dommerne dette flertal, foretages der nye afstemninger, indtil det opnås.

Artikel 8

Præsidenten leder Rettens judicielle virksomhed og dens administration. Når Retten sættes af samtlige dommere, fører præsidenten forsædet, og han leder rådslagningerne og afstemningerne.

Rettens præsident fører forsædet i den store afdeling.

Hvis Rettens præsident er tilknyttet en afdeling med tre eller fem dommere, fører han forsædet i denne afdeling.

Artikel 9

Har præsidenten forfald, eller er embedet ubesat, varetages præsidentens opgaver af en af afdelingsformændene i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Har præsidenten og afdelingsformændene samtidig forfald, eller er deres embeder ubesatte, varetages præsidentens opgaver af en af de øvrige dommere i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Kapitel 2

OPRETTELSE AF AFDELINGER OG UDPEGELSE AF REFERERENDE DOMMERE OG GENERALADVOKATER

Artikel 10

1. Retten opretter af sin midte afdelinger med tre og fem dommere og en stor afdeling med tretten dommere, og den træffer bestemmelse om dommernes fordeling mellem afdelingerne.

2. Rettens beslutning truffet i overensstemmelse med denne artikel offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 11

1. De sager, der indbringes for Retten, påkendes af de i overensstemmelse med artikel 10 oprettede afdelinger sammensat af tre eller fem dommere.

På de betingelser, der er fastsat i artikel 14, 51, 106, 118, 124, 127 og 129, kan sager påkendes af Rettens plenum eller af den store afdeling.

Sager kan, når de på de betingelser, der er fastsat i artikel 14, artikel 51, artikel 124, artikel 127, stk. 1, og artikel 129, stk. 2, behandles af en enkelt dommer, påkendes af denne.

2. Når en sag behandles af en afdeling, dækker udtrykket »Retten« i dette reglement den pågældende afdeling. Når en sag behandles af en enkelt dommer, dækker udtrykket »Retten« i dette reglement den pågældende dommer.

Artikel 12

1. Retten fastsætter retningslinjerne for sagernes fordeling mellem afdelingerne.

Afgørelsen herom offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13

1. Så snart stævning er indleveret, henviser Rettens præsident sagen til en afdeling.

2. Afdelingsformanden stiller for hver sag, der er blevet henvist til afdelingen, forslag til præsidenten om udpegelse af en refererende dommer. Præsidenten træffer afgørelse herom.

Artikel 14

1. Når sagens juridiske problemer, dens betydning eller særlige omstændigheder i øvrigt tilsiger det, kan sagen henvises til behandling i Rettens plenum, den store afdeling eller i en afdeling bestående af et andet antal dommere.

2. (1) Følgende sager kan, når de er henvist til en afdeling bestående af tre dommere, behandles af den refererende dommer, der træffer afgørelse som eneste dommer, for så vidt sagen findes egnet til at blive afgjort på denne måde, idet den ikke rejser juridiske eller faktiske problemer, er af begrænset betydning, og der ikke foreligger særlige omstændigheder i øvrigt, og for så vidt beslutning herom er truffet på de i artikel 51 fastsatte betingelser:

- a) sager anlagt i medfør af artikel 270 TEUF
- b) sager anlagt i medfør af artikel 263, stk. 4, TEUF, artikel 265, stk. 3, TEUF og artikel 268 TEUF, som kun rejser spørgsmål, der allerede er afgjort i retspraksis, eller som indgår i en række af sager med samme genstand, hvoraf en sag allerede er afgjort ved en endelig afgørelse
- c) sager anlagt i medfør af artikel 272 TEUF.

(2) En sag kan ikke behandles af en enkelt dommer

- a) når der rejses spørgsmål om lovligheden af en generel retsakt
- b) når den vedrører:
 - konkurrencereglerne og reglerne om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser
 - reglerne om statsstøtte
 - reglerne vedrørende handelspolitiske beskyttelsesforanstaltninger
 - reglerne om de fælles markedsordninger inden for landbruget, bortset fra sager, der indgår i en række af sager med samme genstand, hvoraf en sag allerede er afgjort ved en endelig afgørelse
- c) i de i artikel 130, stk. 1, omhandlede tilfælde.

(3) Den dommer, der som eneste dommer behandler sagen, henviser denne til afdelingen, hvis han finder, at betingelserne for, at han kan behandle sagen, ikke længere er opfyldt.

3. Beslutning om henvisning som omhandlet i stk. 1 og 2 træffes på de i artikel 51 fastsatte betingelser.

Artikel 15

1. Dommerne vælger i overensstemmelse med fremgangsmåden i artikel 7, stk. 3, formændene for afdelinger, der er sammensat af tre og fem dommere.

2. Formændene for afdelinger sammensat af fem dommere vælges for en periode på tre år. De kan genvælges én gang.

Valget af formænd for afdelinger sammensat af fem dommere finder sted umiddelbart efter valget af Rettens præsident, jf. artikel 7, stk. 1.

3. Formænd for afdelinger sammensat af tre dommere vælges for en bestemt periode.

4. Fratræder en afdelingsformand inden embedsperiodens normale udløb, vælges der en ny afdelingsformand for den resterende periode.

5. Resultatet af disse valg offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 16

I sager, der henvises til afdelingerne, udøves præsidentens beføjelser af afdelingsformanden.

I sager, der henvises til en enkelt dommer, udøves præsidentens beføjelser, bortset fra de i artikel 105 og 106 omhandlede beføjelser, af denne dommer.

Artikel 17

Når Retten sættes af samtlige dommere, bistås den af en generaladvokat udpeget af præsidenten.

Artikel 18

Når Retten sættes i afdelinger, kan den lade sig bistå af en generaladvokat, hvis den skønner, at sagens juridiske eller faktiske problemer tilsiger det.

Artikel 19

Afgørelsen om at udpege en generaladvokat i en bestemt sag træffes af Rettens plenum efter anmodning fra den afdeling, som behandler sagen.

Præsidenten udpeger den dommer, der skal udøve hvervet som generaladvokat i den pågældende sag.

Kapitel 3**JUSTITSKONTORET****Første afdeling — Justitssekretæren***Artikel 20*

1. Retten udnævner justitssekretæren.

Præsidenten underretter dommerne om de indgåede ansøgninger to uger før den dato, der er fastsat for udnævnelsen.

2. Ansøgningerne skal indeholde udførlige oplysninger om ansøgerens alder, nationalitet, akademiske grader, sprogkunderskaber, nuværende og tidligere beskæftigelse samt eventuelle erfaringer fra judicielt og internationalt arbejde.

3. Valget af den, der udnævnes, finder sted på den i artikel 7, stk. 3, fastsatte måde.

4. Justitssekretæren udnævnes for et tidsrum af seks år. Han kan genudnævnes.

5. Før justitssekretæren påbegynder sin embedsvirksomhed, aflægger han for Retten den i artikel 4 angivne ed.

6. Justitssekretæren kan kun afskediges, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet. Retten træffer beslutning herom efter at have givet justitssekretæren lejlighed til at fremsætte sine synspunkter.

7. Fratræder justitssekretæren inden embedsperiodens udløb, udnævner Retten en ny justitssekretær for et tidsrum af seks år.

Artikel 21

Retten kan efter den fremgangsmåde, som gælder for justitssekretæren, udnævne en eller flere assisterende justitssekretærer til

at bistå justitssekretæren og til at træde i hans sted inden for de grænser, der er fastsat i den i artikel 23 omhandlede instruks for justitssekretæren.

Artikel 22

Præsidenten udpeger de tjenestemænd eller andre ansatte, der skal varetage justitssekretærens opgaver, når denne og i givet fald den assisterende justitssekretær har forfald, eller disse embeder er ubesatte.

Artikel 23

Efter forslag fra præsidenten udarbejder Retten en instruks for justitssekretæren.

Artikel 24

1. Justitskontoret fører på justitssekretærens ansvar et register, hvori alle processkrifter med dertil hørende bilag løbende indføres i den rækkefølge, hvori de indleveres.

2. Justitssekretæren forsyner originaldokumenterne og, såfremt parterne anmoder om det, tillige de genparter, de forelægger, med påtegning om indførslen i registret.

3. Indførslen i registret og de i stk. 2 nævnte påtegninger har retsvirkning som autentisk bevis.

4. Nærmere bestemmelser om registrets førelse fastsættes i den i artikel 23 omhandlede instruks for justitssekretæren.

5. Enhver, der har interesse heri, kan gennemse registret på Justitskontoret og få genparter eller udskrifter heraf mod betaling efter de takster, som Retten fastsætter efter justitssekretærens indstilling.

Enhver part i en sag kan desuden mod betaling efter Justitskontorets takster få genparter af processkrifterne samt udskrifter af domme og kendelser.

6. Der offentliggøres en meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende* med angivelse af datoen for stævningens indførsel i registret, parternes navne og adresser, søgsmålets genstand, de nedlagte påstande samt søgsmålsgrundene og de væsentligste argumenter.

7. Er Rådet eller Europa-Kommissionen ikke part i sagen, sender Retten institutionen en genpart af stævningen og svarskriftet, men ikke bilagene til disse dokumenter, således at institutionen kan konstatere, om det i henhold til artikel 277 TEUF gøres gældende, at en af institutionens retsakter ikke kan finde anvendelse. På samme måde sendes en genpart af stævningen og svarskriftet til Europa-Parlamentet, således at institutionen kan konstatere, om det i henhold til artikel 277 TEUF gøres gældende, at en retsakt, der er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab, ikke kan finde anvendelse.

Artikel 25

1. På præsidentens vegne sørger justitssekretæren for modtagelse, videresendelse og opbevaring af alle dokumenter samt for foretagelse af de i dette reglement omhandlede forkyndelser.

2. Justitssekretæren bistår Retten, afdelingerne, præsidenten og dommerne i alle deres embedshandlinger.

Artikel 26

Justitssekretæren opbevarer seglet. Han har ansvaret for arkivet og sørger for Rettens publikationer.

Artikel 27

Justitssekretæren overværer Rettens og afdelingernes møder, jf. dog artikel 5 og 33.

Anden Afdeling — Administrationen

Artikel 28

De tjenestemænd og andre ansatte, der bistår præsidenten, dommerne og justitssekretæren direkte, udnævnes på de i vedtægten for personalet fastsatte betingelser. De er undergivet justitssekretæren under tilsyn af Rettens præsident.

Artikel 29

De i artikel 28 omhandlede tjenestemænd og andre ansatte aflægger for præsidenten og i justitssekretærens nærværelse den i artikel 20, stk. 2, i Domstolens procesreglement angivne ed.

Artikel 30

Rettens administration, finansforvaltning og bogholderi varetages på præsidentens vegne af justitssekretæren, der bistås af Domstolens administration.

Kapitel 4

FORRETNINGSGANGEN VED RETTEN

Artikel 31

1. Retsformanden fastsætter tidspunkterne for retsmøderne.
2. Retten og afdelingerne kan afholde et eller flere nærmere angivne møder et andet sted end dér, hvor Retten har sæde.

Artikel 32

1. Er der på grund af forfald et lige antal dommere til stede, deltager den dommer, der i henhold til artikel 6 har den laveste anciennitet, ikke i rådslagningen og afstemningen, medmindre han er den refererende dommer. Er dette tilfældet, deltager den dommer, der er placeret umiddelbart over ham i rangfølgen, ikke i rådslagningen og afstemningen.

Såfremt der, efter at der i medfør af artikel 17 er udpeget en generaladvokat, er et lige antal dommere i Rettens plenum, udpeger Rettens præsident inden retsmødet efter en rækkefølge, der forud er fastsat af Retten og offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, den dommer, som ikke deltager i påkendelsen af sagen.

2. Viser det sig, efter at plenum er indkaldt, at det antal, der skal deltage, for at Retten er beslutningsdygtig, ikke er til rådighed, udsætter præsidenten retsmødet, indtil Retten er beslutningsdygtig.

3. Er det antal på tre dommere, der skal deltage, for at en afdeling på tre eller fem dommere er beslutningsdygtig, ikke til rådighed, underretter afdelingsformanden præsidenten herom, og denne udpeger en anden dommer, for at afdelingen kan blive beslutningsdygtig.

Den store afdeling skal sammensættes af ni dommere for at være beslutningsdygtig. Er dette antal dommere ikke til rådighed, udpeger Rettens præsident en anden dommer, for at afdelingen kan blive beslutningsdygtig.

Såfremt der inden datoen for indledningen af den mundtlige forhandling, på grund af en dommers forfald, ikke er det i artikel 10, stk. 1, fastsatte antal dommere til rådighed for den store afdeling eller en afdeling på fem dommere, suppleres afdelingen med en dommer, der udpeges af Rettens præsident, således at afdelingen kommer op på det faste antal dommere.

4. Såfremt der til en afdeling, der sættes af tre eller fem dommere, er knyttet et højere antal dommere end henholdsvis tre og fem, bestemmer afdelingsformanden, hvilke dommere der

skal deltage i påkendelsen af sagen.

— fra søndagen før påske til den anden søndag efter påske

5. Har den dommer, der som eneste dommer behandler sagen, forfald, udpeger præsidenten i stedet en anden dommer.

— fra den 15. juli til den 15. september.

Artikel 33

1. Rettens rådslagninger og afstemninger er ikke offentlige.

2. I rådslagningen og afstemningen deltager kun de dommere, der har været til stede under den mundtlige forhandling.

3. Enhver dommer, der deltager i rådslagningen og afstemningen, udtaler sin mening og begrundet den.

4. En dommer kan forlange, at ethvert spørgsmål, før det sættes under afstemning, affattes på et af ham valgt sprog og skriftligt tilstilles de øvrige dommere.

5. Det resultat, der efter den afsluttende drøftelse vedtages af et flertal af dommere, er udtryk for Rettens afgørelse. Stemmerne afgives i omvendt rækkefølge af den i artikel 6 fastsatte rangfølge.

6. I tilfælde af uenighed om spørgsmålenes genstand, affattelse og rækkefølge eller om fortolkningen af en afstemning træffer Retten afgørelse.

7. I Rettens møder vedrørende administrative spørgsmål deltager justitssekretæren, medmindre Retten bestemmer andet.

8. Når Retten holder møde, uden at justitssekretæren er til stede, pålægger den, hvis det skønnes nødvendigt, den dommer, der i henhold til artikel 6 har den laveste anciennitet, at optage et protokollat, som underskrives af retsformanden og den pågældende dommer.

Artikel 34

1. Medmindre Retten bestemmer andet, fastsættes retsferierne således:

— fra den 18. december til den 10. januar

I retsferierne varetages præsidentens opgaver på det sted, hvor Retten har sæde, enten af præsidenten, der holder sig i forbindelse med justitssekretæren, eller af en afdelingsformand eller en anden dommer, som præsidenten pålægger at træde i sit sted.

2. I retsferierne kan præsidenten i påtrængende tilfælde indkalde dommerne.

3. Retten iagttager de lovbestemte fri- og helligdage på det sted, hvor Retten har sæde.

4. Når der foreligger rimelig grund hertil, kan Retten bevilge dommerne tjenestefrihed.

Kapitel 5

REGLER OM SPROG

Artikel 35

1. Processprogene er bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk.

2. Sagsøgeren vælger processproget, hvor ikke andet nedenfor er bestemt:

a) Er sagsøgte en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person, der er hjemmehørende i en medlemsstat, er processproget denne stats officielle sprog. Er der flere officielle sprog, er processproget det, sagsøgeren vælger.

- b) Efter fælles anmodning fra parterne kan det tillades, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog helt eller delvis anvendes som processprog.
- c) Efter anmodning fra en af parterne, og efter at den anden part og generaladvokaten er blevet hørt, kan det uanset bestemmelserne i litra b) tillades, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog helt eller delvis anvendes som processprog; en sådan anmodning kan ikke fremsættes af en af institutionerne.

Retsformanden kan træffe afgørelse om ovennævnte anmodninger. Han kan henvise anmodningen til Retten, og såfremt han agter at imødekomme en anmodning uden tilslutning fra samtlige parter, skal han henvise denne til Retten.

3. Processproget anvendes særlig i parternes skriftlige og mundtlige indlæg, herunder de vedlagte dokumenter, samt i Rettens protokollater og afgørelser.

Ethvert dokument, der er affattet på et andet sprog end processproget, skal være vedlagt en oversættelse til processproget.

Hvor der er tale om omfangsrige dokumenter, kan der fremlægges oversættelser i uddrag. Retten kan dog til enhver tid af egen drift eller efter anmodning fra en part forlange en mere omfattende eller en fuldstændig oversættelse.

Uanset disse bestemmelser kan medlemsstaterne anvende deres eget officielle sprog, når de indtræder i en for Retten verserende sag. Denne bestemmelse finder anvendelse på såvel skriftlige som mundtlige indlæg. Justitssekretæren foranlediger indlæggene oversat til processproget.

Der kan gives tilladelse til, at de stater, som er parter i EØS-aftalen, bortset fra medlemsstaterne, samt EFTA-Tilsynsmyndigheden anvender et andet af de i stk. 1 nævnte sprog, når de indtræder i en sag, der verserer for Retten. Denne bestemmelse finder anvendelse på såvel skriftlige som mundtlige indlæg. Justitssekretæren foranlediger indlæggene oversat til processproget.

4. Når vidner eller sagkyndige erklærer, at de ikke kan udtrykke sig tilstrækkeligt klart på et af de i stk. 1 nævnte sprog, kan Retten tillade, at de afgiver forklaring på et andet sprog. Justitssekretæren foranlediger forklaringen oversat til processproget.

5. Retsformanden kan ved ledelsen af forhandlingerne benytte sig af et andet af de i stk. 1 nævnte sprog end processproget; det samme gælder den refererende dommer, når han udfærdiger den foreløbige rapport og retsmøderapporten, dommerne og generaladvokaten, når de stiller spørgsmål, og generaladvokaten, når han fremsætter forslag til afgørelse. Justitssekretæren sørger for oversættelsen til processproget.

Artikel 36

1. Efter anmodning fra en af dommerne, generaladvokaten eller en part foranlediger justitssekretæren, at det, som er sagt eller skrevet under sagens behandling for Retten, oversættes til de ønskede sprog blandt dem, der er nævnt i artikel 35, stk. 1.

2. Rettens publikationer udfærdiges på de sprog, der er omhandlet i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1.

Artikel 37

Tekster affattet på processproget eller på et andet sprog i henhold til en tilladelse efter artikel 35 er retsgyldige.

Kapitel 6

BEFULDMÆGTIGEDE, RÅDGIVERES OG ADVOKATERS RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE

Artikel 38

1. Befuldmægtigede, rådgivere og advokater, der møder for Retten eller for en retsinstans, over for hvilken Retten har fremsat en retsanmodning, kan ikke retsforfølges på grund af deres mundtlige og skriftlige ytringer vedrørende sagen eller sagens parter.

2. Befuldmægtigede, rådgivere og advokater nyder desuden følgende privilegier og lettelser:

a) Ingen papirer eller dokumenter, der vedrører sagens behandling, kan gøres til genstand for ransagning eller beslaglæggelse; i tilfælde af tvist kan toldvæsenet eller politiet forsegle de pågældende papirer og dokumenter, som uopholdeligt skal tilstilles Retten til gennemsyn i justitssekretærens og den pågældendes nærværelse.

b) Befuldmægtigede, rådgivere og advokater har krav på at få tildelt de udenlandske betalingsmidler, der er nødvendige for udøvelsen af deres hverv.

c) Befuldmægtigede, rådgivere og advokater kan frit rejse i det omfang, det er nødvendigt for udøvelsen af deres hverv.

Artikel 39

De privilegier, immuniteter og lettelser, der er nævnt i artikel 38, tilkommer kun befuldmægtigede, rådgivere og advokater, som forinden dokumenterer deres stilling på følgende måde:

a) befuldmægtigede ved et officielt dokument udstedt af fuldmagtsgiveren, som straks tilstiller justitssekretæren en genpart af dokumentet

b) rådgivere og advokater ved et legitimationsdokument underskrevet af justitssekretæren; et sådant dokument er kun gyldigt i et begrænset tidsrum, der kan forlænges eller

forkortes under hensyn til retsforhandlingens varighed.

Artikel 40

De i artikel 38 nævnte privilegier, immuniteter og lettelser indrømmes udelukkende af hensyn til sagens gennemførelse.

Retten kan ophæve immuniteten, når den skønner, at dette ikke strider mod hensynet til sagens gennemførelse.

Artikel 41

1. Hvis Retten finder, at en rådgivers eller en advokats optræden over for Retten, præsidenten, en dommer eller justitssekretæren er uforenelig med Rettens værdighed eller med retsplejehensyn, eller at en rådgiver eller en advokat misbruger sine beføjelser, giver Retten den pågældende meddelelse herom. Retten kan underrette de myndigheder, som den pågældende er undergivet. En genpart af skrivelsen til disse myndigheder sendes til den pågældende.

På samme grundlag kan Retten, efter høring af den pågældende, til enhver tid ved kendelse udelukke den pågældende fra retsforhandlingerne. Kendelsen kan fuldbyrdes straks.

2. Udelukkes en rådgiver eller en advokat fra retsforhandlingerne, udsættes disse indtil udløbet af en af retsformanden fastsat frist, for at den pågældende part kan udpege en anden rådgiver eller advokat.

3. Afgørelser truffet i medfør af denne artikel kan tilbagekaldes.

Artikel 42

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på de lærere ved højere læreanstalter, der har møderet for Retten i medfør af statuttens artikel 19.

ANDET AFSNIT

RETTERGANGSMÅDEN

Kapitel 1

4. Ethvert processkrift skal være vedlagt de påberåbte dokumenter samt en fortegnelse over disse.

SKRIFTLIG FORHANDLING

Artikel 43

1. Det originale eksemplar af ethvert processkrift skal underskrives af partens befuldmægtigede eller advokat.

5. Er et dokument på grund af sit omfang kun vedlagt processkriftet i uddrag, skal dokumentet i sin helhed eller en fuldstændig genpart indleveres til Justitskontoret.

Med processkriftet og de heri nævnte bilag skal indleveres fem genparter til brug for Retten og en genpart til hver af parterne i sagen. Genparternes rigtighed bekræftes af den part, der indleverer dem.

6. Ved afgørelsen af, om procesfristerne er overholdt, gælder den dato, hvor en genpart af det underskrevne originaleksemplar af et processkrift, herunder den i stk. 4 omhandlede fortegnelse over de påberåbte dokumenter, når frem til Justitskontoret pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, som Retten råder over, såfremt det underskrevne originaleksemplar af processkriftet og de i stk. 1, andet afsnit, omhandlede bilag og genparter indleveres til Justitskontoret senest ti dage senere, jf. i øvrigt stk. 1-5. Artikel 102, stk. 2, finder ikke anvendelse ved beregningen af fristen på ti dage.

2. Institutionerne skal derudover inden for de frister, der er fastsat af Retten, fremlægge oversættelser af ethvert processkrift til de andre sprog, der er nævnt i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1. Stk. 1, andet afsnit, finder anvendelse.

3. Ethvert processkrift dateres. Datoen for indleveringen til Justitskontoret er eneafgørende for beregningen af procesfristerne.

7. Retten kan, med forbehold af stk. 1, første afsnit, og stk. 2-5, ved beslutning fastsætte de betingelser, hvorunder et processkrift, som er fremsendt elektronisk til Justitskontoret, anses for at være

originaleksemplaret af dette processkrift. En sådan beslutning offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 44

1. Stævning, der udtages i henhold til statuttens artikel 21, skal indeholde:

- a) sagsøgerens navn og adresse
- b) angivelse af sagsøgte
- c) søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene
- d) sagsøgerens påstande
- e) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

2. Til brug under sagen skal der i stævningen angives en valgt adresse på det sted, hvor Retten har sæde. I stævningen skal angives navnet på en person, der er bemyndiget til og har indvilliget i at modtage alle forkyndelser.

Ud over eller i stedet for en angivelse af en valgt adresse, jf. første afsnit, kan det i stævningen angives, at advokaten eller den befuldmægtigede indvilliger i, at forkyndelser for ham sker pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel.

Opfylder stævningen ikke de i første og andet afsnit omhandlede krav, sker forkyndelser for den pågældende part under sagen, så længe stævningen ikke er berigtiget i så henseende, ved rekommanderet brev til partens befuldmægtigede eller advokat. I modsætning til, hvad der gælder efter artikel 100, stk. 1, anses forskriftsmæssig forkyndelse for at være sket ved indleveringen af det rekommanderede brev til postvæsenet på det sted, hvor Retten har sæde.

3. En advokat, som bistår eller repræsenterer en part, skal til Justitskontoret indlevere dokumentation for, at han har beskikelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i EØS-aftalen.

4. Med stævningen skal i givet fald indleveres de dokumenter, som er angivet i statuttens artikel 21, stk. 2.

5. Er sagsøgeren en privatretlig juridisk person, skal stævningen være ledsaget af:

- a) dennes vedtægter, en nyere udskrift af handelsregistret, en nyere udskrift af selskabs- eller foreningsregistret eller andet bevis for, at sagsøgeren består som juridisk person
- b) bevis for, at advokatens fuldmagt er behørigt udstedt af den, der på den juridiske persons vegne er beføjet hertil.

5a. En stævning, der udtages i henhold til en voldgiftsbestemmelse, som indeholdes i en af Unionen eller i en på dets vegne indgået offentligretlig eller privatretlig aftale, jf. artikel 272 TEUF, skal være vedlagt et eksemplar af den aftale, hvori bestemmelsen er indeholdt.

6. Opfylder stævningen ikke kravene i stk. 3-5, giver justitssekretæren sagsøgeren en rimelig frist til at berigtige stævningen eller til at tilvejebringe de ovenfor nævnte dokumenter. Sker dette ikke inden for den fastsatte frist, træffer Retten afgørelse om, hvorvidt undladelsen af at overholde disse formforskrifter skal medføre, at sagen afvises.

Artikel 45

Stævningen forkyndes for sagsøgte. I det i artikel 44, stk. 6, nævnte tilfælde sker forkyndelsen, efter at manglen er afhjulpet, eller efter at Retten har fastslået, at sagen ikke skal afvises på grund af tilsidesættelse af de i den nævnte artikel fastsatte formforskrifter.

Artikel 46

1. Inden to måneder efter stævningens forkyndelse skal sagsøgte indgive sit svarskrift. Dette skal indeholde:

- a) sagsøgtes navn og adresse
- b) de faktiske og retlige anbringender, der gøres gældende
- c) sagsøgtes påstande
- d) angivelse af de beviser, der påberåbes.

Bestemmelserne i artikel 44, stk. 2-5, finder anvendelse.

2. I tvister mellem Unionen og dens ansatte skal svarskriftet være bilagt den i tjenstemandsvedtægten artikel 90, stk. 2, omhandlede klage og beslutningen om at afvise denne og

indeholde en angivelse af datoerne for henholdsvis indbringelsen og meddelelsen af beslutningen.

3. Retsformanden kan under særlige omstændigheder på sagsøgtes begrundede anmodning forlænge den i stk. 1 nævnte frist.

Artikel 47

1. Stævningen og svarskriftet kan suppleres med en replik fra sagsøgeren og en duplik fra sagsøgte, medmindre Retten, efter at have hørt generaladvokaten, bestemmer, at der ikke er behov for replik og duplik, fordi indholdet af sagsakterne er tilstrækkeligt fuldstændigt til, at parterne kan uddybe deres anbringender og argumenter under den mundtlige forhandling. Retten kan dog fortsat give parterne tilladelse til at supplere sagsakterne, såfremt sagsøgeren indgiver en begrundet anmodning herom inden for en frist på to uger fra meddelelsen af beslutningen.

2. Retsformanden fastsætter fristerne for indlevering af disse processkrifter.

Artikel 48

1. Parterne kan i replikken og duplikken anføre yderligere beviser til støtte for deres anbringender. Parterne skal begrunde, hvorfor beviserne først påberåbes på dette tidspunkt.

2. Nye anbringender må ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

Fremsætter en part under retsforhandlingerne nye anbringender, jf. første afsnit, kan retsformanden, når de sædvanlige procesfrister er udløbet, på grundlag af en rapport fra den refererende dommer, og efter at generaladvokaten er hørt, give den anden part en frist til at svare herpå.

Afgørelsen om, hvorvidt fremsættelsen af det nye anbringende kan tillades, træffes først ved den dom, hvorved sagens behandling afsluttes.

Artikel 49

Retten kan på ethvert tidspunkt under retsforhandlingerne efter at have hørt generaladvokaten træffe bestemmelse om foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller bevisoptagelse, jf. artikel 64 og 65, eller om at genoptage eller uddybe tidligere bevisoptagelse.

Artikel 50

1. Efter at have hørt parterne og generaladvokaten kan retsformanden til enhver tid med henblik på den skriftlige eller mundtlige forhandling eller den dom, hvorved de pågældende sagers behandling afsluttes, træffe bestemmelse om forening af flere sager, der angår samme genstand og har forbindelse med hinanden. Retsformanden kan ophæve denne forening. Retsformanden kan henvise disse spørgsmål til Retten.

2. I forenede sager kan de befuldmægtigede, rådgiverne og advokaterne på vegne af enhver af parterne, herunder på vegne af intervenienterne, på Justitskontoret få adgang til de procesdokumenter, der er forkyndt for parterne i de andre sager, som den pågældende sag er forenet med. Efter anmodning fra en part kan præsidenten dog, jf. artikel 67, stk. 3, undlade at give adgang til hemmelige eller fortrolige sagsakter.

Artikel 51

1. I de i artikel 14 omhandlede tilfælde kan den afdeling, som behandler sagen, eller Rettens præsident til enhver tid af egen drift eller på begæring af en part foreslå Rettens plenum, at sagen henvises til dette, den store afdeling eller til en afdeling bestående af et andet antal dommere. Beslutning om at henvise en sag til et dommerkollegium bestående af et større antal dommere træffes af plenum, efter at generaladvokaten er hørt.

Sagen skal pådømmes af en afdeling bestående af mindst fem dommere, såfremt en medlemsstat eller en EU-institution, der er part i sagen, forlanger det.

2. Beslutning om, at sagen i de i artikel 14, stk. 2, omhandlede tilfælde skal behandles af en enkelt dommer, træffes, efter at parterne er hørt, med enstemmighed af den afdeling bestående af tre dommere, som sagen er henvist til.

Sagen skal fortsat behandles af eller henvises til den afdeling, den refererende dommer tilhører, såfremt en medlemsstat eller en EU-institution, der er part i sagen, modsætter sig, at sagen behandles af en enkelt dommer.

Artikel 52

1. Retsformanden fastsætter den dato, på hvilken den refererende dommer skal forelægge Retten en foreløbig rapport,

a) efter indleveringen af duplik

b) efter udløbet af den frist, der er fastsat i henhold til artikel 47, stk. 2, når der ikke er indleveret replik eller duplik

- c) når den pågældende part har givet afkald på sin ret til at afgive replik eller duplik
- d) når Retten i medfør af artikel 47, stk. 1, har bestemt, at der ikke er behov for, at stævningen og svarskriftet suppleres med en replik og en duplik, eller
- e) når Retten i medfør af artikel 76a, stk. 1, har bestemt, at der skal træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure,

idet artikel 49 også finder anvendelse efter dette tidspunkt.

2. Den foreløbige rapport skal indeholde forslag om, hvorvidt sagen kræver foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller bevisoptagelse, samt om eventuel henvisning af sagen til Rettens plenum, den store afdeling eller til en afdeling bestående af et andet antal dommere.

Efter at have hørt generaladvokaten træffer Retten afgørelse om, hvorvidt den refererende dommers forslag skal følges.

Artikel 53

Beslutter Retten, at den mundtlige forhandling skal indledes, uden at der gennemføres foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, og uden at der sker bevisoptagelse, fastsætter retsformanden datoen for åbningen af den mundtlige forhandling.

Artikel 54

Har der under den skriftlige forhandling været gennemført foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, eller er der sket bevisoptagelse, fastsætter retsformanden datoen for indledningen af den mundtlige forhandling, efter at disse foranstaltninger er gennemført; denne bestemmelse er ikke til hinder for, at der under den mundtlige forhandling kan iværksættes foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller ske bevisoptagelse.

Kapitel 2

DEN MUNDTLIGE FORHANDLING

Artikel 55

1. Retten pådømmer de sager, som er indbragt for den, i den rækkefølge, hvori bevisoptagelsen afsluttes. Afsluttes bevisoptagelsen i flere sager samtidig, er datoen for stævningens indførsel i registret afgørende for rækkefølgen.
2. Retsformanden kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en sag skal pådømmes forud for andre.

Retsformanden kan i særlige tilfælde, efter at have hørt parterne og generaladvokaten, enten af egen drift eller efter begæring fra

en part, træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes til senere pådømmelse. Retsformanden kan efter fælles begæring fra parterne træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes.

Artikel 56

Retsforhandlingerne åbnes og ledes af retsformanden, som har ansvaret for ordenens opretholdelse under retsmøderne.

Artikel 57

Når det er besluttet, at dørene skal lukkes, må indholdet af retsforhandlingerne ikke offentliggøres.

Artikel 58

Retsformanden kan under retsforhandlingerne stille spørgsmål til parternes befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Det samme gælder dommerne og generaladvokaten.

Artikel 59

Parterne kan kun forhandle gennem deres befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Artikel 60

Når der i en sag ikke er udpeget nogen generaladvokat, erklærer retsformanden ved afslutningen af forhandlingerne den mundtlige forhandling for afsluttet.

Artikel 61

1. Når generaladvokatens forslag til afgørelse fremsættes skriftligt, indgives forslaget til Justitskontoret, som giver parterne meddelelse om det.

2. Efter den mundtlige fremsættelse eller efter fremlæggelsen af generaladvokatens forslag erklærer retsformanden den mundtlige forhandling for afsluttet.

Artikel 62

Retten kan efter at have hørt generaladvokaten træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling.

Artikel 63

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af retsformanden og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og mod betaling få udskrift heraf.

Kapitel 3

FORANSTALTNINGER MED HENBLIK PÅ SAGENS
TILRETTELÆGGELSE OG BEVISOPTAGELSE**Første afdeling — Foranstaltninger med henblik på sagens
tilrettelæggelse**

Artikel 64

1. Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse tilsigter at tilvejebringe de bedst mulige betingelser for sagens fremme, retsforhandlingernes forløb og bilæggelse af tvister. Retten træffer bestemmelse om sådanne foranstaltninger efter at have hørt generaladvokaten.

2. Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har navnlig til formål:

- a) at sikre, at den skriftlige og den mundtlige forhandling forløber bedst muligt, og at lette bevisoptagelsen
- b) at afklare de punkter, på hvilke parterne bør uddybe deres argumentation, eller på hvilke der er behov for bevisoptagelse
- c) at præcisere indholdet af parternes påstande, anbringender og argumenter og at afklare, hvilke spørgsmål der er omtvistede mellem parterne
- d) at fremme forligsmæssig løsning af tvister.

3. Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse kan bl.a. bestå i:

- a) at stille spørgsmål til parterne
- b) at opfordre parterne til at udtale sig skriftligt eller mundtligt om visse aspekter af tvisten
- c) at anmode parterne eller tredjemænd om oplysninger
- d) at anmode om fremlæggelse af dokumenter eller aktstykker vedrørende sagen
- e) at indkalde parternes befuldmægtigede eller parterne personligt til møder.

4. Hver part kan på et hvilket som helst trin i sagen foreslå foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller ændringer heri. I så fald høres de øvrige parter, inden der træffes afgørelse om disse foranstaltninger.

Når sagens omstændigheder tilsiger det, giver Retten parterne meddelelse om de påtænkte foranstaltninger og opfordrer dem til mundtligt eller skriftligt at udtale sig.

5. Bestemmer Rettens plenum eller den store afdeling, at der skal gennemføres foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, og iværksætter Retten ikke selv disse foranstaltninger, overlader den dette til den afdeling, hvortil sagen oprindelig var henvist, eller til den refererende dommer.

Bestemmer en afdeling, at der skal gennemføres foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, og iværksætter den ikke selv disse foranstaltninger, overlader den dette til den refererende dommer.

Generaladvokaten tager del i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse.

Anden afdeling — Bevisoptagelse

Artikel 65

Følgende bevismidler kan anvendes, jf. i øvrigt statuttens artikel 24 og 25:

- a) parternes personlige fremmøde
- b) indhentelse af oplysninger og fremlæggelse af dokumenter
- c) vidneførsel
- d) indhentelse af sagkyndige erklæringer
- e) besigtigelse.

Artikel 66

1. Efter at have hørt generaladvokaten angiver Retten ved kendelse, hvilke bevismidler den finder hensigtsmæssige, og hvilke faktiske omstændigheder der skal bevises. Inden Retten træffer bestemmelse om anvendelse af de i artikel 65, litra c), d) og e), nævnte bevismidler, høres parterne.

Kendelsen forkyndes for parterne.

2. Adgangen til at føre modbevis og til at fremkomme med nye beviser bevares.

Artikel 67

1. Beslutter Rettens plenum eller den store afdeling, at der skal ske bevisoptagelse, og foranstalter Retten ikke selv denne bevisoptagelse, overlader den dette til den afdeling, hvortil sagen oprindelig var henvist, eller til den refererende dommer.

Beslutter en afdeling, at der skal ske bevisoptagelse, og foranstalter afdelingen ikke selv denne bevisoptagelse, overlader den dette til den refererende dommer.

Generaladvokaten tager del i bevisoptagelsen.

2. Parterne kan overvære bevisoptagelsen.

3. Retten tager kun hensyn til dokumenter, som parternes advokater og befuldmægtigede har kunnet gøre sig bekendt med, og som de har kunnet udtale sig om, jf. dog artikel 116, stk. 2 og 6.

Når Retten skal undersøge, om et dokument, der kan tænkes at være relevant for afgørelsen af en sag, er fortroligt i forhold til en eller flere parter, tilstilles dette dokument ikke parterne under undersøgelsen.

Når et dokument, som en institution har givet afslag på aktindsigt i, er blevet fremlagt for Retten under et søgsmål vedrørende lovligheden af dette afslag, tilstilles dette dokument ikke de øvrige parter.

Tredje afdeling — Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige

Artikel 68

1. Retten bestemmer enten af egen drift eller efter anmodning fra parterne og efter at have hørt disse og generaladvokaten, at bestemte faktiske omstændigheder skal bevises ved vidneførsel. Kendelsen skal angive de faktiske omstændigheder, der skal bevises.

Retten indkalder vidnerne af egen drift eller efter anmodning fra parterne eller generaladvokaten.

En parts anmodning om afhøring af et vidne skal indeholde en angivelse af, hvilke omstændigheder vidnet skal afhøres om, og hvilke grunde der gør afhøringen berettiget.

2. Retten indkalder ved kendelse de vidner, den finder det nødvendigt at afhøre. Kendelsen skal indeholde:

- a) vidnernes fulde navn, stilling og adresse
- b) angivelse af de faktiske omstændigheder, vidnerne skal afhøres om
- c) i givet fald oplysning om de foranstaltninger, Retten har truffet med henblik på at godtgøre vidnernes udlæg, og om den straf, vidnerne kan idømmes ved udeblivelse.

Kendelsen forkyndes for parterne og vidnerne.

3. Retten kan bestemme, at vidner, som ønskes ført af parterne, først indkaldes, når der i Rettens kasse er deponeret et beløb til dækning af de anslåede omkostninger; Retten fastsætter beløbets størrelse.

Rettens kasse yder de nødvendige forskud i forbindelse med afhøring af vidner, som den har indkaldt af egen drift.

4. Efter at vidnernes identitet er fastslået, meddeler retsformanden dem, at de skal bekræfte rigtigheden af deres forklaring på den måde, der er angivet i stk. 5 og i artikel 71.

Vidnerne afhøres af Retten, efter at parterne er indkaldt. Når forklaringen er afgivet, kan retsformanden på parternes anmodning eller af egen drift stille spørgsmål til vidnerne.

Det samme gælder dommerne og generaladvokaten.

Med retsformandens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til vidnerne.

5. Vidnet skal efter at have afgivet forklaring, jf. dog artikel 71, aflægge følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg har sagt sandheden, hele sandheden og kun sandheden.«

Retten kan efter at have hørt parterne fritage vidnet for at aflægge ed.

6. Justitssekretæren fører en protokol, hvori vidnets forklaring optages.

Protokollatet underskrives af retsformanden eller den refererende dommer, der har foretaget afhøringen, samt af justitssekretæren. Forinden skal der gives vidnet mulighed for at gennemlæse protokollatet og underskrive det.

Protokollatet har retsvirkning som autentisk bevis.

Artikel 69

1. Vidner, der er lovligt indkaldt, har pligt til at give møde.

2. Når et vidne, der er lovligt indkaldt, ikke giver møde for Retten, kan denne pålægge vidnet en bøde på indtil 5 000 EUR

samt bestemme, at der skal foretages ny indkaldelse for vidnets egen regning.

Det samme gælder et vidne, som uden gyldig grund nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring, som eventuelt træder i stedet for eden.

3. Vidnet kan fritages for den bøde, han er blevet pålagt, hvis han for Retten godtgør at have haft en gyldig grund. Bøden kan nedsættes, når vidnet anmoder herom og godtgør, at den ikke står i et rimeligt forhold til hans indkomst.

4. Tvangsfuldbyrdelse af den bøde, der er pålagt, eller de foranstaltninger, der er truffet bestemmelse om i henhold til denne artikel, sker efter bestemmelserne i artikel 280 TEUF og 299 TEUF samt artikel 164 TEA.

Artikel 70

1. Retten kan bestemme, at der skal indhentes en sagkyndig erklæring. Den kendelse, hvorved den sagkyndige udmeldes, skal nøje angive hans opgave og fastsætte en frist for erklæringens afgivelse.

2. Der tilstilles den sagkyndige en genpart af kendelsen samt af alle de dokumenter, der er nødvendige for udførelsen af hans opgave. Den sagkyndige står under tilsyn af den refererende dommer, som kan være til stede ved den sagkyndiges undersøgelse, og som skal holdes underrettet om undersøgelsens forløb.

Retten kan træffe bestemmelse om, at parterne eller en af dem skal indbetale et beløb til dækning af udgifterne i forbindelse med den sagkyndige erklæring.

3. Efter den sagkyndiges anmodning kan Retten træffe bestemmelse om afhøring af vidner; afhøringen sker efter reglerne i artikel 68.

4. Den sagkyndige kan kun udtale sig om spørgsmål, som udtrykkeligt er forelagt ham.

5. Efter at den sagkyndige har afgivet sin erklæring, kan Retten bestemme, at han skal afgive forklaring; parterne skal indkaldes hertil.

Med retsformandens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til den sagkyndige.

6. Efter afgivelsen af erklæringen aflægger den sagkyndige, jf. dog artikel 71, følgende ed for Retten:

»Jeg sværger, at jeg har udført mit hverv samvittighedsfuldt og upartisk.«

Retten kan efter at have hørt parterne fritage den sagkyndige for at aflægge ed.

Artikel 71

1. Retsformanden pålægger de personer, der skal aflægge ed for Retten som vidner eller sagkyndige, at tale sandhed og udføre deres hverv samvittighedsfuldt og upartisk og henleder deres opmærksomhed på de strafferetlige følger, en tilsidesættelse af denne pligt kan have i henhold til deres nationale lovgivning.

2. Vidnerne og de sagkyndige aflægger ed som omhandlet i henholdsvis artikel 68, stk. 5, første afsnit, og artikel 70, stk. 6, første afsnit, eller under de former, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

3. Såfremt rettergangsreglerne i vidnets eller den sagkyndiges hjemstat foruden edsaflæggelse giver mulighed for sammen med edsaflæggelsen eller i stedet for denne at afgive en hertil svarende erklæring, kan vidnet, henholdsvis den sagkyndige, afgive en sådan erklæring på de betingelser og under de former, der er fastsat i hans nationale lovgivning.

Såfremt den nationale lovgivning hverken giver mulighed for at aflægge ed eller at afgive en sådan erklæring, skal den i stk. 1 fastsatte fremgangsmåde følges.

Artikel 72

1. Har et vidne eller en sagkyndig for Retten afgivet falsk forklaring under ed, jf. artikel 71, kan Retten efter at have hørt generaladvokaten beslutte at anmelde dette til den i bilag III i tillægsreglementet til Domstolens procesreglement nævnte kompetente myndighed i den medlemsstat, hvis domstole har kompetencen, for så vidt angår strafferetlig forfølgning.

2. Rettens beslutning herom fremsendes ved justitssekretærens foranstaltning. I beslutningen angives de faktiske forhold og omstændigheder, der danner grundlag for anmeldelsen.

Artikel 73

1. Retten træffer afgørelse, hvis en part gør indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig på grund af uegnethed, uværdighed eller af andre grunde, eller hvis et vidne eller en sagkyndig nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring.

2. Indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig skal fremsættes inden for en frist af to uger efter forkyndelsen af den kendelse, hvorved vidnet indkaldes, eller den sagkyndige udmeldes, ved et dokument, hvori grundene til indsigelsen og beviserne for dennes berettigelse anføres.

Artikel 74

1. Vidner og sagkyndige har krav på godtgørelse af deres rejse- og opholdsudgifter. Rettens kasse kan yde dem forskud til afholdelse af disse udgifter.

2. Vidner har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og de sagkyndige har krav på vederlag for deres arbejde. Disse erstatninger og vederlag udbetales af Rettens kasse til vidnerne og de sagkyndige, når de har opfyldt deres pligter eller udført deres hverv.

Artikel 75

1. Retten kan på parternes begæring eller af egen drift fremsætte retsanmodning om afhøring af vidner eller sagkyndige.

2. Retsanmodninger fremsættes ved kendelse, der skal angive vidnernes og de sagkyndiges fulde navn, stilling og adresse, de faktiske omstændigheder, vidnerne eller de sagkyndige ønskes afhørt om, samt indeholde oplysning om parterne, deres befuldmægtigede, advokater eller rådgivere og deres valgte adresse og en kort beskrivelse af søgsmålets genstand.

Justitssekretæren foranlediger, at kendelsen forkyndes for parterne.

3. Justitssekretæren sender kendelsen til den i bilag I i tillægsreglementet til Domstolens procesreglement nævnte kompetente myndighed i den medlemsstat, på hvis område afhøringen af vidner eller sagkyndige ønskes foretaget. I givet fald vedlægger han en oversættelse til det eller de officielle sprog i den pågældende medlemsstat.

Den i henhold til stk. 1 udpegede myndighed fremsender kendelsen til den domsmyndighed, der har kompetencen i henhold til den nationale lovgivning.

Den kompetente domsmyndighed udfører retsanmodningen i overensstemmelse med den nationale lovgivnings bestemmelser.

Efter udførelsen tilbagesender den kompetente domsmyndighed kendelsen, hvorved anmodningen fremsættes, dokumenterne vedrørende den udførte retsanmodning og en opgørelse over omkostningerne til den i henhold til stk. 1 udpegede myndighed. Disse dokumenter sendes til justitssekretæren.

Dokumenterne oversættes til processproget ved justitssekretærens foranstaltning.

4. Omkostningerne i forbindelse med retsanmodningen afholdes af Retten, som i givet fald kan pålægge parterne at betale dem.

Artikel 76

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af retsformanden og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og med enhver sagkyndig erklæring og mod betaling få udskrifter heraf.

Kapitel 3a

FREMSKYNDET PROCEDURE

Artikel 76a

1. Retten kan under hensyn til en sags særlige uopsættelighed og nærmere omstændigheder på begæring af sagsøgeren eller sagsøgte og efter at have hørt de øvrige parter og generaladvokaten beslutte, at der skal træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure.

Begæringen om, at der træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure, skal fremsættes i et særskilt dokument samtidig med indleveringen af stævningen eller svarskriftet. I begæringen kan anføres, at bestemte anbringender eller argumenter eller bestemte afsnit af stævningen eller af svarskriftet kun vil blive fremført, såfremt der ikke træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure, hvilket bl.a. kan ske ved, at begæringen vedlægges en forkortet udgave af stævningen samt en fortegnelse over de bilag, som skal tages i betragtning, hvis der træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure.

Sager, hvori Retten har besluttet, at der skal træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure, pådømmes forud for andre uanset bestemmelserne i artikel 55.

2. Når sagsøgeren i henhold til stk. 1 har indgivet begæring om, at der træffes afgørelse efter en fremskyndet procedure, er fristen for indgivelse af svarskrift en måned uanset artikel 46, stk. 1. Hvis Retten beslutter ikke at imødekomme begæringen,

indrømmes sagsøgte yderligere en måned til at indgive eller i givet fald supplere svarskriftet. De i dette stykke fastsatte frister kan forlænges i henhold til artikel 46, stk. 3.

Under en fremskyndet procedure kan de processkrifter, der er nævnt i artikel 47, stk. 1, og artikel 116, stk. 4 og 5, kun indgives, såfremt Retten giver tilladelse hertil i forbindelse med foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der træffes i overensstemmelse med artikel 64.

3. Parterne kan uddybe deres argumentation og fremføre yderligere beviser under den mundtlige forhandling, jf. dog artikel 48. Parterne skal begrunde, hvorfor beviserne først påberåbes på dette tidspunkt.

4. Rettens beslutning om at træffe afgørelse efter en fremskyndet procedure kan ledsages af betingelser vedrørende omfanget og fremlæggelsen af parternes processkrifter, vedrørende retsforhandlingernes senere forløb og vedrørende de anbringender og argumenter, som Retten skal tage stilling til.

Såfremt en part ikke overholder en af disse betingelser, kan beslutningen om at træffe afgørelse efter en fremskyndet procedure tilbagekaldes. Sagen behandles herefter efter den sædvanlige procedure.

Kapitel 4

UDSÆTTELSE AF SAGER OG AFVISNING AF SAGER PÅ GRUND AF RETTENS MANGLENDE KOMPETENCE

Artikel 77

Ud over de i artikel 123, stk. 4, artikel 128 og artikel 129, stk. 4, angivne tilfælde kan en verserende sag udsættes:

- a) i de tilfælde, der er nævnt i statuttens artikel 54, stk. 3,
- b) når der til Domstolen er iværksat appel af en afgørelse fra Retten, som afgør en del af en sags realitet, hvorved der tages stilling til en indsigelse mod Rettens kompetence eller til en påstand om afvisning af sagen, eller hvorved en begæring om intervention ikke tages til følge
- c) når parterne samstemmende fremsætter begæring herom
- d) i andre særlige tilfælde, når retsplejehensyn tilsiger dette.

Artikel 78

Afgørelsen om at udsætte en sag træffes af retsformanden ved kendelse, efter at parterne og generaladvokaten er blevet hørt. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten. Afgørelse om genoptagelse af sagens behandling træffes under samme betingelser. Kendelser efter denne bestemmelse forkyndes for parterne.

Artikel 79

1. Udsættelsen har virkning fra den dato, der er angivet i kendelsen om udsættelse, eller, hvis der ikke er angivet en dato, fra kendelsens dato.

Så længe udsættelsen varer, udløber ingen procesfrister, bortset fra den i artikel 115, stk. 1, fastsatte frist for at fremsætte begæring om intervention.

2. Når det ikke i kendelsen om udsættelse er fastsat, hvornår udsættelsen udløber, udløber den på den dato, der er angivet i kendelsen om genoptagelse af sagens behandling, eller, hvis der ikke er angivet en dato, på kendelsens dato.

Procesfristerne løber forfra fra den dato, på hvilken sagens behandling genoptages.

Artikel 80

Afgørelser, hvorved Retten erklærer sig inkompetent til fordel for Domstolen, jf. statuttens artikel 54, stk. 3, træffes af Retten ved kendelse, der forkyndes for parterne.

Kapitel 5

DOMME

Artikel 81

En dom skal indeholde:

- angivelse af, at den er afsagt af Retten
- datoen for dens afsigelse
- navnene på retsformanden og de dommere, som har deltaget i afgørelsen
- generaladvokatens navn, hvis der er udpeget en sådan
- justitssekretærens navn
- angivelse af parterne
- navnene på parternes befuldmægtigede, rådgivere eller advokater
- parternes påstande
- angivelse af, i givet fald, at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse
- en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder
- præmisserne
- konklusionen, herunder afgørelsen om sagens omkostninger.

Artikel 82

1. Dommen afsiges i et offentligt retsmøde, hvortil parterne indkaldes.

2. Originaleksemplaret af dommen underskrives af retsformanden, de dommere, der har deltaget i rådslagningen og afstemningen, og justitssekretæren, hvorefter det forsegles og opbevares i Justitskontoret; en bekræftet genpart af dommen forkyndes for hver af parterne.

3. Justitssekretæren anfører datoen for dommens afsigelse på det originale eksemplar af dommen.

Artikel 83

Dommen har retskraft fra den dag, den er afsagt, jf. dog statuttens artikel 60.

Artikel 84

1. Retten kan berigtige skrive- eller regnefejl eller åbenbare urigtigheder enten af egen drift eller efter anmodning fra en part, såfremt anmodningen fremsættes inden to uger fra dommens afsigelse; bestemmelserne om fortolkning af domme berøres ikke heraf.

2. Justitssekretæren underretter parterne, som kan fremsætte deres skriftlige bemærkninger inden for en af retsformanden fastsat frist.

3. Retten træffer afgørelse i et lukket møde.

4. Originaleksemplaret af den kendelse, hvorved der foretages en berigtigelse, vedlægges originaleksemplaret af den berigtigede dom. Der gøres en bemærkning om kendelsen i margenen på originaleksemplaret af den berigtigede dom.

Artikel 85

Har Retten undladt at træffe afgørelse om sagens omkostninger, skal den part, der vil gøre dette gældende, inden en måned efter dommens forkyndelse fremsætte begæring om, at Retten tager spørgsmålet op til behandling.

Begæringen forkyndes for den anden part, og retsformanden giver denne en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

Efter at disse bemærkninger er fremsat, og generaladvokaten er hørt, afgør Retten, om begæringen kan antages til realitetsbehandling, og om den skal tages til følge.

Artikel 86

Rettens afgørelser offentliggøres ved justitssekretærens foranstaltning.

Kapitel 6

SAGSOMKOSTNINGER

Artikel 87

1. Afgørelsen om sagens omkostninger træffes ved den dom eller kendelse, hvorved sagens behandling afsluttes.

2. Det pålægges den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

Er der flere tabende parter, træffer Retten afgørelse om omkostningernes fordeling.

3. Retten kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

Retten kan pålægge endog en vindende part at erstatte den anden part de udgifter, som skønnes at være påført modparten unødvendigt eller af ond vilje.

4. Medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, bærer deres egne omkostninger.

Stater, som er parter i EØS-aftalen, bortset fra medlemsstaterne, samt EFTA-Tilsynsmyndigheden bærer ligeledes deres egne omkostninger, når de er indtrådt i en sag.

Retten kan træffe afgørelse om, at andre intervenienter end de i første afsnit nævnte skal bære deres egne omkostninger.

5. Det pålægges den part, som hæver sagen, at betale sagens omkostninger, såfremt den anden part i sine bemærkninger vedrørende ophævelsen af sagen har nedlagt påstand herom. På begæring af den hævende part kan det dog bestemmes, at den anden part skal betale sagens omkostninger, hvis dette findes berettiget som følge af denne parts forhold.

Er der enighed mellem parterne om sagsomkostningernes fordeling, træffes der afgørelse i overensstemmelse hermed.

Er der ikke nedlagt påstand om sagens omkostninger, bærer hver part sine omkostninger.

6. Er det uforholdt at træffe afgørelse om sagens genstand, er Retten frit stillet i sin afgørelse om sagens omkostninger.

Artikel 88

I tvister mellem Unionen og dens ansatte bærer institutionerne selv deres egne omkostninger, jf. dog artikel 87, stk. 3, andet afsnit.

Artikel 89

Udgifter, som en part har måttet afholde til tvangsfuldbyrdelse, erstattes af modparten efter de takster, der gælder i den stat, hvor tvangsfuldbyrdelsen finder sted.

Artikel 90

Sagens behandling ved Retten er gratis, dog med følgende undtagelser:

- a) Har Retten afholdt udgifter, som kunne have været undgået, kan den pålægge den part, som har givet anledning til udgifterne, at erstatte disse.
- b) Udgifter til kopiering og oversættelse, som er udført efter anmodning fra en part, og som efter justitssekretærens opfattelse ligger uden for det sædvanlige, skal erstattes af denne part efter de i artikel 24, stk. 5, nævnte takster.

Artikel 91

Følgende udgifter kan kræves erstattet, jf. i øvrigt artikel 90:

- a) beløb, som vidner og sagkyndige har krav på i henhold til artikel 74
- b) nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling, især rejse- og opholdsudgifter og vederlag til befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Artikel 92

1. Opstår der tvist om, hvilke udgifter der kan kræves erstattet, træffer Retten efter begæring af en part og efter at have hørt den anden part ved kendelse endelig afgørelse herom.

2. Parterne kan til brug ved fuldbyrdelsen forlange en udskrift af kendelsen.

Artikel 93

1. Udbetalinger fra Rettens kasse og indbetalinger fra Rettens debitorer sker i euro.

2. Når de udgifter, der kan kræves erstattet, er afholdt i en anden valuta end euro, eller de handlinger, der giver anledning hertil, er foretaget i et land, som har en anden valuta end euro, sker valutaomregningen efter Den Europæiske Centralbanks referencekurser for omregning af valutaer på betalingsdagen.

Kapitel 7

RETSHJÆLP

Artikel 94

1. For at sikre en reel adgang til domstolsprøvelse bevilges retshjælp til sagens behandling ved Retten i henhold til nedenstående bestemmelser.

Retshjælpen ydes til hel eller delvis dækning af omkostningerne til juridisk bistand og repræsentation ved Retten. Omkostningerne afholdes af Rettens kasse.

2. Fysiske personer, som på grund af deres økonomiske situation helt eller delvis er ude af stand til at betale de i stk. 1, omhandlede omkostninger, er berettigede til retshjælp.

Den økonomiske situation vurderes på grundlag af objektive forhold som f.eks. indkomst, formue og familiemæssige forhold.

3. Der gives afslag på retshjælp, hvis det synes åbenbart, at den sag, hvortil der er søgt om retshjælp, ikke kan antages til realitetsbehandling eller er ugrundet.

Artikel 95

1. Ansøgning om retshjælp kan indgives såvel før som efter anlæggelsen af søgsmålet.

Der er ikke advokattvang i forbindelse med ansøgningen.

2. Ansøgningen om retshjælp skal indeholde alle de oplysninger og bilag, der er nødvendige for at kunne vurdere ansøgerens økonomiske situation, såsom en attest udstedt af en national myndighed, som dokumentation for ansøgerens økonomiske forhold.

Hvis ansøgningen indgives inden anlæggelsen af søgsmålet, skal ansøgeren give en kortfattet fremstilling af søgsmålets genstand,

de faktiske omstændigheder og den argumentation, der vil blive anført til støtte for søgsmålet. Dette dokumenteres i bilag vedlagt ansøgningen.

3. Retten kan i henhold til artikel 150 bestemme, at ansøgningen om retshjælp indgives på en formular.

Artikel 96

1. Inden Retten tager stilling til ansøgningen om retshjælp, anmodes den anden part om at fremsætte sine skriftlige bemærkninger, medmindre det allerede under hensyn til de fremlagte oplysninger må antages, at betingelserne i artikel 94, stk. 2, ikke er opfyldt, eller at betingelserne i artikel 94, stk. 3, er opfyldt.

2. Afgørelsen om bevilling af retshjælp træffes af retsformanden ved kendelse. Han kan henvise spørgsmålet til Retten.

Kendelsen, hvorved der gives afslag på retshjælp, begrundes.

3. I den kendelse, hvorved der bevilges retshjælp, udpeges en advokat som repræsentant for den pågældende.

Foreslår den pågældende ikke selv en advokat, eller er der ikke grundlag for at godkende hans valg, sender justitssekretæren kendelsen, hvorved der bevilges retshjælp, og en genpart af ansøgningen til den i bilag II til tillægsreglementet til Domstolens procesreglement nævnte kompetente myndighed i den berørte stat. Den advokat, der skal repræsentere ansøgeren, udpeges under hensyntagen til de af myndigheden fremsendte forslag.

Kendelsen, hvorved der bevilges retshjælp, kan fastsætte størrelsen af det beløb, der udbetales til den advokat, som er udpeget til at repræsentere ansøgeren, eller en øvre grænse for advokatens udlæg og salær, der som udgangspunkt ikke kan overskrides. I kendelsen kan ansøgeren under hensyn til sin økonomiske situation pålægges at afholde en del af de i artikel 94, stk. 1, anførte omkostninger.

4. Ved indgivelsen af en ansøgning om retshjælp udsættes fristen for anlæggelse af søgsmålet indtil datoen for meddelelsen af den kendelse, hvorved der træffes afgørelse om ansøgningen, eller i det i stk. 3, andet afsnit, omhandlede tilfælde, indtil meddelelsen af den kendelse, hvorved den advokat, der skal repræsentere ansøgeren, udpeges.

5. Såfremt de forhold, der blev lagt til grund ved bevillingen af retshjælp, ændres i løbet af sagen, kan retsformanden af egen drift eller efter anmodning tilbagekalde bevillingen efter at have hørt den pågældende. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

Kendelsen, hvorved bevillingen af retshjælp tilbagekaldes, begrundes.

6. Kendelser, der afsiges i henhold til denne artikel, er endelige.

Artikel 97

1. Er der bevilget retshjælp, kan retsformanden på den pågældende advokats begæring beslutte, at der udbetales et forskud til advokaten.

2. Såfremt retshjælpsmodtageren i henhold til den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, pålægges at bære sine egne omkostninger, fastsætter retsformanden ved begrundet endelig kendelse størrelsen af det beløb til dækning af advokatens udlæg og salær, som skal afholdes af Rettens kasse. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

3. Såfremt Retten i den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, har pålagt en anden part at bære retshjælpsmodtagerens omkostninger, er den anden part forpligtet til at erstatte den af Rettens kasse forskudsvis udbetalte retshjælp.

Gøres der indsigelse, eller efterkommer parten ikke en anmodning fra justitssekretæren om at erstatte det udbetalte beløb, træffer retsformanden afgørelse ved begrundet endelig kendelse. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

4. Taber retshjælpsmodtageren sagen, kan Retten i forbindelse med, at der i den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, træffes afgørelse om omkostningerne, beslutte, at en eller flere andre af sagens parter bærer deres egne omkostninger, såfremt dette findes rimeligt, eller at omkostningerne helt eller delvist afholdes af Rettens kasse som retshjælp.

Kapitel 8

OPHÆVELSE AF SAGER

Artikel 98

Indgår parterne forlig, inden Retten har truffet afgørelse, og meddeler de Retten, at de frafalder ethvert krav, bestemmer retsformanden, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 87, stk. 5, eventuelt under hensyn til parternes forslag herom.

Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på de i artikel 263 TEUF og 265 TEUF omhandlede søgsmål.

Artikel 99

Meddeler sagsøgeren skriftligt Retten, at han hæver sagen, bestemmer retsformanden, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 87, stk. 5.

Kapitel 9

FORKYNDELSER

Artikel 100

1. De i dette reglement foreskrevne forkyndelser sker på foranledning af justitssekretæren ved, at en genpart af det dokument, der skal forkyndes, sendes til den af modtageren valgte adresse ved rekommanderet brev med modtagelsesbevis eller afleveres mod kvittering.

Justitssekretæren udfærdiger genparter af det dokument, der skal forkyndes, og bekræfter genparternes rigtighed, medmindre genparterne hidrører fra parterne selv, jf. artikel 37, stk. 1.

2. Såfremt modtageren i overensstemmelse med artikel 44, stk. 2, andet afsnit, har indvilliget i, at forkyndelser for ham sker pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, kan ethvert procesdokument, herunder Rettens domme og kendelser, forkyndes for ham ved fremsendelse af en genpart af dokumentet på den pågældende måde.

Domme og kendelser, som i medfør af statuttens artikel 55 forkyndes for medlemsstater og institutioner, der ikke har været parter i sagen, fremsendes pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel.

Såfremt en sådan fremsendelse ikke kan ske af tekniske grunde eller på grund af dokumentets omfang, forkyndes dokumentet for modtageren i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i stk. 1, når modtageren ikke har angivet en valgt adresse. Modtageren underrettes herom pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel. Et rekommanderet brev anses i så fald for at være afleveret til modtageren den tiende dag efter indleveringen af brevet til postvæsenet på det sted, hvor Retten har sæde, medmindre det ved hjælp af modtagelsesbeviset godtgøres, at brevet er modtaget på et andet tidspunkt, eller modtageren inden for en frist på tre uger fra underretningen pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel meddeler justitssekretæren, at forkyndelsen ikke er nået frem til ham.

Kapitel 10

FRISTER

Artikel 101

1. De procesfrister, som er fastsat i traktaterne, statuten og dette reglement, beregnes på følgende måde:

- a) Såfremt en frist, der er udtrykt i dage, uger, måneder eller år, skal regnes fra det tidspunkt, hvor en begivenhed indtræffer,

eller en handling foretages, medregnes den dag, hvor begivenheden indtræffer, eller handlingen foretages, ikke ved beregningen af fristen.

- b) En frist, der er udtrykt i uger, måneder eller år, udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste uge, måned eller år er samme ugedag eller dag i måneden som den dag, hvor den begivenhed er indtruffet, eller den handling er foretaget, fra hvilken fristen regnes. Såfremt den dag, på hvilken en tidsfrist, der er udtrykt i måneder eller år, ville udløbe, ikke forekommer i fristens sidste måned, udløber fristen med udgangen af månedens sidste dag.

- c) Såfremt en frist er udtrykt i måneder og dage, tages der først hensyn til hele måneder, dernæst til dage.

- d) Ved beregningen af fristerne medregnes lovbestemte fri- og helligdage, lørdage og søndage.

- e) Fristerne løber også i retsferierne.

2. Ville fristen udløbe på en lørdag, søndag eller lovbestemt fri- eller helligdag, udløber den først ved udgangen af den følgende hverdag.

Den af Domstolen udfærdigede liste over lovbestemte fri- eller helligdage, som offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, gælder ved Retten.

Artikel 102

1. Når fristen for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af en institutions retsakter begynder at løbe fra tidspunktet for offentliggørelsen af retsakten, regnes fristen i overensstemmelse med artikel 101, stk. 1, litra a), fra udløbet af fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen af retsakten i *Den Europæiske Unions Tidende*.

2. Procesfristerne forlænges under hensyn til afstanden med en fast særlig frist på ti dage.

Artikel 103

1. Frister fastsat i medfør af dette reglement kan forlænges af den myndighed, der har fastsat dem.

2. Retsformanden kan bemyndige justitssekretæren til at træffe de afgørelser om fastsættelse eller forlængelse af visse frister, som i henhold til dette reglement henhører under retsformandens kompetence.

TREDJE AFSNIT

SÆRLIGE RETTERGANGSFORMER

Kapitel 1

UDSÆTTELSE AF GENNEMFØRELSEN SAMT ANDRE FORELØBIGE FORHOLDSREGLER

Artikel 104

1. Begæringer i henhold til artikel 278 TEUF og artikel 157 TEA om udsættelse af gennemførelsen af en retsakt, der er udstedt af en institution, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter begæringen, har anlagt sag til prøvelse af retsakten ved Retten.

En begæring, der vedrører en af de foreløbige forholdsregler, som er omhandlet i artikel 279 TEUF, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den hidrører fra en part i en sag, som verserer for Retten, og vedrører denne sag.

2. De i stk. 1 omhandlede begæringer skal angive søgsmålets genstand, de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget.

3. Begæringen fremsættes i et særskilt dokument og skal opfylde betingelserne i artikel 43 og 44.

Artikel 105

1. Begæringen forkyndes for modparten, hvem præsidenten meddeler en kort frist til at fremsætte skriftlige eller mundtlige bemærkninger.

2. Præsidenten afgør, om der skal foranstaltes bevisoptagelse.

Han kan tage begæringen til følge, førend modparten har fremført sine bemærkninger. Han kan senere ændre eller ophæve afgørelsen, også på embeds vegne.

Artikel 106

Er Rettens præsident fraværende, eller har han forfald, udøves hans beføjelser i sager om foreløbige forholdsregler af en anden dommer, der udpeges i henhold til betingelser, der fastsættes i en afgørelse fra Retten i medfør af artikel 10.

Artikel 107

1. Afgørelsen træffes ved en begrundet kendelse. Kendelsen forkyndes straks for parterne.

2. Fuldbyrkelse af kendelsen kan gøres betinget af, at den part, der har fremsat begæringen, stiller sikkerhed, hvis størrelse og art fastsættes under hensyn til omstændighederne.

3. I kendelsen kan der fastsættes en frist, efter hvis udløb den foreløbige forholdsregel ophører at have retsvirkning. Er ingen tidsfrist fastsat, ophører forholdsreglens retsvirkninger ved afsigelsen af den endelige dom i sagen.

4. Kendelsen er kun foreløbig og foregriber på ingen måde Rettens afgørelse i hovedsagen.

Artikel 108

Efter begæring fra en af parterne kan kendelsen til enhver tid ændres eller ophæves på grund af ændrede forhold.

Artikel 109

Tages en begæring om en foreløbig forholdsregel ikke til følge, er den part, der har fremsat den, ikke afskåret fra at fremsætte en ny begæring støttet på nye faktiske omstændigheder.

Artikel 110

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på i henhold til artikel 280 TEUF og 299 TEUF samt artikel 164 TEA om udsættelse af tvangsfuldbyrkelse af afgørelser truffet af Retten eller af retsakter hidrørende fra andre institutioner.

I den kendelse, hvorved begæringen tages til følge, fastsættes efter omstændighederne en dato, fra hvilken den foreløbige forholdsregel ikke længere har retsvirkning.

Kapitel 2

FORMALITETSINDSIGELSER OG PROCESSUELLE STRIDSSPØRGSMÅL

Artikel 111

Er det åbenbart, at Retten ikke har kompetence til at behandle en sag, eller at sagen må afvises, eller er sagen åbenbart ugrundet, kan Retten, efter at have hørt generaladvokaten, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

Artikel 112

Henvisning af en sag til Domstolen i medfør af statuttens artikel 54, stk. 2, sker i tilfælde, hvor Retten åbenbart savner kompetence, uden at sagens behandling fortsættes og ved begrundet kendelse.

Artikel 113

Retten kan til enhver tid af egen drift efter høring af parterne afgøre, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, eller fastslå, at sagen er blevet uden genstand, og at det er ufornødent at træffe afgørelse. Afgørelse herom træffes i henhold til bestemmelserne i artikel 114, stk. 3 og 4.

Artikel 114

1. Ønsker en part, at Retten skal tage stilling til, om sagen bør afvises, til, om Retten savner kompetence, eller til et andet processuelt stridsspørgsmål uden at indlede behandlingen af sagens realitet, skal begæring herom fremsættes i et særskilt dokument.

Begæringen skal indeholde en fremstilling af de faktiske og retlige grunde, den bygger på, samt påstandene, og den skal være vedlagt de dokumenter, der påberåbes til støtte herfor.

2. Straks efter indleveringen af begæringen fastsætter retsformanden en frist, inden for hvilken modparten skriftligt skal fremsætte sine påstande samt sine faktiske og retlige argumenter.

3. Medmindre Retten bestemmer andet, forhandles der mundtligt om begæringen.

4. Efter at have hørt generaladvokaten træffer Retten afgørelse om begæringen eller henskyder den til afgørelse i forbindelse med sagens realitet. Den henviser sagen til Domstolen, såfremt den henhører under dennes kompetence.

Tager Retten ikke begæringen til følge, eller henskyder den begæringen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet, fastsætter retsformanden nye frister for fortsættelsen af sagens behandling.

*Kapitel 3**INTERVENTION**Artikel 115*

1. Begæring om intervention skal enten fremsættes inden udløbet af en frist på seks uger, som løber fra offentliggørelsen af

den i artikel 24, stk. 6, nævnte meddelelse, eller inden Retten i henhold til artikel 53 beslutter, at den mundtlige forhandling skal indledes, jf. dog artikel 116, stk. 6.

2. Begæringen om intervention skal indeholde:

- a) angivelse af sagen
- b) angivelse af sagens parter
- c) intervenientens navn og adresse
- d) intervenientens valg af adresse på det sted, hvor Retten har sæde
- e) de påstande, intervenienten ønsker at intervenere til støtte for
- f) redegørelse for de omstændigheder, hvorpå retten til intervention støttes, når begæringen fremsættes i medfør af statuttens artikel 40, stk. 2 eller 3.

Bestemmelserne i artikel 43 og 44 finder anvendelse.

3. Intervenienten skal være repræsenteret i overensstemmelse med bestemmelserne i statuttens artikel 19.

Artikel 116

1. Begæringen om intervention forkyndes for parterne.

Retsformanden giver parterne lejlighed til at fremsætte deres skriftlige eller mundtlige bemærkninger, inden han træffer afgørelse om begæringen om intervention.

Retsformandens træffer ved kendelse afgørelse om begæringen om intervention eller henskyder afgørelsen til Retten. Kendelsen skal begrundes, såfremt begæringen ikke tages til følge.

2. Såfremt der gives tilladelse til intervention på grundlag af en begæring, som er fremsat inden for den i artikel 115, stk. 1, fastsatte frist på seks uger, tilstilles alle procesdokumenter, der er forkyndt for parterne, intervenienten. Efter anmodning fra en part kan retsformanden dog undlade at tilstille intervenienten hemmelige eller fortrolige dokumenter.

3. Intervenienten indtræder i sagen, som den foreligger ved hans intervention.

4. I de i stk. 2 omhandlede tilfælde fastsætter retsformanden en tidsfrist, inden for hvilken intervenienten kan indgive et skriftligt indlæg.

Indlægget skal indeholde:

Artikel 119

- a) intervenientens påstande, hvorved denne helt eller delvis støtter en af parternes påstande eller helt eller delvis påstår disse forkastet
- b) de af intervenienten fremførte anbringender og argumenter
- c) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

5. Efter indgivelsen af indlægget fastsætter retsformanden i påkommende tilfælde en frist, inden for hvilken parterne kan fremsætte bemærkninger hertil.

6. Såfremt interventionsbegæringen er fremsat efter udløbet af den i artikel 115, stk. 1, fastsatte frist på seks uger, kan intervenienten fremsætte sine bemærkninger under den mundtlige forhandling på grundlag af retsmøderapporten, der tilstilles ham.

Kapitel 4

DOMME AFSAGT AF RETTEN EFTER OPHÆVELSE OG HJEMVISNING

Artikel 117

Ophæver Domstolen en dom eller en kendelse afsagt af Retten, og beslutter den at hjemvise sagen til påkendelse ved Retten, anses sagen for indbragt for Retten ved hjemvisningsdommen.

Artikel 118

1. Ophæver Domstolen en dom eller en kendelse, der er afsagt af en afdeling, kan Rettens præsident henvise sagen til en anden afdeling bestående af samme antal dommere.

2. Ophæver Domstolen en dom eller en kendelse, der er afsagt af Rettens plenum eller af den store afdeling, behandles sagen på ny af det dommerkollegium, der har truffet den pågældende afgørelse.

2a. Ophæver Domstolen en dom eller en kendelse, der er afsagt af en enkelt dommer, henviser Rettens præsident sagen til en afdeling bestående af tre dommere, som denne dommer ikke tilhører.

3. I de i stk. 1, 2 og 2a nævnte tilfælde finder artikel 13, stk. 2, artikel 14, stk. 1, og artikel 51 anvendelse.

1. Såfremt skriftvekslingen for Retten er afsluttet på det tidspunkt, hvor hjemvisningsdommen afsiges, gælder følgende regler for retsforhandlingerne:

- a) Inden for en frist på to måneder fra den dag, da Domstolens dom forkyndes for sagsøgeren, kan denne indgive et skriftligt indlæg.
- b) Inden en måned efter den dag, da sagsøgte har modtaget genpart af sagsøgerens indlæg, kan sagsøgte indgive et skriftligt indlæg. Sagsøgte har frist til at indgive dette indlæg kan ikke fastsættes til mindre end to måneder fra den dag, da Domstolens dom er blevet forkyndt for ham.
- c) Sagsøgerens og sagsøgte indlæg sendes samtidig til intervenienten, der kan indlevere et skriftligt indlæg inden en måned efter modtagelsen. Intervenientens frist til at indgive dette indlæg kan ikke fastsættes til mindre end to måneder fra den dag, da Domstolens dom er blevet forkyndt for ham.

2. Såfremt den skriftlige forhandling for Retten ikke er afsluttet, når hjemvisningsdom afsiges, genoptages sagen på det stadium, hvor den befinder sig, i hvilken forbindelse Retten træffer de fornødne foranstaltninger med henblik på sagens videre tilrettelæggelse.

3. Såfremt omstændighederne tilsiger det, kan Retten give tilladelse til, at der indgives yderligere skriftlige indlæg.

Artikel 120

Med hensyn til den nærmere fremgangsmåde gælder bestemmelserne i dette reglements andet afsnit.

Artikel 121

Retten træffer afgørelse om sagsomkostningerne, dels for så vidt angår sagens behandling ved Retten, dels for så vidt angår appellsagens behandling ved Domstolen.

Kapitel 4a

AFGØRELSE TRUFFET AF RETTEN EFTER FORNYET PRØVELSE VED DOMSTOLEN OG HJEMVISNING

Artikel 121a

Foretager Domstolen fornyet prøvelse af en dom eller kendelse afsagt af Retten, og beslutter den at hjemvise sagen til påkendelse ved Retten, anses sagen for indbragt for Retten ved hjemvisningsdommen.

Artikel 121b

1. Hjemviser Domstolen en sag, der oprindeligt blev påkendt af en afdeling, kan Rettens præsident henvise sagen til en anden afdeling bestående af samme antal dommere.

2. Hjemviser Domstolen en sag, der oprindeligt blev påkendt af Rettens plenum eller af den store afdeling, behandles sagen på ny af det dommerkollegium, der har truffet den pågældende afgørelse.

3. I de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde finder artikel 13, stk. 2, artikel 14, stk. 1, og artikel 51, stk. 1, anvendelse.

Artikel 121c

1. Inden for en frist på en måned fra forkyndelsen af Domstolens dom kan parterne i sagen for Retten indgive udtalelser vedrørende de konklusioner, der kan drages af denne dom med henblik på sagens afgørelse. Denne frist kan ikke forlænges.

2. Retten kan som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse opfordre parterne i sagen for Retten til at indgive indlæg og beslutte at høre dem under en mundtlig forhandling.

Artikel 121d

Retten træffer afgørelse om sagsomkostningerne for så vidt angår sagens behandling for Retten efter den fornyede prøvelse.

Kapitel 5

UDEBLIVELSESDOMME OG GENOPTAGELSE

Artikel 122

1. Svarer en sagsøgt, som er lovligt indstævnt, ikke på stævningen i de foreskrevne former og inden for den fastsatte frist, kan sagsøgeren fremsætte begæring om, at Retten afsiger dom efter hans påstande.

Begæringen forkyndes for sagsøgte. Retten kan beslutte, at der skal forhandles mundtligt om begæringen.

2. Før udeblivelsesdommen afsiges, undersøger Retten, om sagen kan antages til realitetsbehandling, om formkravene er opfyldt, samt om sagsøgerens påstande forekommer begrundede. Den kan bestemme, at der skal foranstalles bevisoptagelse.

3. Udeblivelsesdommen kan fuldbyrdes. Retten kan dog udsætte fuldbyrdelsen, indtil den har taget stilling til en begæring om genoptagelse i henhold til stk. 4, eller gøre fuldbyrdelsen betinget af, at der stilles sikkerhed, hvis størrelse og form fastsættes under hensyn til omstændighederne; sikkerheden frigives, hvis der ikke fremsættes begæring om genoptagelse, eller hvis begæringen ikke tages til følge.

4. Der kan fremsættes begæring om genoptagelse af en sag, hvori der er afsagt udeblivelsesdom. Begæringen fremsættes inden en måned efter dommens forkyndelse; den fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 43 og 44.

5. Efter forkyndelsen af begæringen om genoptagelse giver retsformanden modparten en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

Om forhandlingernes videre forløb gælder bestemmelserne i dette reglements andet afsnit.

6. Retten træffer afgørelse ved dom, over for hvilken der ikke kan begæres genoptagelse. Originaleksemplaret af dommen vedlægges originaleksemplaret af udeblivelsesdommen. Der gøres en bemærkning om dommen i marginen på udeblivelsesdommen.

Kapitel 6

SÆRLIGE RETSMIDLER

Første afdeling — Tredjemandsindsigelse*Artikel 123*

1. Bestemmelserne i artikel 43 og 44 finder anvendelse på tredjemandsindsigelser. Indsigelsen skal desuden angive:

- a) den anfægtede dom
- b) på hvilke punkter den anfægtede dom strider imod tredjemands rettigheder
- c) grundene til, at tredjemand ikke har kunnet deltage i hovedsagens behandling ved Retten.

Indsigelsen rettes mod alle parter i hovedsagen.

Har dommen været offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, skal indsigelsen fremsættes inden to måneder efter offentliggørelsen.

2. Fuldbgyrdelsen af den anfægtede dom kan udsættes efter begæring af den tredjemand, der har rejst indsigelse. Bestemmelserne i dette reglements tredje afsnit, kapitel 1, finder anvendelse.

3. Dommen ændres i det omfang, hvori tredjemandsindsigelsen tages til følge.

Originaleksemplaret af dommen om tredjemandsindsigelsen vedlægges originaleksemplaret af den anfægtede dom. Der gøres en bemærkning om dommen om tredjemandsindsigelsen i marginen på originaleksemplaret af den anfægtede dom.

4. Såfremt en appelsag ved Domstolen og en tredjemandsindsigelse, der behandles ved Retten, vedrører den samme dom afsagt af Retten, kan denne efter at have hørt parterne udsætte sagens behandling, indtil Domstolen har afsagt dom.

Artikel 124

En tredjemandsindsigelse behandles af den afdeling, der har afsagt den dom, som tredjemandsindsigelsen vedrører. En tredjemandsindsigelse behandles af Rettens plenum eller af den store afdeling, såfremt dommen er blevet afsagt af Rettens plenum, henholdsvis af den store afdeling. Hvis dommen er blevet afsagt af en enkelt dommer, behandles tredjemandsindsigelsen af denne dommer.

Anden afdeling — Ekstraordinær genoptagelse

Artikel 125

Ekstraordinær genoptagelse skal begæres inden tre måneder fra den dag, hvor den, der fremsætter begæringen, har fået kendskab til den faktiske omstændighed, hvorpå den støttes, jf. dog tiårsfristen i statuttens artikel 44, stk. 3.

Artikel 126

1. Bestemmelserne i artikel 43 og 44 finder anvendelse på begæringen om ekstraordinær genoptagelse. Begæringen skal endvidere angive:

- a) den anfægtede dom
- b) på hvilke punkter dommen anfægtes
- c) de faktiske omstændigheder, hvorpå begæringen støttes
- d) beviserne for tilstedeværelsen af de faktiske omstændigheder, som begrundes den ekstraordinære genoptagelse, og for, at de i artikel 125 fastsatte frister er overholdt.

2. Begæringen om ekstraordinær genoptagelse rettes mod alle parter i den sag, som begæres genoptaget.

Artikel 127

1. Begæringen om ekstraordinær genoptagelse behandles af den afdeling, der har afsagt den dom, som begæringen om ekstraordinær genoptagelse vedrører. Begæringen om ekstraordinær genoptagelse behandles af Rettens plenum eller af den store afdeling, såfremt dommen er blevet afsagt af Rettens plenum, henholdsvis af den store afdeling. Hvis dommen er blevet afsagt af en enkelt dommer, behandles begæringen om ekstraordinær genoptagelse af denne dommer.

2. Uden at tage stilling til sagens realitet afgør Retten på grundlag af parternes skriftlige bemærkninger og efter at have hørt generaladvokaten, om begæringen om ekstraordinær genoptagelse skal tages til følge.

3. Tager Retten begæringen til følge, prøver den på ny sagens realitet og træffer afgørelse ved dom i overensstemmelse med dette reglement.

4. Originaleksemplaret af dommen i genoptagelsessagen vedlægges originaleksemplaret af den oprindelige dom. Der gøres en bemærkning om dommen i marginen på originaleksemplaret af den oprindelige dom.

Artikel 128

Såfremt en appelsag ved Domstolen og en begæring om ekstraordinær genoptagelse, der behandles ved Retten, vedrører den samme dom afsagt af Retten, kan denne efter at have hørt parterne udsætte sagens behandling, indtil Domstolen har afsagt dom.

Tredje afdeling — Fortolkning af domme

Artikel 129

1. Begæring om fortolkning af domme fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 43 og 44. Den skal desuden angive:

- a) den dom, begæringen angår
- b) de punkter i dommen, som ønskes fortolket.

Begæringen rettes mod alle parter i den sag, dommen angår.

2. Begæringen om fortolkning behandles af den afdeling, der har afsagt den dom, som begæringen om fortolkning vedrører. Begæringen om fortolkning behandles af Rettens plenum eller af den store afdeling, såfremt dommen er blevet afsagt af Rettens

plenum, henholdsvis af den store afdeling. Hvis dommen er blevet afsagt af en enkelt dommer, behandles begæringen om fortolkning af denne dommer.

3. Retten afsiger dom efter at have givet parterne lejlighed til at udtale sig og efter at have hørt generaladvokaten.

Originaleksemplaret af den fortolkende dom vedlægges originaleksemplaret af den fortolkede dom. Der gøres en bemærkning

om den fortolkende dom i marginen på originaleksemplaret af den fortolkede dom.

4. Såfremt en appelsag ved Domstolen og en begæring om fortolkning, der behandles ved Retten, vedrører den samme dom afsagt af Retten, kan denne efter at have hørt parterne udsætte sagens behandling, indtil Domstolen har afsagt dom.

FJERDE AFSNIT

SAGER OM INTELLEKTUEL EJENDOMSRET

Artikel 130

1. Med forbehold af de særlige bestemmelser i dette afsnit finder bestemmelserne i dette reglement anvendelse på sager, der anlægges mod Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) og mod EF-Sortsmyndigheden, i det følgende benævnt »kontoret/myndigheden«, og som drejer sig om anvendelsen af reglerne om intellektuel ejendomsret.

2. Bestemmelserne i dette afsnit finder ikke anvendelse på sager, som anlægges mod kontoret/myndigheden uden forinden at have været behandlet for et appelkammer.

Artikel 131

1. Stævningen skal affattes på et af de i artikel 35, stk. 1, nævnte sprog efter sagsøgerens valg.

2. Det sprog, stævningen er affattet på, bliver processproget, såfremt sagsøgeren var den eneste part i sagen for appelkammeret, eller såfremt ingen andre parter i denne sag gør indsigelse herimod inden for en frist, som fastsættes herfor af justitssekretæren efter indgivelsen af stævningen.

Såfremt parterne i sagen for appelkammeret inden for denne frist meddeler justitssekretæren, at de er enige om at anvende et af de i artikel 35, stk. 1, nævnte sprog som processprog, bliver dette sprog processproget under sagen for Retten.

Såfremt der rejses indsigelse mod sagsøgerens valg af processprog inden for ovennævnte frist, og der ikke opnås enighed om spørgsmålet mellem parterne i sagen for appelretten, bliver processproget det sprog, der blev anvendt ved indgivelsen af ansøgningen om registrering til kontoret/myndigheden. Hvis præsidenten, på begrundet anmodning af en af parterne og efter at have hørt de øvrige parter, konstaterer, at anvendelsen af dette sprog ikke gør det muligt for alle parterne i sagen for

appelkammeret at følge proceduren og sikre deres eget forsvar, og at det kun er muligt at afhjælpe denne situation ved at anvende et andet processprog blandt de i artikel 35, stk. 1, nævnte sprog, kan han vælge sidstnævnte sprog som processprog; præsidenten kan henvise dette spørgsmål til Retten.

3. Sagsøgeren kan i processkrifter og andre skriftlige indlæg til Retten samt under den mundtlige forhandling anvende det sprog, han har valgt i overensstemmelse med stk. 1, og de øvrige parter kan enkeltvis anvende et sprog, de har valgt blandt de i artikel 35, stk. 1, nævnte sprog.

4. Såfremt processproget i henhold til stk. 2 bliver et andet sprog end det, hvorpå stævningen er affattet, sørger justitssekretæren for, at stævningen oversættes til processproget.

De enkelte parter skal inden for en rimelig frist, som justitssekretæren fastsætter herfor, fremlægge en oversættelse til processproget af andre processkrifter og skriftlige indlæg end stævningen, som de har indgivet på et andet sprog end processproget i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 3. Oversættelsen, der har retsgyldighed i henhold til artikel 37, skal bekræftes som korrekt af den part, der fremlægger den. Såfremt denne oversættelse ikke fremlægges inden for den fastsatte frist, udgår det pågældende processkrift eller indlæg af sagens akter.

Justitssekretæren tilser, at alt det, der siges under den mundtlige forhandling, oversættes til processproget, eller hvis en af parterne kræver det, til et andet sprog, som denne anvender i overensstemmelse med stk. 3.

Artikel 132

1. Uden at det berører artikel 44, skal stævningen indeholde navnene på samtlige parter i sagen for appelkammeret og de

adresser, disse havde angivet med henblik på tilstillelse af meddelelser under den pågældende sag.

Appelkammerets anfægtede afgørelse skal vedlægges stævningen. Datoen for meddelelse af afgørelsen til sagsøgeren skal anføres.

2. Opfylder stævningen ikke kravene i stk. 1, finder artikel 44, stk. 6, anvendelse.

Artikel 133

1. Justitssekretæren giver kontoret/myndigheden og alle parter i sagen for appelkammeret meddelelse om stævningens indgivelse. Han foretager forkyndelse af stævningen, efter at der er valgt processprog i overensstemmelse med artikel 131, stk. 2.

2. Stævningen forkyndes for kontoret/myndigheden som sagsøgt samt for de andre parter i sagen for appelkammeret bortset fra sagsøgeren. Forkyndelsen sker på processproget.

Forkyndelse af stævningen for en anden part under sagen for appelkammeret sker ved rekommanderet brev med modtagelsesbevis til den adresse, den pågældende part havde angivet med henblik på tilstillelse af meddelelser under sagen for appelkammeret.

3. Efter at stævningen er blevet forkyndt for kontoret/myndigheden, tilstiller dette/denne Retten akterne i sagen for appelkammeret.

Artikel 134

1. Parterne under sagen for appelkammeret bortset fra sagsøgeren kan deltage i sagen for Retten som intervenienter ved at svare på stævningen i overensstemmelse med formforskrifterne og inden for den fastsatte frist.

2. De i stk. 1 nævnte intervenienter har samme rettigheder under sagen som de oprindelige parter.

De kan enten støtte en af de oprindelige parters påstande eller nedlægge påstande og fremføre anbringender, der er selvstændige i forhold til de oprindelige parters.

3. En intervenient som omhandlet i stk. 1 kan i sit svarskrift, indgivet i overensstemmelse med artikel 135, stk. 1, nedlægge påstand om ophævelse eller omgørelse af appelkammerets afgørelse på et punkt, der ikke er nævnt i stævningen, og fremkomme med anbringender, der ikke er nævnt i stævningen.

Hvis sagsøgeren trækker stævningen tilbage, tjener sådanne påstande og anbringender i intervenientens svarskrift ikke længere noget formål.

4. Uanset artikel 122 kan der ikke afsiges udeblivelsesdom, såfremt en intervenient som omhandlet i stk. 1 i nærværende artikel har svaret på stævningen i overensstemmelse med formforskrifterne og inden for den fastsatte frist.

Artikel 135

1. Kontoret/myndigheden og parterne under sagen for appelkammeret bortset fra sagsøgeren indgiver svarskrifter inden for en frist på to måneder regnet fra stævningens forkyndelse.

Artikel 46 finder anvendelse på disse svarskrifter.

2. Ud over stævning og svarskrifter kan der indgives replik og duplik af parterne, herunder af de i artikel 134, stk. 1, nævnte intervenienter, såfremt præsidenten efter en begrundet begæring herom fremsat inden to uger efter forkyndelsen af henholdsvis svarskrifterne eller replikken skønner det nødvendigt og tillader det med henblik på at give vedkommende part mulighed for at gøre sine synspunkter gældende.

Præsidenten fastsætter fristen for indgivelse af disse processkrifter.

3. I de i artikel 134, stk. 3, nævnte tilfælde kan de andre parter, uden hensyntagen til ovenstående, inden to måneder efter svarskriftets forkyndelse for dem indgive et processkrift, som alene har til formål at svare på de påstande og anbringender, der er fremkommet for første gang i en intervenients svarskrift. Denne frist kan forlænges af præsidenten efter begrundet anmodning fra den berørte part.

4. Der må ikke i parternes processkrifter foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for appelkammeret.

Artikel 135a

Efter indgivelsen af de i artikel 135, stk. 1, og eventuelt artikel 135, stk. 2 og 3, omhandlede processkrifter kan Retten på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten og sagens parter beslutte at træffe afgørelse i sagen, uden at retsforhandlingerne omfatter et mundtligt stadium, medmindre en part fremsætter en anmodning, hvori det begrundes, hvorfor denne part ønsker at få

lejlighed til at udtale sig. Anmodningen skal fremsættes inden for en frist af en måned, efter at det er forkyndt for parten, at den skriftlige forhandling er afsluttet. Denne frist kan forlænges af retsformanden.

Artikel 136

1. Såfremt der gives sagsøgeren medhold under en sag anlagt til prøvelse af en afgørelse fra et appelkammer, kan Retten bestemme, at kontoret/myndigheden kun bærer sine egne omkostninger.

2. Nødvendige udgifter, som er afholdt af parterne i forbindelse med sagen for appelkammeret, samt udgifter, som er afholdt til de i artikel 131, stk. 4, andet afsnit, omhandlede oversættelser til processproget af processkrifterne og skriftlige indlæg, betragtes som omkostninger, der kan kræves erstattet.

Ved fremlæggelse af unøjagtige oversættelser gælder artikel 87, stk. 3, andet afsnit.

FEMTE AFSNIT

APPEL AF AFGØRELSE TRUFFET AF RETTEN FOR EU-PERSONALESAGER

Artikel 136a

Ved appel af afgørelser truffet af Retten for EU-personalesager, jf. artikel 9 og 10 i bilaget til statuten, er processproget det samme som det, der er anvendt i den afgørelse truffet af Retten for EU-personalesager, der er genstand for appel, jf. dog artikel 35, stk. 2, litra b) og c), og stk. 3, fjerde afsnit, i dette reglement.

Artikel 43 og artikel 44, stk. 2 og 3, finder anvendelse på appellen.

2. Den afgørelse fra EU-Personaleretten, der appelleres, vedlægges appelskriftet. Dette skal indeholde angivelse af, hvornår den appellerede afgørelse er blevet forkyndt for appellanten.

Artikel 137

1. Appel iværksættes ved indlevering af et appelskrift til Rettens eller EU-Personalerettens Justitskontor.

3. Såfremt appelskriftet ikke opfylder kravene i artikel 44, stk. 3, eller nærværende artikels stk. 2, finder artikel 44, stk. 6, anvendelse.

2. EU-Personalerettens Justitskontor fremsender straks sagens akter og i givet fald appelskriftet til Rettens Justitskontor.

Artikel 139

1. Påstandene i appelskriftet skal gå ud på:

Artikel 138

1. Appelskriftet skal indeholde:

a) appellantens navn og adresse

a) at EU-Personalerettens afgørelse ophæves helt eller delvis

b) angivelse af de andre parter, der har deltaget i retsforhandlingerne for EU-Personaleretten

b) at der helt eller delvis gives medhold i de i første instans nedlagte påstande, idet nye påstande ikke kan nedlægges.

c) de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes

2. Der må ikke i appelskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for EU-Personaleretten.

d) appellantens påstande

Artikel 140

Appelskriftet forkyndes for alle parter, der har deltaget i retsforhandlingerne for EU-Personaleretten. Artikel 45 finder anvendelse.

Artikel 141

1. Enhver part, der har deltaget i retsforhandlingerne for EU-Personaleretten, kan indgive svarskrift inden to måneder efter appelskriftets forkyndelse. Fristen kan ikke forlænges.

2. Svarskriftet skal indeholde:

- a) navnet på den, der indgiver svarskriftet, og denne adresse
- b) angivelse af, hvornår appelskriftet er blevet forkyndt for ham
- c) de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes
- d) de påstande, der nedlægges.

Artikel 43 og artikel 44, stk. 2 og 3, finder anvendelse.

Artikel 142

1. Påstandene i svarskriftet skal gå ud på:

- a) at appellen helt eller delvist afvises eller forkastes, eller at EU-Personalerettens afgørelse helt eller delvist ophæves
- b) at der gives helt eller delvist medhold i de påstande, der er nedlagt i første instans, idet nye påstande ikke kan nedlægges.

2. Der må ikke i svarskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for EU-Personaleretten.

Artikel 143

1. Ud over appelskrift og svarskrift kan der afgives replik og duplik, såfremt retsformanden efter begæring fra appellanten herom, fremsat senest syv dage efter forkyndelsen af svarskriftet, skønner det nødvendigt og udtrykkeligt tillader, at der afgives replik med henblik på at give appellanten mulighed for at gøre sine synspunkter gældende eller med henblik på at skabe grundlag for afgørelsen om appellen. Retsformanden fastsætter fristen for indgivelse af replik og i forbindelse med forkyndelsen af replikken fristen for indgivelse af duplik.

2. Når påstanden i svarskriftet går ud på hel eller delvis ophævelse af EU-Personalerettens afgørelse vedrørende et anbringende, som ikke er omfattet af appelskriftet, kan appellanten samt enhver anden part inden to måneder efter forkyndelsen af det pågældende svarskrift indgive replik, som

kun kan omhandle dette anbringende. Stk. 1 finder anvendelse på yderligere processkrifter, der indgives efter en sådan replik.

Artikel 144

Med forbehold af nedenstående bestemmelser finder artikel 48, stk. 2, og artikel 49, 50, artikel 51, stk. 1, artikel 52, 55-64, 76a-110, artikel 115, stk. 2 og 3, og artikel 116, 123-127, og 129 anvendelse på forhandlingerne for Retten i sager, der angår appel af en afgørelse fra EU-Personaleretten.

Artikel 145

Er det åbenbart, at appellen i sin helhed eller delvis ikke kan antages til realitetsbehandling eller er ugrundet, kan Retten når som helst på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten ved begrundet kendelse beslutte helt eller delvis at afvise eller forkaste appellen.

Artikel 146

Efter indgivelsen af de i artikel 141, stk. 1, og eventuelt artikel 143, stk. 1 og 2, omhandlede processkrifter kan Retten på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten og sagens parter beslutte at træffe afgørelse om appellen, uden at retsforhandlingerne omfatter et mundtligt stadium, medmindre en part fremsætter en anmodning, hvori det begrundes, hvorfor denne part ønsker at få lejlighed til at udtale sig. Anmodningen skal fremsættes inden for en frist af en måned, efter at det er forkyndt for parten, at den skriftlige forhandling er afsluttet. Denne frist kan forlænges af retsformanden.

Artikel 147

Den i artikel 52 omhandlede foreløbige rapport forelægges Retten, efter at de i artikel 141, stk. 2, og eventuelt artikel 143, stk. 1 og 2, nævnte processkrifter er indgivet. Hvis de nævnte processkrifter ikke indgives, anvendes samme fremgangsmåde, når fristen for indgivelse af processkrifterne er udløbet.

Artikel 148

Såfremt der ikke gives appellanten medhold, eller såfremt der gives appellanten medhold, og Retten selv afgør sagen, træffer den afgørelse om sagens omkostninger.

Artikel 88 finder kun anvendelse ved appel iværksat af institutionerne.

Retten kan som en undtagelse fra artikel 87, stk. 2, ved appel, der iværksættes af tjenestemænd eller øvrige ansatte ved en institution, fordele sagens omkostninger mellem parterne, såfremt det findes rimeligt.

Hvis en appel hæves, finder artikel 87, stk. 5, anvendelse.

Artikel 149

Begæring om intervention under appellen indgives til Retten inden en måned efter den i artikel 24, stk. 6, omhandlede offentliggørelse.

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 150

Retten kan give praktiske anvisninger bl.a. vedrørende forberedelse og afvikling af retsmøder ved Retten samt om indgivelse af indlæg eller skriftlige bemærkninger.

Artikel 151

Dette procesreglement, som har retsgyldighed på de sprog, der er nævnt i artikel 35, stk. 1, bekendtgøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. Det træder i kraft den første dag i den anden måned efter den måned, hvori offentliggørelsen sker.

RET TEN FOR EU-PERSONALESAGER
KONSOLIDERET UDGAVE AF
PROCESREGLEMENTET FOR RETTEN FOR EU-PERSONALESAGER

(2010/C 177/03)

Denne udgave koordinerer:

procesreglementet for Retten for EU-personalesager af 25. juli 2007 (EUT L 225 af 29.8.2007, s. 1, berigtiget i EUT L 69 af 13.3.2008, s. 37), som ændret ved følgende retsakter:

1. Ændring i procesreglementet for Retten for EU-personalesager af 14. januar 2009 (EUT L 24 af 28.1.2009, s. 10).
2. Ændringer i procesreglementet for Retten for EU-personalesager af 17. marts 2010 (EUT L 92 af 13.4.2010, s. 17).

Denne udgave har ingen retsvirkning. Henvisninger og betragtninger er derfor udeladt.

**RET TEN FOR EU-PERSONALESAGER
KONSOLIDERET UD GAVE AF
PROCESREGLEMENT FOR RET TEN FOR EU-PERSONALESAGER**

Af 25. juli 2007 ⁽¹⁾

INDLEDENDE BESTEMMELSE

Artikel 1

Definitioner

1. I dette reglement:

- angives bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ved nummeret på den pågældende artikel i nævnte traktat efterfulgt af forkortelsen »TEUF«
- angives bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ved artiklens nummer efterfulgt af forkortelsen »TEA«
- benævnes protokollen vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol »statutten«
- benævnes forordningen om vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Unionen »tjenestemandsvedtægten«.

2. I dette reglement forstås ved

- »Retten«: Retten for EU-personalesager eller, når en sag behandles af en afdeling eller af en enkelt dommer, den pågældende afdeling eller dommer
- »Rettens præsident«: udelukkende præsidenten for Retten for EU-personalesager, mens der ved »retsformand« forstås formanden for et dommerkollegium
- »institution« og »institutioner«: EU-institutionerne samt de organer, kontorer og agenturer, som er oprettet ved traktaterne eller ved en retsakt til gennemførelse heraf, og som kan være parter for Retten.

FØRSTE AFSNIT

RETTENS ORGANISATION

Kapitel 1

Artikel 3

RETTENS PRÆSIDENT OG MEDLEMMER

Edsaflæggelse

Artikel 2

1. Før dommerne påbegynder deres embedsvirksomhed, aflægger de for Domstolen følgende ed:

Dommernes embedsperiode

»Jeg sværger, at jeg vil udføre mit hverv upartisk og samvittighedsfuldt, og at jeg vil bevare tavshed om Rettens rådslagninger og afstemninger.«

1. En dommers embedsperiode løber fra den dato, der er fastsat i udnævnelsesdokumentet.

2. Er der ikke heri fastsat nogen dato, løber perioden fra udnævnelsesdokumentets dato.

2. Umiddelbart efter at have aflagt ed underskriver dommerne en erklæring, hvorved de højtideligt forsikrer, at de under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

⁽¹⁾ EUT L 225 af 29.8.2007, s. 1, berigtiget i EUT L 69 af 13.3.2008, s. 37, som andret den 14.1.2009, (EUT L 24 af 28.1.2009, s. 10), og den 17.3.2010, (EUT L 92 af 13.4.2010, s. 17).

Artikel 4

Afsættelse og afsked af en dommer

1. Når Domstolen efter høring af Retten skal afgøre, om en dommer ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet, opfordrer Rettens præsident den pågældende til at fremsætte sine synspunkter i et lukket retsmøde uden justitssekretærens tilstedeværelse.

2. Rettens udtalelse skal begrundes.

3. En udtalelse om, at en dommer ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet, skal vedtages af et flertal af Rettens dommere. Når en sådan udtalelse vedtages, underrettes Domstolen om stemmernes fordeling.

4. Afstemningen er hemmelig, og den pågældende dommer medvirker ikke ved afgørelsen.

Artikel 5

Rang

1. Bortset fra Rettens præsident og afdelingsformændene har dommerne uden forskel rang efter deres anciennitet i embedet.

2. De, der har samme anciennitet i embedet, har rang efter deres alder.

3. Fratrædende dommere, som genudnævnes, bevarer deres hidtidige rang.

Artikel 6

Valg af Rettens præsident

1. I overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i bilag I til statuttten vælger dommerne af deres midte, for et tidsrum af tre år, Rettens præsident. Denne kan genvælges.

2. Fratræder præsidenten inden embedsperiodens normale udløb, drages der omsorg for, at en anden træder i hans sted for den resterende del af perioden.

3. Valg efter denne artikel sker ved hemmelig afstemning. Den dommer, der opnår stemmerne fra mere end halvdelen af de dommere, som Retten består af, er valgt. Opnår ingen af dommerne dette flertal, foretages der nye afstemninger, indtil det opnås.

4. Navnet på den valgte præsident for Retten offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 7

Præsidentens beføjelser

1. Rettens præsident leder Rettens judicielle virksomhed og dens administration.

2. Han fører forsædet såvel i retsmøderne som under rådslagninger og afstemninger:

— i plenum

— i afdelingen, der sættes med fem dommere

— i de afdelinger, der sættes med tre dommere, som han er tilknyttet.

Artikel 8

Præsidentens stedfortræder

Har Rettens præsident forfald, eller er embedet ubesat, varetages præsidentens opgaver i henhold til den rangfølge, der er fastsat i medfør af artikel 5.

Kapitel 2

DOMMERKOLLEGERNE

Artikel 9

Dommerkollegierne

I henhold til artikel 4, stk. 2, i bilag I til statuttten sættes Retten i plenum, i afdelinger bestående af tre dommere, i en afdeling bestående af fem dommere eller af en enkelt dommer.

Artikel 10

Oprettelse af afdelinger

1. Retten opretter af sin midte afdelinger, der sættes med tre dommere. Den kan oprette en afdeling, der sættes med fem dommere.

2. Retten træffer bestemmelse om dommernes fordeling mellem afdelingerne. Såfremt antallet af dommere, der er tilknyttet en afdeling, er større end det antal dommere, som afdelingen sættes med, træffer Retten bestemmelse om fremgangsmåden for udpegelse af de dommere, der skal udgøre dommerkollegiet.

3. Rettens beslutninger efter denne artikel offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 11

Afdelingsformænd

1. I overensstemmelse med artikel 4, stk. 3, i bilag I til statuttten vælger dommerne af deres midte, for et tidsrum af tre år, formændene for afdelingerne, der sættes med tre dommere. Valget foregår i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er fastsat i artikel 6, stk. 3. Afdelingsformændene kan genvælges.

2. Bestemmelserne i artikel 6, stk. 2 og 4, finder anvendelse.

3. Afdelingsformændene leder deres afdelings judicielle virksomhed og fører forsædet såvel i retsmøderne som under rådslagninger og afstemninger.

4. Har formanden for en afdeling forfald, eller er embedet ubesat, føres forsædet i afdelingen af et af dens medlemmer i henhold til den rangfølge, der er fastsat i medfør af artikel 5.

5. Såfremt Rettens præsident undtagelsesvis er foranlediget til at indgå i dommerkollegiet, fører han forsædet.

Artikel 12

Ordinært dommerkollegium — Fordeling af sager mellem afdelingerne

1. Retten sættes i afdelinger med tre dommere, jf. dog artikel 13 og 14.

2. Retten fastsætter retningslinjerne for sagernes fordeling mellem disse afdelinger.

3. Den i foregående stykke omhandlede beslutning offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13

Henvisning af en sag til plenum eller til afdelingen, der sættes med fem dommere

1. Når de retsspørgsmål, sagen rejser, sagens betydning eller særlige omstændigheder i øvrigt tilsiger det, kan sagen henvises til behandling i Rettens plenum eller i afdelingen, der sættes med fem dommere.

2. Beslutningen om henvisning træffes af Rettens plenum efter forslag fra den afdeling, som behandler sagen, eller fra ethvert af Rettens medlemmer. Der kan til enhver tid under sagens behandling træffes bestemmelse om henvisning.

Artikel 14

Henvisning af en sag til en enkelt dommer

1. Sager, som er fordelt til en afdeling, der sættes med tre dommere, kan behandles af den refererende dommer, der træffer afgørelse som eneste dommer, for så vidt sagen findes egnet til at blive afgjort på denne måde, idet den ikke rejser retlige eller faktiske problemer, den er af begrænset betydning, og der ikke foreligger særlige omstændigheder i øvrigt.

En sag kan ikke henvises til en enkelt dommer, når der rejses spørgsmål om lovligheden af en generel retsakt.

2. Beslutningen om henvisning træffes, efter høring af parterne, med enstemmighed af den afdeling, som behandler sagen. Der kan til enhver tid under sagens behandling træffes bestemmelse om henvisning.

3. Har den dommer, der som eneste dommer behandler sagen, forfald, udpeger afdelingsformanden i stedet en anden dommer.

4. Den dommer, der som eneste dommer behandler sagen, henviser denne til afdelingen, hvis han finder, at de i stk. 1 nævnte betingelser ikke længere er opfyldt.

5. I sager, der behandles af en enkelt dommer, udøves retsformandens beføjelser af denne dommer.

Kapitel 3

JUSTITSKONTORET OG ADMINISTRATIONEN

Første afdeling — Justitskontoret

Artikel 15

Udnævnelse af justitssekretæren

1. Retten udnævner justitssekretæren.

2. Rettens præsident underretter dommerne om de indgåede ansøgninger to uger før den dato, der er fastsat for udnævnelsen.

3. Ved udnævnelsen følges den i artikel 6, stk. 3, fastsatte fremgangsmåde.

4. Navnet på justitssekretæren offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

5. Justitssekretæren udnævnes for et tidsrum af seks år. Han kan genudnævnes.

6. Før justitssekretæren påbegynder sin embedsvirksomhed, aflægger han for Retten den i artikel 3 angivne ed.

Artikel 16

Justitssekretærens fratræden inden embedsperiodens udløb

1. Justitssekretæren kan kun afskediges, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet. Retten træffer beslutning herom efter at have givet justitssekretæren lejlighed til at fremsætte sine synspunkter.

2. Fratræder justitssekretæren inden embedsperiodens udløb, udnævner Retten en ny justitssekretær for et tidsrum af seks år.

Artikel 17

Assisterende justitssekretær

Retten kan efter den fremgangsmåde, som gælder for udnævnelse af justitssekretæren, udnævne en assisterende justitssekretær til at bistå justitssekretæren og til at træde i hans sted inden for de grænser, der er fastsat i den i artikel 19, stk. 4, omhandlede instruks for justitssekretæren.

Artikel 18

Justitssekretærens forfald

Rettens præsident udpeger de tjenestemænd eller øvrige ansatte, der skal varetage justitssekretærens opgaver, når denne og i givet fald den assisterende justitssekretær har forfald, eller disse embeder er ubesatte.

Artikel 19

Justitssekretærens opgaver

1. Justitssekretæren bistår Retten, Rettens præsident og dommerne ved udførelsen af deres hverv. Justitssekretæren er ansvarlig for Justitskontorets organisation og virksomhed under tilsyn af Rettens præsident.

2. Justitssekretæren opbevarer seglet. Han har ansvaret for arkivet og sørger for Rettens publikationer. På vegne af Rettens præsident sørger justitssekretæren for modtagelse, videresendelse og opbevaring af alle dokumenter samt for foretagelse af de i dette reglement omhandlede forkyndelser.

3. Justitssekretæren overværer Rettens og afdelingernes møder, jf. dog artikel 4, artikel 16, stk. 1, og artikel 27.

4. Efter forslag fra Rettens præsident udarbejder Retten en instruks for justitssekretæren. Den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 20

Registrets førelse

1. Justitskontoret fører på justitssekretærens ansvar et register, hvori alle processkrifter med dertil hørende bilag indføres.

2. Nærmere bestemmelser om registrets førelse fastsættes i den i artikel 19, stk. 4, omhandlede instruks for justitssekretæren.

3. Enhver, der har en begrundet interesse heri, kan gennemse registret på Justitskontoret og få genparter eller udskrifter heraf mod betaling efter de takster, som Retten fastsætter efter justitssekretærens indstilling.

4. Enhver part i en sag kan desuden mod betaling efter Justitskontorets takster få yderligere genparter af processkrifter samt af domme og kendelser.

5. Tredjemand, private såvel som offentlige myndigheder, kan kun, efter høring af parterne, få adgang til sagsakterne eller procesdokumenterne med retsformandens udtrykkelige tilladelse. En sådan tilladelse kan kun gives efter skriftlig anmodning, som skal indeholde en udførlig begrundelse for den pågældendes retlige interesse i at få adgang til akterne.

Anden afdeling — Administrationen

Artikel 21

Tjenestemænd og øvrige ansatte

1. De tjenestemænd og øvrige ansatte, der bistår Rettens præsident, dommerne og justitssekretæren direkte, udnævnes på de i tjenestemandsvedtægten fastsatte betingelser. De er undergivet justitssekretæren under tilsyn af Rettens præsident.

2. De aflægger for Rettens præsident i justitssekretærens nærværelse følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg loyalt og samvittighedsfuldt vil udføre de opgaver, som er betroet mig af Retten for EU-personalesager, og at jeg vil overholde min tavshedspligt.«

Artikel 22

Rettens administration og finansforvaltning

Rettens administration, finansforvaltning og bogholderi varetages på præsidentens vegne af justitssekretæren, der bistås af Domstolens og Den Europæiske Unions Rets administration.

Kapitel 4

FORRETNINGSGANGEN VED RETTEN

Artikel 23

Tid og sted for Rettens møder

1. Retsformanden fastsætter tidspunkterne for retsmøderne.

2. Retten og afdelingerne kan afholde et eller flere nærmere angivne møder et andet sted end dér, hvor Retten har sæde.

Artikel 24

Beslutningsdygtighed

Retten er kun beslutningsdygtig, såfremt følgende antal dommere deltager:

— fem dommere i plenum

— tre dommere i afdelingen, der sættes med fem dommere, og i afdelingerne, der sættes med tre dommere.

Artikel 25

Dommeres forfald

1. Såfremt det antal dommere, der skal deltage, for at et dommerkollegium er beslutningsdygtigt, ikke er til rådighed, fordi en dommer har forfald, udsætter retsformanden mødet, indtil den pågældende dommer ikke længere har forfald.

2. Er det påkrævet af retsplejehensyn, kan retsformanden med henblik på, at det antal dommere, der skal deltage, for at et dommerkollegium er beslutningsdygtigt, er til rådighed, lade en anden dommer fra den samme afdeling indgå i dommerkollegiet, eller, hvis dette ikke er muligt, foreslå Rettens præsident at udpege en dommer fra en anden afdeling. Den stedfortrædende dommer udpeges efter tur i henhold til den rangfølge, der er fastsat i medfør af artikel 5, bortset fra, så vidt muligt, Rettens præsident og afdelingsformændene.

3. Suppleres et dommerkollegium i medfør af foregående stykke, efter at retsmødet er afholdt, genåbnes den mundtlige forhandling.

Artikel 26

Dommeres forfald forud for retsmødet i afdelingen, der sættes med fem dommere

Såfremt en dommer i afdelingen, der sættes med fem dommere, har forfald forud for retsmødet, udpeger Rettens præsident en anden dommer efter tur i henhold til den rangfølge, der er fastsat i medfør af artikel 5. Selv om et antal på fem dommere ikke kan opnås, kan der dog afholdes retsmøde, hvis dommerkollegiet er beslutningsdygtigt.

Artikel 27

Rådslagninger og afstemninger

1. Rettens rådslagninger og afstemninger er ikke offentlige.
2. I rådslagningen og afstemningen deltager kun de dommere, der har været til stede under retsmødet.
3. I overensstemmelse med statuttens artikel 17, stk. 1, jf. artikel 5, stk. 1, i bilag I til denne statut, kan Retten kun gyldigt træffe afgørelse med et ulige antal dommere.

Er der på grund af forfald et lige antal dommere i afdelingen, der sættes med fem dommere, eller i plenum, deltager den dommer, som har lavest rang i henhold til den rangfølge, der er fastsat i medfør af artikel 5, ikke i rådslagningen og afstemningen, medmindre han er refererende dommer. I sidstnævnte tilfælde deltager den dommer, der er placeret umiddelbart over ham i rangfølgen, ikke i rådslagningen og afstemningen.

4. Enhver dommer, der deltager i rådslagningen og afstemningen, udtaler sin mening og begrundet den.

En dommer kan forlange, at ethvert spørgsmål, før det sættes under afstemning, affattes på et af ham valgt sprog og skriftligt tilstilles de øvrige dommere.

Det resultat, der efter den afsluttende drøftelse vedtages af et flertal af dommere, er udtryk for Rettens afgørelse. Stemmerne afgives i omvendt rækkefølge af den i medfør af artikel 5 fastsatte rangfølge.

I tilfælde af uenighed om spørgsmålenes genstand, affattelse og rækkefølge eller om fortolkningen af en afstemning træffer Retten afgørelse.

5. I Rettens møder vedrørende administrative spørgsmål deltager justitssekretæren, medmindre Retten bestemmer andet.

6. Når Retten holder møde, uden at justitssekretæren er til stede, pålægger den, hvis det skønnes nødvendigt, den dommer, som har lavest rang i henhold til den rangfølge, der er fastsat i medfør af artikel 5, at optage et protokollat, som underskrives af retsformanden og den pågældende dommer.

Artikel 28

Retsferier

1. Medmindre Retten bestemmer andet, fastsættes retsferierne således:

- fra den 18. december til den 10. januar
- fra søndagen før påske til den anden søndag efter påske
- fra den 15. juli til den 15. september.

2. I retsferierne varetages præsidentens opgaver på det sted, hvor Retten har sæde, enten af præsidenten, der holder sig i forbindelse med justitssekretæren, eller af en afdelingsformand eller en anden dommer, som præsidenten pålægger at træde i sit sted.

I retsferierne kan præsidenten i påtrængende tilfælde indkalde dommerne.

3. Retten iagttager de lovbestemte fri- og helligdage på det sted, hvor Retten har sæde.

4. Når der foreligger rimelig grund hertil, kan Retten bevilge dommerne tjenestefrihed.

Kapitel 5

REGLER OM SPROG

Artikel 29

Regler om sprog

I medfør af artikel 257, stk. 6, TEUF, statuttens artikel 64 og artikel 7, stk. 2, i bilag I til denne statut gælder reglerne om sprog i procesreglementet for Den Europæiske Unions Ret også for Retten.

Kapitel 6

PARTSREPRÆSENTANTERS RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE

Artikel 30

Privilegier, immunitet og lettelser

1. Partsrepræsentanter, der møder for Retten eller for en retsinstans, over for hvilken Retten har fremsat en retsanmodning, kan ikke retsforfølges på grund af deres mundtlige og skriftlige ytringer vedrørende sagen eller sagens parter.

2. Partsrepræsentanter nyder desuden følgende privilegier og lettelser:

- a) Ingen papirer eller dokumenter, der vedrører sagens behandling, kan gøres til genstand for ransagning eller beslaglæggelse; i tilfælde af tvist kan toldvæsenet eller politiet forsegle de pågældende papirer og dokumenter, som

uopholdeligt skal tilstilles Retten til gennemsyn i justitssekretærens og den pågældendes nærværelse.

- b) Partsrepræsentanter har krav på at få tildelt de udenlandske betalingsmidler, der er nødvendige for udøvelsen af deres hverv.
- c) Partsrepræsentanter kan frit rejse i det omfang, det er nødvendigt for udøvelsen af deres hverv.

3. De i stk. 1 og 2 nævnte privilegier, immuniteter og lettelser indrømmes udelukkende af hensyn til sagens gennemførelse.

4. Retten kan ophæve immuniteten, når den skønner, at dette ikke strider mod hensynet til sagens gennemførelse.

Artikel 31

Dokumentation for partsrepræsentanters stilling

De privilegier, immuniteter og lettelser, der er nævnt i artikel 30, tilkommer kun partsrepræsentanter, som forinden dokumenterer deres stilling på følgende måde:

- a) befuldmægtigede ved et officielt dokument udstedt af fuldmagtsgiveren, som straks tilstiller justitssekretæren en genpart af dokumentet

- b) rådgivere og advokater ved et legitimationsdokument underskrevet af justitssekretæren; et sådant dokument er kun gyldigt i et begrænset tidsrum, der kan forlænges eller forkortes under hensyn til retsforhandlingens varighed.

Artikel 32

Udelukkelse fra retsforhandlingerne

1. Hvis Retten finder, at en partsrepræsentants optræden over for Retten, præsidenten, en dommer eller justitssekretæren er uforenelig med Rettens værdighed eller med retsplejehensyn, eller at en partsrepræsentant misbruger sine beføjelser, giver Retten den pågældende meddelelse herom. Retten kan underrette de myndigheder, som den pågældende er undergivet. En genpart af skrivelsen til disse myndigheder sendes til den pågældende.

På samme grundlag kan Retten, efter høring af den pågældende, til enhver tid ved kendelse udelukke den pågældende fra retsforhandlingerne. Kendelsen kan fuldbyrdes straks.

2. Udelukkes en partsrepræsentant fra retsforhandlingerne, udsættes disse indtil udløbet af en af retsformanden fastsat frist, for at den pågældende part kan udpege en anden partsrepræsentant.

3. Afgørelser truffet i medfør af denne artikel kan tilbagekaldes.

ANDET AFSNIT

RETTERGANGSMÅDEN

Kapitel 1

SKRIFTLIG FORHANDLING

Artikel 33

Almindelige bestemmelser

1. Den skriftlige forhandling omfatter indgivelse af stævning og svarskrift og, såfremt betingelserne i artikel 41 er opfyldt, indgivelse af replik og duplik.

2. Retsformanden fastsætter datoerne eller fristerne for indgivelse af processkrifter.

Artikel 34

Indgivelse af processkrifter

1. Det originale eksemplar af ethvert processkrift skal underskrives af partsrepræsentanten.

Med processkriftet og de heri nævnte bilag skal indleveres fem genparter til brug for Retten og en genpart til hver af parterne i sagen. Genparternes rigtighed bekræftes af den part, der indleverer dem.

2. Institutionerne skal derudover inden for de frister, der er fastsat af Retten, fremlægge oversættelser af deres processkrifter til de andre sprog, der er nævnt i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1. Herved finder stk. 1, andet afsnit, anvendelse.

3. Ethvert processkrift dateres. Datoen for indleveringen til Justitskontoret er eneafgørende for beregningen af procesfristerne.

4. Ethvert processkrift skal være vedlagt de påberåbte dokumenter samt en fortegnelse over disse.

5. Er et dokument på grund af sit omfang kun vedlagt processkriftet i uddrag, skal dokumentet i sin helhed eller en fuldstændig genpart indleveres til Justitskontoret.

6. Ved afgørelsen af, om procesfristerne er overholdt, gælder den dato, hvor en genpart af det underskrevne originaleksemplar af et processkrift, herunder den i stk. 4 omhandlede fortegnelse over de påberåbte dokumenter, når frem til Justitskontoret ved ethvert teknisk kommunikationsmiddel, som Retten råder over, såfremt det underskrevne originaleksemplar af processkriftet og de i stk. 1, andet afsnit, omhandlede bilag og genparter indleveres til Justitskontoret senest ti dage efter, at genparten af

originaleksemplaret er modtaget, jf. i øvrigt stk. 1-4. Artikel 100, stk. 3, finder ikke anvendelse ved beregningen af fristen på ti dage.

7. Retten kan, med forbehold af stk. 1, første afsnit, og stk. 2-4, ved beslutning fastsætte de betingelser, hvorunder et processkrift, som er fremsendt elektronisk til Justitskontoret, anses for at være originaleksemplaret af dette processkrift. En sådan beslutning offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 35

Stævning

1. Stævning, der udtages i henhold til statuttens artikel 21, skal indeholde:

- a) sagsøgerens navn og adresse
- b) underskriverens stilling og adresse
- c) angivelse af sagsøgte
- d) søgsmålets genstand og sagsøgerens påstande
- e) søgsmålsgrundene og de faktiske og retlige anbringender, der gøres gældende
- f) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

2. Stævningen vedlægges i påkommende tilfælde:

- a) det aktstykke, der begæres kendt ugyldigt
- b) den i tjenstemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, omhandlede klage og beslutningen med svar på klagen, med angivelse af datoerne for henholdsvis indbringelsen af klagen og meddelelsen af beslutningen.

3. Til brug under sagen skal der i stævningen angives:

- en valgt adresse på det sted, hvor Retten har sæde, med angivelse af navnet på den person, der er bemyndiget til at modtage alle forkyndelser, eller
- de tekniske kommunikationsmidler, som Retten råder over, hvorved partsrepræsentanten indvilliger i at modtage alle forkyndelser, eller
- begge de ovenfor anførte former for tilstillelse af forkyndelser.

4. Opfylder stævningen ikke de i stk. 3 omhandlede krav, sker forkyndelser for den pågældende part under sagen, så længe stævningen ikke er berigtiget i så henseende, ved rekommanderet brev til partsrepræsentanten. I modsætning til hvad der gælder efter artikel 99, stk. 1, anses forskriftsmæssig forkyndelse for at være sket ved indleveringen af det rekommanderede brev til postvæsenet på det sted, hvor Retten har sæde.

5. Sagsøgerens advokat skal til Justitskontoret indlevere dokumentation for, at han har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Artikel 36

Berigtigelse

Opfylder stævningen ikke kravene i artikel 35, stk. 1, litra a), b) og c), stk. 2 eller stk. 5, giver justitssekretæren sagsøgeren en rimelig frist til at afhjælpe manglen. Sker dette ikke inden for den fastsatte frist, træffer Retten afgørelse om, hvorvidt undladelsen af at overholde disse formforskrifter skal medføre, at sagen afvises.

Artikel 37

Forkyndelse af stævningen og meddelelse i EU-Tidende

1. Stævningen forkyndes for sagsøgte. I de i artikel 36 nævnte tilfælde sker forkyndelsen, efter at manglen er afhjulpet, eller, hvis dette ikke er sket, efter at Retten har fastslået, at sagen ikke skal afvises.

2. Der offentliggøres en meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende* med angivelse af datoen for stævningens indgivelse, parterne, søgsmålets genstand og en beskrivelse af tvisten samt de nedlagte påstande.

Artikel 38

Fordeling af sagen til et dommerkollegium

Så snart stævning er indleveret, fordelel Rettens præsident sagen til en afdeling, der sættes med tre dommere, i overensstemmelse med de i artikel 12, stk. 2, omhandlede retningslinjer.

Afdelingsformanden stiller for hver sag, der er blevet fordelt til afdelingen, forslag til præsidenten om udpegelse af en refererende dommer. Præsidenten træffer afgørelse herom.

Artikel 39

Svarskrift

1. Inden to måneder efter stævningens forkyndelse skal sagsøgte indgive sit svarskrift. Dette skal indeholde:

- a) sagsøgtens navn og adresse
- b) underskriverens stilling og adresse
- c) sagsøgtens påstande
- d) søgsmålsgrundene og de faktiske og retlige anbringender, der gøres gældende
- e) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

Artikel 35, stk. 3 og 4, finder anvendelse.

En advokat, som bistår sagsøgte, skal til Justitskontoret indlevere dokumentation for, at han har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

2. Retsformanden kan under særlige omstændigheder på sagsøgtens begrundede anmodning forlænge den i stk. 1 nævnte frist.

Artikel 40

Fremsendelse til Rådet og Europa-Kommissionen

Er Rådet eller Europa-Kommissionen ikke part i sagen, sender Retten institutionen en genpart af stævningen og svarskriftet, men ikke bilagene til disse dokumenter, således at institutionen kan konstatere, om det i henhold til artikel 277 TEUF gøres gældende, at en af institutionens retsakter ikke kan finde anvendelse.

Artikel 41

Yderligere skriftveksling

I henhold til artikel 7, stk. 3, i bilag I til statuttten kan Retten af egen drift eller på begrundet begæring af sagsøgeren bestemme, at yderligere skriftveksling er nødvendig for at oplyse sagen.

Artikel 42

Nye beviser

Indtil retsmødets afslutning kan parterne anføre yderligere beviser til støtte for deres anbringender, såfremt der gives en behørig begrundelse for, at beviserne først påberåbes på dette tidspunkt.

Artikel 43

Nye anbringender

1. Nye anbringender må ikke fremsættes efter den første udveksling af processkrifter, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

2. Fremsætter en part under retsforhandlingerne nye anbringender, kan retsformanden, når de sædvanlige procesfrister er udløbet, på grundlag af en rapport fra den refererende dommer give den anden part en frist til at svare herpå.

Afgørelsen om, hvorvidt fremsættelsen af det nye anbringende kan tillades, træffes først ved den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes.

Artikel 44

Dokumenter — Fortrolighed — Anonymitet

1. Retten tager kun hensyn til dokumenter, som partsrepræsentanterne har kunnet gøre sig bekendt med, og som de har kunnet udtale sig om, jf. dog artikel 109, stk. 5.

2. Når Retten skal undersøge, om et dokument, der kan tænkes at være relevant for afgørelsen af en sag, er fortroligt i forhold til en eller flere parter, tilstilles dette dokument ikke parterne, før undersøgelsen er afsluttet. Retten kan ved kendelse bestemme, at det pågældende dokument skal fremlægges.

3. Når et dokument, som en institution har givet afslag på aktindsigt i, er blevet fremlagt for Retten under et søgsmål

vedrørende lovligheden af dette afslag, tilstilles dette dokument ikke de øvrige parter.

4. Retten kan på begrundet begæring eller af egen drift i offentliggørelser vedrørende sagen udelade navnet på sagsøgeren eller på andre personer, som er omtalt i sagen, eller bestemte oplysninger, såfremt nogen har en beskyttelsesværdig interesse i, at en persons identitet eller indholdet af de pågældende oplysninger behandles fortroligt.

Artikel 45

Foreløbig rapport

1. Efter parternes sidste udveksling af processkrifter fastsætter retsformanden den dato, på hvilken den refererende dommer skal forelægge Retten en foreløbig rapport.

2. Den foreløbige rapport skal indeholde forslag om, hvorvidt sagen kræver foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller bevisoptagelse, om mulighederne for en mindelig bilæggelse af tvisten samt om eventuel henvisning af sagen til plenum, til afdelingen, der sættes med fem dommere, eller til den refererende dommer, der træffer afgørelse som eneste dommer.

3. Retten træffer afgørelse om, hvorvidt den refererende dommers forslag skal følges.

Artikel 46

Sager, der har forbindelse med hinanden — Forening af sager

1. Af retsplejehensyn kan retsformanden til enhver tid med henblik på den skriftlige eller mundtlige forhandling eller den afgørelse, hvorved de pågældende sagers behandling afsluttes, efter at have hørt parterne træffe bestemmelse ved kendelse om forening af flere sager, der har forbindelse med hinanden. Retsformanden kan ophæve denne forening. Retsformanden kan henvise disse spørgsmål til Retten.

2. Når sager, som er fordelt til forskellige dommerkollegier, kan forenes, fordi de har forbindelse med hinanden, træffer Rettens præsident bestemmelse om sagernes omfordeling.

3. I forenede sager kan partsrepræsentanterne på Justitskontoret få adgang til de procesdokumenter, der er forkyndt for parterne i de andre sager, som den pågældende sag er forenet med. Efter anmodning fra en part kan præsidenten dog, jf. artikel 44, stk. 1 og 2, undlade at give adgang til hemmelige eller fortrolige sagsakter.

Artikel 47

Rækkefølgen for behandlingen af sagerne

1. Retten behandler de sager, som er indbragt for den, i den rækkefølge, de er klar til at blive optaget til behandling.

2. Retsformanden kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en sag skal behandles forud for andre.

3. Retsformanden kan i særlige tilfælde, bl.a. med henblik på at fremme en mindelig bilæggelse af tvisten, efter at have hørt

parterne, enten af egen drift eller efter begæring fra en part, træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes til senere behandling.

Kapitel 2

DEN MUNDTLIGE FORHANDLING

Artikel 48

Afholdelse af retsmøde

1. Med forbehold af de særlige bestemmelser i dette procesreglement, hvorefter Retten kan træffe afgørelse ved kendelse, indebærer forhandlingerne for Retten, at der afholdes et retsmøde, jf. dog stk. 2.

2. Når en yderligere udveksling af processkrifter har fundet sted, og Retten ikke finder det fornødent at afholde retsmøde, kan Retten med parternes samtykke beslutte at træffe afgørelse uden mundtlig forhandling.

Artikel 49

Datoen for retsmødet

Retsformanden fastsætter datoen for retsmødet.

Artikel 50

Parternes fravær fra retsmødet

Efter modtagelsen af behørig indkaldelse til retsmødet skal partsrepræsentanterne i rimelig tid underrette Justitskontoret, hvis de ikke ønsker at deltage i dette.

Såfremt alle partsrepræsentanter har meddelt, at de ikke deltager i retsmødet, kan Retten bestemme, at den mundtlige forhandling er afsluttet.

Artikel 51

Retsmødets forløb

1. Retsforhandlingerne åbnes og ledes af retsformanden, som har ansvaret for ordenens opretholdelse under retsmøderne.

2. Når det er besluttet, at dørene skal lukkes, må indholdet af retsforhandlingerne ikke offentliggøres.

3. Parterne kan kun forhandle gennem deres partsrepræsentanter.

4. Retsformanden og enhver af dommerne kan under retsforhandlingerne:

- a) stille spørgsmål til partsrepræsentanterne
- b) opfordre parterne selv til at udtale sig om visse aspekter af tvisten.

Artikel 52

Afslutningen af den mundtlige forhandling

1. Ved afslutningen af forhandlingerne erklærer retsformanden den mundtlige forhandling for afsluttet.

2. Retten kan træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling.

Artikel 53

Protokollat for retsmødet

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af retsformanden og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og mod betaling få udskrift heraf.

Kapitel 3

FORANSTALTNINGER MED HENBLIK PÅ SAGENS TILRETTELÆGGELSE OG BEVISOPTAGELSE

Artikel 54

Almindelige bestemmelser

1. Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse og bevisoptagelse tilsigter at tilvejebringe de bedst mulige betingelser for sagens fremme, retsforhandlingernes forløb og løsningen af tvister.

De kan træffes eller ændres på et hvilket som helst trin i sagen.

2. Hver part kan på et hvilket som helst trin i sagen foreslå foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse og bevisoptagelse eller ændringer heri. I så fald høres de øvrige parter, inden der træffes bestemmelse om disse foranstaltninger.

3. Når sagens omstændigheder tilsiger det, giver den refererende dommer, eller i givet fald Retten, parterne meddelelse om de påtænkte foranstaltninger, med henblik på at de kan udtale sig mundtligt eller skriftligt herom.

Første afdeling — Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse

Artikel 55

Formål — Former for foranstaltninger

1. Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har til formål:

- a) at sikre, at den skriftlige og den mundtlige forhandling forløber bedst muligt, og at lette bevisoptagelsen
- b) at afklare de punkter, på hvilke parterne bør uddybe deres argumentation, eller på hvilke der vil være behov for bevisoptagelse

c) at præcisere indholdet af parternes påstande, anbringender og argumenter og at afklare, hvilke spørgsmål der er omtvistede mellem parterne.

2. Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse kan bl.a. bestå i:

- a) at stille spørgsmål til parterne
- b) at opfordre parterne til at udtale sig skriftligt eller mundtligt om visse aspekter af tvisten
- c) at anmode parterne om oplysninger
- d) at anmode parterne om at fremlægge dokumenter eller aktstykker vedrørende sagen
- e) at indkalde parterne til møder.

Artikel 56

Fremgangsmåde

Med forbehold af artikel 44, stk. 2, træffer den refererende dommer bestemmelse om foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, medmindre han på grund af de påtænkte foranstaltningers rækkevidde eller betydning for tvistens aførelse henviser spørgsmålet til Retten. Justitssekretæren foranlediger, at parterne får kendskab til foranstaltningerne.

Anden afdeling — Bevisoptagelse

Artikel 57

Former for foranstaltninger

Følgende bevismidler kan anvendes, jf. i øvrigt statuttens artikel 24 og 25:

- a) parternes personlige fremmøde
- b) indhentelse af oplysninger fra tredjemand
- c) anmodning til tredjemand om fremlæggelse af dokumenter eller aktstykker vedrørende sagen
- d) vidneførsel
- e) indhentelse af sagkyndige erklæringer
- f) besigtigelse.

Artikel 58

Fremgangsmåde

1. Retten træffer bestemmelse om bevisoptagelse.
2. Efter at have hørt parterne træffer Retten ved kendelse bestemmelse om foranstaltninger i henhold til artikel 57, litra d), e) og f), med angivelse af, hvilke faktiske omstændigheder der skal bevises.

Justitssekretæren foranlediger, at parternes gøres bekendt med beslutningen vedrørende foranstaltninger i henhold til artikel 57, litra a), b) og c).

3. Parterne kan overvære bevisoptagelsen.

4. Beslutter Retten, at der skal ske bevisoptagelse, og foranstalter Retten ikke selv denne bevisoptagelse, overlader den dette til den refererende dommer.

5. En part kan til enhver tid føre modbevis eller fremkomme med nye beviser.

Tredje afdeling — Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige

Artikel 59

Indkaldelse af vidner

1. Retten bestemmer enten af egen drift eller efter anmodning fra en part, at bestemte faktiske omstændigheder skal bevises ved vidneførsel.

En parts anmodning om afhøring af et vidne skal indeholde en angivelse af, hvilke omstændigheder vidnet skal afhøres om, og hvilke grunde der gør afhøringen berettiget.

2. Retten indkalder ved kendelse de vidner, den finder det nødvendigt at afhøre. Kendelsen skal indeholde:

- a) vidnernes fulde navn, stilling og adresse
- b) tid og sted for afhøringen
- c) angivelse af de faktiske omstændigheder, vidnerne skal afhøres om
- d) i givet fald oplysning om de foranstaltninger, Retten har truffet med henblik på at godtgøre vidnernes udlæg, og om de sanktioner, vidnerne kan idømmes ved udeblivelse.

3. Retten kan i særlige tilfælde bestemme, at vidner, som ønskes ført af parterne, først indkaldes, når der i Rettens kasse er deponeret et beløb til dækning af de anslåede omkostninger; Retten fastsætter beløbets størrelse.

Rettens kasse yder de nødvendige forskud i forbindelse med afhøring af vidner, som den har indkaldt af egen drift.

Artikel 60

Afhøring af vidner

1. Efter at vidnernes identitet er fastslået, meddeler retsformanden dem, at de skal bekræfte rigtigheden af deres forklaring på den måde, der er angivet i stk. 2 og i artikel 63.

Vidnerne afhøres af Retten, efter at parterne er indkaldt. Når forklaringen er afgivet, kan retsformanden og enhver af dommerne på parternes anmodning eller af egen drift stille spørgsmål til vidnerne.

Med retsformandens tilladelse kan partsrepræsentanterne stille spørgsmål til vidnerne.

2. Vidnet skal, før han afgiver forklaring, jf. dog artikel 63, aflægge følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg vil sige sandheden, hele sandheden og kun sandheden.«

Retten kan efter at have hørt parterne fritage vidnet for at aflægge ed.

3. Justitssekretæren fører en protokol, hvori vidnets forklaring optages.

Protokollatet underskrives af retsformanden eller den refererende dommer, der har foretaget afhøringen, samt af justitssekretæren. Forinden skal der gives vidnet mulighed for at gennemlæse protokollatet og underskrive det.

Protokollatet har retsvirkning som autentisk bevis.

Artikel 61

Vidners forpligtelser

1. Vidner, der er lovligt indkaldt, har pligt til at give møde.

2. Når et vidne, der er lovligt indkaldt, ikke giver møde for Retten, kan denne pålægge vidnet en bøde på indtil 5 000 EUR samt bestemme, at der skal foretages ny indkaldelse for vidnets egen regning.

Det samme gælder et vidne, som uden gyldig grund nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring, som eventuelt træder i stedet for eden.

3. Vidnet kan fritages for den bøde, han er blevet pålagt, hvis han for Retten godtgør at have haft en gyldig grund. Bøden kan nedsættes, når vidnet anmoder herom og godtgør, at den ikke står i et rimeligt forhold til hans indkomst.

4. Tvangsfuldbyrdelse af den bøde, der er pålagt, eller de foranstaltninger, der er truffet bestemmelse om i henhold til denne artikel, sker efter bestemmelserne i artikel 280 TEUF, 299 TEUF og 164 TEA.

Artikel 62

Indhentelse af sagkyndige erklæringer

1. Retten kan bestemme, at der skal indhentes en sagkyndig erklæring, enten af egen drift eller efter anmodning fra en part. Den kendelse, hvorved den sagkyndige udmeldes, skal nøje angive hans opgave og fastsætte en frist for erklæringens afgivelse.

2. Der tilstilles den sagkyndige en genpart af kendelsen samt af alle de dokumenter, der er nødvendige for udførelsen af hans opgave. Den sagkyndige står under tilsyn af den refererende dommer, som kan være til stede ved den sagkyndige undersøgelse, og som skal holdes underrettet om undersøgelsens forløb.

Retten kan træffe bestemmelse om, at parterne eller en af dem skal indbetale et beløb til dækning af udgifterne i forbindelse med den sagkyndige erklæring.

3. Efter den sagkyndiges anmodning kan Retten træffe bestemmelse om afhøring af vidner; afhøringen sker efter reglerne i artikel 60.

4. Den sagkyndige kan kun udtale sig om spørgsmål, som udtrykkeligt er forelagt ham.

5. Efter at den sagkyndige har afgivet sin erklæring, kan Retten bestemme, at han skal afgive forklaring; parterne skal indkaldes hertil.

Med retsformandens tilladelse kan partsrepræsentanterne stille spørgsmål til den sagkyndige.

6. Efter afgivelsen af erklæringen aflægges den sagkyndige, jf. dog artikel 63, følgende ed for Retten:

»Jeg sværger, at jeg har udført mit hverv samvittighedsfuldt og upartisk.«

Retten kan efter at have hørt parterne fritage den sagkyndige for at aflægge ed.

Artikel 63

Edsaflæggelse

1. Retsformanden pålægger de personer, der skal aflægge ed for Retten som vidner eller sagkyndige, at tale sandhed og udføre deres hverv samvittighedsfuldt og upartisk og henleder deres opmærksomhed på de strafferetlige følger, en tilsidesættelse af denne pligt kan have i henhold til deres nationale lovgivning.

2. Vidnerne og de sagkyndige aflægges ed som omhandlet i henholdsvis artikel 60, stk. 2, første afsnit, og artikel 62, stk. 6, første afsnit, eller under de former, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

3. Såfremt rettergangsreglerne i vidnets eller den sagkyndiges hjemstat foruden edsaflæggelse giver mulighed for sammen med edsaflæggelsen eller i stedet for denne at afgive en hertil svarende erklæring, kan vidnet, henholdsvis den sagkyndige, afgive en sådan erklæring på de betingelser og under de former, der er fastsat i hans nationale lovgivning.

Såfremt den nationale lovgivning hverken giver mulighed for at aflægge ed eller at afgive en sådan erklæring, skal den i stk. 1 fastsatte fremgangsmåde følges.

Artikel 64

Falsk forklaring fra et vidne eller en sagkyndig

1. Har et vidne eller en sagkyndig for Retten afgivet falsk forklaring under ed, jf. artikel 63, kan Retten beslutte at anmelde dette til den i bilag III til tillægsreglementet til Domstolens procesreglement nævnte kompetente myndighed i den medlemsstat, hvis domstole har kompetencen for så vidt angår strafferetlig forfølgning.

2. Rettens beslutning herom fremsendes ved justitssekretærens foranstaltning. I beslutningen angives de faktiske forhold og omstændigheder, der danner grundlag for anmeldelsen.

Artikel 65

Indsigelse — Nægtelse

1. Retten træffer afgørelse ved begrundet kendelse, hvis en part gør indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig på grund af uegnethed, uværdighed eller af andre grunde, eller hvis et vidne eller en sagkyndig nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring.

2. Indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig skal fremsættes inden for en frist af to uger efter forkyndelsen af den kendelse, hvorved vidnet indkaldes, eller den sagkyndige udmeldes, ved et dokument, hvori grundene til indsigelsen og beviserne for dennes berettigelse anføres.

Artikel 66

Godtgørelse af udgifter — Erstatninger og vederlag

1. Vidner og sagkyndige har krav på godtgørelse af deres rejse- og opholdsudgifter. Rettens kasse kan yde dem forskud til afholdelse af disse udgifter.

2. Vidner har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og de sagkyndige har krav på vederlag for deres arbejde. Disse erstatninger og vederlag udbetales af Rettens kasse til vidnerne og de sagkyndige, når de har opfyldt deres pligter eller udført deres hverv.

Artikel 67

Retsanmodning

1. Retten kan på parternes begæring eller af egen drift fremsætte retsanmodning om afhøring af vidner eller sagkyndige.

2. Retsanmodninger fremsættes ved kendelse, der skal angive vidnerne og de sagkyndiges fulde navn, stilling og adresse, de faktiske omstændigheder, vidnerne eller de sagkyndige ønskes afhørt om, samt indeholde oplysning om parterne, deres repræsentanter og deres adresse og en kort beskrivelse af søgsmålets genstand.

3. Justitssekretæren sender kendelsen til den i bilag I til tillægsreglementet til Domstolens procesreglement nævnte kompetente myndighed i den medlemsstat, på hvis område afhøringen af vidner eller sagkyndige ønskes foretaget. I givet fald vedlægges han en oversættelse til det eller de officielle sprog i den pågældende medlemsstat.

Den i henhold til stk. 1 udpegede myndighed fremsender kendelsen til den domsmyndighed, der har kompetencen i henhold til den nationale lovgivning.

Den kompetente domsmyndighed udfører retsanmodningen i overensstemmelse med den nationale lovgivnings bestemmelser. Efter udførelsen tilbagesender den kompetente domsmyndighed kendelsen, hvorved anmodningen fremsattes, dokumenterne vedrørende den udførte retsanmodning og en opgørelse over omkostningerne til den i henhold til stk. 1 udpegede myndighed. Disse dokumenter sendes til justitssekretæren.

Dokumenterne oversættes til processproget ved justitssekretærens foranstaltning.

4. Omkostningerne i forbindelse med retsanmodningen afholdes af Retten, som i givet fald kan pålægge parterne at betale dem.

Kapitel 4

MINDELIG BILÆGGELSE AF TVISTER

Artikel 68

Nærmere bestemmelser

1. Retten kan på ethvert trin i sagens behandling undersøge mulighederne for en mindelig hel eller delvis bilæggelse af tvisten mellem sagsøgeren og sagsøgte, foreslå en eller flere løsninger, der kan bringe uoverensstemmelsen til afslutning, samt træffe foranstaltninger, som er egnede til at fremme en sådan bilæggelse.

Retten kan bl.a.:

- anmode parterne eller tredjemand om at afgive oplysninger
- anmode parterne eller tredjemand om at fremlægge dokumenter
- afholde møder med partsrepræsentanterne, parterne selv eller enhver tjenestemand eller øvrig ansat ved institutionen, som har beføjelse til at føre forhandlinger om et eventuelt forlig.

2. Stk. 1 finder tillige anvendelse i sager om foreløbige forholdsregler.

3. Retten kan overlade det til den refererende dommer, bistået af justitssekretæren, at søge en mindelig bilæggelse af en tvist eller at gennemføre foranstaltninger, som Retten har truffet bestemmelse om i dette øjemed.

Artikel 69

Parternes forlig

1. Indgår sagsøgeren og sagsøgte forlig for Retten eller den refererende dommer, kan indholdet af forliget optages i et protokollat, som underskrives af retsformanden eller den refererende dommer samt af justitssekretæren. Det protokollede forlig har retsvirkning som autentisk bevis.

Sagen slettes af registret ved begrundet kendelse, der afsiges af retsformanden.

Retsformanden fastslår på anmodning fra sagsøgeren og sagsøgte indholdet af forliget i kendelsen om sletning af registret.

2. Meddeler sagsøgeren og sagsøgte Retten, at de har indgået et udenretligt forlig, og erklærer de, at de frafalder ethvert krav, træffer retsformanden bestemmelse om, at sagen skal slettes af registret.

3. Retsformanden træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med forliget. I mangel af enighed mellem parterne er retsformanden frit stillet i sin afgørelse.

Artikel 70

Mindelig bilæggelse og retsforhandlinger

Retten og parterne må ikke under retsforhandlingerne anvende synspunkter, forslag, indrømmelser eller dokumenter, der er kommet til udtryk, blevet formuleret, fremsat eller fremlagt med henblik på en mindelig bilæggelse af tvisten.

Kapitel 5

UDSÆTTELSE AF SAGER OG HENVISNING AF SAGER TIL DOMSTOLEN OG DEN EUROPÆISKE UNIONS RET PÅ GRUND AF RETTENS MANGLENDE KOMPETENCE

Artikel 71

Tilfælde, hvor der kan ske udsættelse — Fremgangsmåde

1. Ud over de i artikel 117, stk. 4, artikel 118, stk. 4, og artikel 119, stk. 4, angivne tilfælde kan en verserende sag udsættes:

- a) når der indbringes sager for Retten og for Den Europæiske Unions Ret, henholdsvis Domstolen, som rejser det samme fortolkningsspørgsmål, eller hvori gyldigheden af den samme retsakt anfægtes, idet sagen udsættes, indtil Domstolen eller Den Europæiske Unions Ret har afsagt dom
- b) når der til Den Europæiske Unions Ret er iværksat appel af en afgørelse fra Retten, som afgør en del af en sags realitet, hvorved der tages stilling til en indsigelse mod Rettens kompetence eller til en påstand om afvisning af sagen, eller hvorved en begæring om intervention ikke tages til følge
- c) når parterne samstemmende fremsætter begæring herom
- d) i andre særlige tilfælde, når retsplejehensyn tilsiger dette.

2. Afgørelsen om at udsætte en sag træffes af retsformanden ved begrundet kendelse, efter at parterne er blevet hørt. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

3. Afgørelser om genoptagelse af en sags behandling, før udsættelsen er udløbet, eller som omhandlet i artikel 72, stk. 2, træffes efter samme regler.

Artikel 72

Udsættelsens varighed og virkning

1. Udsættelsen har virkning fra den dato, der er angivet i kendelsen om udsættelse, eller, hvis der ikke er angivet en dato, fra kendelsens dato.

2. Når det ikke i kendelsen om udsættelse er fastsat, hvornår udsættelsen udløber, udløber den på den dato, der er angivet i kendelsen om genoptagelse af sagens behandling, eller, hvis der ikke er angivet en dato, på kendelsens dato.

3. Så længe udsættelsen varer, udløber ingen procesfrister, bortset fra den i artikel 109, stk. 1, fastsatte frist for at fremsætte begæring om intervention.

Procesfristerne løber forfra fra den dato, på hvilken udsættelsen udløber.

Artikel 73

Henvisning af sager

1. Finder Retten, at en sag, der er indbragt for den, er omfattet af Domstolens eller Den Europæiske Unions Rets kompetence, henviser Retten sagen til Domstolen eller Den Europæiske Unions Ret i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, i bilag I til statuten.

2. Retten træffer afgørelse ved begrundet kendelse.

Kapitel 6

OPHÆVELSE AF SAGER, SAGER, HVOR DET ER UFORNØDENT AT TRÆFFE AFGØRELSE, FORMALITETSINDSIGELSER OG PROCESSUELLE STRIDSSPØRGSMÅL

Artikel 74

Ophævelse af sager

Meddeler sagsøgeren Retten, skriftligt eller under retsmødet, at han hæver sagen, bestemmer retsformanden, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 89, stk. 5.

Artikel 75

Sager, hvor det er uforment at træffe afgørelse

Finder Retten, at sagen er blevet uden genstand, og at det er uforment at træffe afgørelse, kan Retten til enhver tid af egen drift, efter høring af parterne, træffe afgørelse herom ved begrundet kendelse.

Artikel 76

Sager, som åbenbart ikke kan behandles

Er det åbenbart, at Retten ikke har kompetence til at behandle en sag eller nogle af de i sagen nedlagte påstande, eller at sagen helt eller delvist må afvises, eller er sagen åbenbart ugrundet, kan Retten uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

Artikel 77

Afvisning, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt

Retten kan til enhver tid af egen drift, efter høring af parterne, afgøre, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt. Finder Retten, at spørgsmålet er tilstrækkeligt oplyst, kan den uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse herom ved begrundet kendelse.

Artikel 78

Begæring om en afgørelse uden at behandlingen af sagens realitet indledes

1. Ønsker en part, at Retten skal tage stilling til, om sagen bør afvises, til, om Retten savner kompetence, eller til et andet processuelt stridsspørgsmål uden at indlede behandlingen af sagens realitet, skal begæring herom fremsættes i et særskilt dokument inden for en frist på en måned fra forkyndelsen af stævningen.

Begæringen skal indeholde en fremstilling af de faktiske og retlige grunde, den bygger på, samt påstandene, og den skal være vedlagt de dokumenter, der påberåbes til støtte herfor.

2. Straks efter indleveringen af begæringen fastsætter retsformanden en frist, inden for hvilken modparten skriftligt skal fremsætte sine påstande samt sine faktiske og retlige argumenter.

Medmindre Retten bestemmer andet, forhandles der mundtligt om begæringen.

3. Retten træffer afgørelse om begæringen ved begrundet kendelse eller henskyder den til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.

Tager Retten ikke begæringen til følge, eller henskyder den begæringen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet, fastsætter retsformanden nye frister for fortsættelsen af sagens behandling.

4. Retten henviser sagen til Domstolen eller til Den Europæiske Unions Ret, såfremt sagen henhører under disses kompetence.

Kapitel 7

DOMME OG KENDELSER

Artikel 79

Domme

En dom skal indeholde:

- angivelse af, at den er afsagt af Retten
- datoen for dens afsigelse
- navnene på retsformanden og de dommere, som har deltaget i afgørelsen, med angivelse af den refererende dommer

- justitssekretærens navn
- angivelse af parterne
- navnene på partsrepræsentanterne
- parternes påstande
- en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder
- præmisserne
- konklusionen, herunder afgørelsen om sagens omkostninger.

Artikel 80

Dommens afsigelse

1. Dommen afsiges i et offentligt retsmøde. Parterne underrettes behørigt om datoen for afsigelsen.

2. Originaleksemplaret af dommen underskrives af retsformanden, de dommere, der har deltaget i rådslagningen og afstemningen, og justitssekretæren, hvorefter det forsegles og opbevares i Justitskontoret; en bekræftet genpart af dommen forkyndes for hver af parterne ved justitssekretærens foranstaltning.

3. Justitssekretæren anfører datoen for dommens afsigelse på det originale eksemplar af dommen.

Artikel 81

Kendelser

1. En kendelse skal indeholde:
- angivelse af, at den er afsagt af Retten, Rettens præsident eller retsformanden
 - datoen for dens afsigelse
 - navnet på retsformanden og i givet fald på de dommere, som har deltaget i afgørelsen, med angivelse af, hvem der er refererende dommer
 - justitssekretærens navn
 - angivelse af parterne
 - navnene på partsrepræsentanterne
 - konklusionen, herunder i givet fald afgørelsen om sagens omkostninger.
2. Er det i dette procesreglement fastsat, at en kendelse skal være begrundet, skal den desuden indeholde:
- parternes påstande
 - en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder
 - præmisserne.

Artikel 82

Vedtagelse af kendelser

Originaleksemplaret af kendelsen underskrives af retsformanden, hvorefter det forsegles og opbevares i Justitskontoret; en bekræftet genpart af kendelsen forkynnes for hver af parterne ved justitssekretærens foranstaltning.

Artikel 83

Retskraft

1. Dommen har retskraft fra den dag, den er afsagt, jf. dog artikel 12, stk. 1, i bilag I til statuttten.

2. Kendelser har retskraft fra den dag, de er forkyndt, med forbehold af modstående bestemmelser i dette procesreglement og artikel 12, stk. 1, i bilag I til statuttten.

Artikel 84

Berigtigelse af afgørelser

1. Retten kan ved kendelse og efter at have hørt parterne berigtige skrive- eller regnefejl eller åbenbare urigtigheder enten af egen drift eller efter anmodning fra en part, såfremt anmodningen fremsættes inden en måned efter forkyndelsen af den afgørelse, som skal berigtiges.

2. Originaleksemplaret af den kendelse, hvorved der foretages en berigtigelse, vedlægges originaleksemplaret af den berigtigede afgørelse. Der gøres en bemærkning om kendelsen i margenen på originaleksemplaret af den berigtigede afgørelse.

Artikel 85

Undladelse af at træffe afgørelse om sagens omkostninger

1. Har Retten undladt at træffe afgørelse om sagens omkostninger, skal den part, der vil gøre dette gældende, inden en måned efter dommens forkyndelse fremsætte begæring om, at Retten tager spørgsmålet op til behandling.

2. Begæringen forkynnes for den anden part, og retsformanden giver denne en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

3. Efter at disse bemærkninger er fremsat, afgør Retten, om begæringen kan antages til realitetsbehandling, og om den skal tages til følge.

Kapitel 8

SAGSOMKOSTNINGER OG RETSUDGIFTER

Artikel 86

Afgørelse om sagens omkostninger

Afgørelsen om sagens omkostninger træffes ved den dom eller kendelse, hvorved sagens behandling afsluttes.

Artikel 87

Fordeling af omkostningerne — Almindelige bestemmelser

1. Medmindre andet gælder i henhold til bestemmelserne i dette kapitel, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

2. Retten kan, såfremt dette findes rimeligt, træffe bestemmelse om, at den tabende part kun pålægges at betale en del af sagens omkostninger eller slet ikke pålægges at betale sagsomkostninger.

Artikel 88

Omkostninger påført unødvendigt eller af ond vilje

Det kan pålægges endog en vindende part helt eller delvist at betale sagens omkostninger, såfremt det synes berettiget, henset til denne parts forhold, også forud for sagsanlægget, og navnlig såfremt det skønnes, at denne unødvendigt eller af ond vilje har påført modparten udgifter.

Artikel 89

Fordeling af omkostningerne — Særlige tilfælde

1. Er der flere tabende parter, træffer Retten afgørelse om omkostningernes fordeling.

2. Retten kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter.

3. Er der ikke nedlagt påstand om sagens omkostninger, bærer hver part sine omkostninger.

4. Intervenienter bærer deres egne omkostninger.

5. Det pålægges den part, som hæver sagen, at betale sagens omkostninger, såfremt den anden part i sine bemærkninger vedrørende ophævelsen af sagen har nedlagt påstand herom. På begæring af den hævende part kan det dog bestemmes, at den anden part skal betale sagens omkostninger, hvis dette findes berettiget som følge af denne parts forhold.

6. Er det uforholdsmæssigt at træffe afgørelse om sagens genstand, er Retten frit stillet i sin afgørelse om sagens omkostninger.

7. Er der enighed mellem parterne om sagsomkostningernes fordeling, træffes der afgørelse i overensstemmelse hermed.

Artikel 90

Udgifter til tvangsfuldbyrdelse

Udgifter, som en part har måttet afholde til tvangsfuldbyrdelse, erstattes af modparten efter de takster, der gælder i den stat, hvor tvangsfuldbyrdsen finder sted.

Artikel 91

Sagsomkostninger, der kan kræves erstattet

Følgende udgifter kan kræves erstattet, jf. i øvrigt artikel 94:

- a) beløb, som vidner og sagkyndige har krav på i henhold til artikel 66
- b) nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling, især rejse- og opholdsudgifter samt vederlag til partsrepræsentanter.

Artikel 92

Tvist om sagsomkostninger

1. Opstår der tvist om størrelsen og arten af de udgifter, der kan kræves erstattet, træffer Retten efter begæring af en part og efter at have hørt den anden part ved begrundet kendelse endelig afgørelse herom.

I overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i bilag I til statuten kan kendelsen ikke appelleres.

2. Parterne kan til brug for fuldbyrdelsen forlange en udskrift af kendelsen.

Artikel 93

Betaling

1. Udbetalinger fra Rettens kasse og indbetalinger fra Rettens debitorer sker i euro.

2. Når de udgifter, der kan kræves erstattet, er afholdt i en anden valuta end euro, eller de handlinger, der giver anledning hertil, er foretaget i et land, som har en anden valuta end euro, sker valutaomregningen efter Den Europæiske Centralbanks referencekurser for omregning af valutaer på betalingsdagen.

Artikel 94

Retsudgifter

Sagens behandling ved Retten er gratis, dog med følgende undtagelser:

- a) Har Retten afholdt udgifter, som kunne have været undgået, navnlig i tilfælde hvor søgsmålet har karakter af åbenbart misbrug, kan den pålægge den part, som har givet anledning til udgifterne, at erstatte disse helt eller delvist, dog således at erstatningen ikke kan overstige 2 000 EUR.
- b) Udgifter til kopiering og oversættelse, som er udført efter anmodning fra en part, og som efter justitssekretærens opfattelse ligger uden for det sædvanlige, skal erstattes af denne part efter de i artikel 20 nævnte takster.

Kapitel 9

RETSHJÆLP

Artikel 95

Materielle betingelser

1. For at sikre en reel adgang til domstolsprøvelse bevilges retshjælp til sagens behandling ved Retten i henhold til nedenstående bestemmelser.

Retshjælpen ydes til hel eller delvis dækning af omkostningerne til juridisk bistand og repræsentation ved Retten. Omkostningerne afholdes af Rettens kasse.

2. Fysiske personer, som på grund af deres økonomiske situation helt eller delvis er ude af stand til at betale de i stk. 1 omhandlede omkostninger, er berettigede til retshjælp.

Den økonomiske situation vurderes på grundlag af objektive forhold som f.eks. indkomst, formue og familiemæssige forhold.

3. Der gives afslag på retshjælp, hvis det synes åbenbart, at den sag, hvortil der er søgt om retshjælp, ikke kan antages til realitetsbehandling eller er ugrundet.

Artikel 96

Formkrav

1. Ansøgning om retshjælp kan indgives såvel før som efter anlæggelsen af søgsmålet.

Der er ikke advokattvang i forbindelse med ansøgningen.

2. Ansøgningen om retshjælp skal indeholde alle de oplysninger og bilag, der er nødvendige for at kunne vurdere ansøgerens økonomiske situation, såsom en attest udstedt af en national myndighed som dokumentation for ansøgerens økonomiske forhold.

Hvis ansøgningen indgives inden anlæggelsen af søgsmålet, skal ansøgeren give en kortfattet fremstilling af søgsmålets genstand, de faktiske omstændigheder og den argumentation, der vil blive anført til støtte for søgsmålet. Dette dokumenteres i bilag vedlagt ansøgningen.

3. Retten kan i henhold til artikel 120 bestemme, at ansøgningen om retshjælp indgives på en formular.

Artikel 97

Fremgangsmåde

1. Inden Retten tager stilling til ansøgningen om retshjælp, anmodes den anden part om at fremsætte sine skriftlige bemærkninger, medmindre det allerede under hensyn til de fremlagte oplysninger må antages, at betingelserne i artikel 95, stk. 2, ikke er opfyldt, eller at betingelserne i samme artikels stk. 3 er opfyldt.

2. Afgørelsen om bevilling af retshjælp træffes ved kendelse af Rettens præsident eller, hvis sagen er blevet fordelt til en afdeling, af retsformanden. Han kan henvise spørgsmålet til Retten.

Kendelsen, hvorved der gives afslag på retshjælp, begrundes.

3. I den kendelse, hvorved der bevilges retshjælp, udpeges en advokat som repræsentant for den pågældende.

Foreslår den pågældende ikke selv en advokat, eller er der ikke grundlag for at godkende hans valg, sender justitssekretæren kendelsen, hvorved der bevilges retshjælp, og en genpart af ansøgningen til den i bilag II til tillægsreglementet til Domstolens procesreglement nævnte kompetente myndighed i den berørte stat. Den advokat, der skal repræsentere ansøgeren, udpeges under hensyntagen til de af myndigheden fremsendte forslag.

Kendelsen, hvorved der bevilges retshjælp, kan fastsætte størrelsen af det beløb, der udbetales til den advokat, som er udpeget til at repræsentere ansøgeren, eller en øvre grænse for advokatens udlæg og salær, der som udgangspunkt ikke kan overskrides. I kendelsen kan ansøgeren under hensyn til sin økonomiske situation pålægges at afholde en del af de i artikel 95, stk. 1, anførte omkostninger.

4. Ved indgivelsen af en ansøgning om retshjælp udsættes fristen for anlæggelse af søgsmålet indtil datoen for meddelelsen af den kendelse, hvorved der træffes afgørelse om ansøgningen, eller i det i stk. 3, andet afsnit, omhandlede tilfælde, indtil meddelelsen af den kendelse, hvorved den advokat, der skal repræsentere ansøgeren, udpeges.

5. Såfremt de forhold, der blev lagt til grund ved bevillingen af retshjælp, ændres i løbet af sagen, kan retsformanden af egen drift eller efter anmodning tilbagekalde bevillingen efter at have hørt den pågældende. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

Kendelsen, hvorved bevillingen af retshjælp tilbagekaldes, begrundes.

6. Kendelser, der afsiges i henhold til denne artikel, er endelige.

Artikel 98

Forskud — Afholdelse af sagsomkostninger

1. Er der bevilget retshjælp, kan retsformanden på den pågældende advokats begæring beslutte, at der udbetales et forskud til advokaten.

2. Såfremt retshjælpsmodtageren i henhold til den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, pålægges at bære sine egne omkostninger, fastsætter retsformanden ved begrundet endelig kendelse størrelsen af det beløb til dækning af advokatens udlæg og salær, som skal afholdes af Rettens kasse. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

3. Såfremt Retten i den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, har pålagt en anden part at bære retshjælpsmodtagerens

omkostninger, er den anden part forpligtet til at erstatte den af Rettens kasse forskudsvis udbetalte retshjælp.

Gøres der indsigelse, eller efterkommer parten ikke en anmodning fra justitssekretæren om at erstatte det udbetalte beløb, træffer retsformanden afgørelse ved begrundet endelig kendelse. Retsformanden kan henvise spørgsmålet til Retten.

4. Taber retshjælpsmodtageren sagen, kan Retten i forbindelse med, at der i den afgørelse, hvorved sagens behandling afsluttes, træffes afgørelse om omkostningerne, beslutte, at en eller flere andre af sagens parter bærer deres egne omkostninger, såfremt dette findes rimeligt, eller at omkostningerne helt eller delvist afholdes af Rettens kasse som retshjælp.

Kapitel 10

FORKYNDELSER

Artikel 99

Forkyndelser

1. De i dette reglement foreskrevne forkyndelser sker på foranledning af justitssekretæren på følgende måde:

- såfremt modtageren har angivet en valgt adresse på det sted, hvor Retten har sæde, ved, at en genpart af det dokument, der skal forkyndes, sendes til den af modtageren valgte adresse ved rekommanderet brev med modtagelsesbevis eller afleveres mod kvittering, eller
- såfremt modtageren i overensstemmelse med artikel 35, stk. 3, eller artikel 39, stk. 1, andet afsnit, har indvilliget i, at forkyndelser for ham sker ved et teknisk kommunikationsmiddel, som Retten råder over, ved fremsendelse på denne måde.

Justitssekretæren udfærdiger genparter af det dokument, der skal forkyndes, og bekræfter genparternes rigtighed, medmindre genparterne hidrører fra parterne selv, jf. artikel 34, stk. 1, andet afsnit.

2. Såfremt tekniske grunde tilsiger det, bl.a. henset til dokumentets omfang, eller hvis det dokument, der skal forkyndes, er en dom eller kendelse, forkyndes dokumentet for modtageren i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i stk. 1, første led, på modtagerens adresse, når modtageren ikke har angivet en valgt adresse. Modtageren underrettes herom pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, som Retten råder over. Et rekommanderet brev anses i så fald for at være afleveret til modtageren den tiende dag efter indleveringen af brevet til postvæsenet på det sted, hvor Retten har sæde, medmindre det ved hjælp af modtagelsesbeviset godtgøres, at brevet er modtaget på et andet tidspunkt, eller modtageren inden for en frist på tre uger fra underretningen pr. telefax eller ved et andet teknisk kommunikationsmiddel meddeler justitssekretæren, at forkyndelsen ikke er nået frem til ham.

Kapitel 11

FRISTER

Artikel 100

Beregning af frister — Fast frist under hensyn til afstanden

1. De procesfrister, som er fastsat i traktaterne, statuten og dette reglement, beregnes på følgende måde:

- a) Såfremt en frist, der er udtrykt i dage, uger, måneder eller år, skal regnes fra det tidspunkt, hvor en begivenhed indtræffer, eller en handling foretages, medregnes den dag, hvor begivenheden indtræffer, eller handlingen foretages, ikke ved beregningen af fristen.
- b) En frist, der er udtrykt i uger, måneder eller år, udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste uge, måned eller år er samme ugedag eller dag i måneden som den dag, hvor den begivenhed er indtruffet, eller den handling er foretaget, fra hvilken fristen regnes. Såfremt den dag, på hvilken en tidsfrist, der er udtrykt i måneder eller år, ville udløbe, ikke forekommer i fristens sidste måned, udløber fristen med udgangen af månedens sidste dag.
- c) Såfremt en frist er udtrykt i måneder og dage, tages der først hensyn til hele måneder, dernæst til dage.

d) Ved beregningen af fristerne medregnes lovbestemte fri- og helligdage, lørdage og søndage.

e) Fristerne løber også i retsferierne.

2. Ville fristen udløbe på en lørdag, søndag eller lovbestemt fri- eller helligdag, udløber den først ved udgangen af den følgende hverdag.

Den af Domstolen udfærdigede liste over lovbestemte fri- eller helligdage, som offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, gælder ved Retten.

3. Procesfristerne forlænges under hensyn til afstanden med en fast særlig frist på ti dage.

Artikel 101

Fristforlængelse — Bemyndigelse til justitssekretæren

1. Frister fastsat i medfør af dette reglement kan forlænges af den myndighed, der har fastsat dem.

2. Retsformanden kan bemyndige justitssekretæren til at træffe de afgørelser om fastsættelse eller forlængelse af visse frister, som i henhold til dette reglement henhører under retsformandens kompetence.

TREDJE AFSNIT

SÆRLIGE RETTERGANGSFORMER

Kapitel 1

UDSÆTTELSE AF GENNEMFØRELSEN SAMT ANDRE FORELØBIGE FORHOLDSREGLER

Artikel 102

Begæring om foreløbige forholdsregler

1. Begæringer i henhold til artikel 278 TEUF og 157 TEA om udsættelse af gennemførelsen af en retsakt, der er udstedt af en institution, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter begæringen, har anlagt sag til prøvelse af retsakten ved Retten.

En begæring, der vedrører en af de foreløbige forholdsregler, som er omhandlet i artikel 279 TEUF, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den hidrører fra en part i en sag, som verserer for Retten, og hvis den vedrører denne sag.

Disse begæringer kan fremsættes, så snart den i tjenstemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, omhandlede klage er indgivet, under overholdelse af de betingelser, som er fastsat i tjenstemandsvedtægtens artikel 91, stk. 4.

2. De i stk. 1 omhandlede begæringer skal angive søgsmålets genstand, de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget.

3. Begæringen fremsættes i et særskilt dokument og skal opfylde betingelserne i artikel 34 og 35.

Artikel 103

Præsidentens kompetence

1. Rettens præsident træffer afgørelse om begæringer, der fremsættes i henhold til artikel 102, stk. 1.

2. Er Rettens præsident fraværende, eller har han forfald, udøves hans beføjelser af en anden dommer, der udpeges i henhold til betingelser fastsat i en afgørelse fra Retten, som offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 104

Fremgangsmåde

1. Begæringen forkyndes for modparten, hvem præsidenten meddeler en kort frist til at fremsætte skriftlige eller mundtlige bemærkninger.

2. Præsidenten træffer bestemmelse om foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller bevisoptagelse.

3. Han kan tage begæringen til følge, førend modparten har fremført sine bemærkninger. Han kan senere ændre eller ophæve

afgørelsen, også af egen drift.

Artikel 105

Afgørelse om foreløbige forholdsregler

1. Afgørelsen træffes ved en begrundet kendelse.
2. Fuldbordelse af kendelsen kan gøres betinget af, at den part, der har fremsat begæringen, stiller sikkerhed, hvis størrelse og art fastsættes under hensyn til omstændighederne.
3. I kendelsen kan der fastsættes en frist, efter hvis udløb den foreløbige forholdsregel ophører at have retsvirkning. Er ingen tidsfrist fastsat, ophører forholdsreglens retsvirkninger ved afsigelsen af den endelige dom i sagen.
4. Kendelsen er kun foreløbig og foregriber på ingen måde Rettens afgørelse i hovedsagen.

Artikel 106

Ændrede forhold

Efter begæring fra en af parterne kan kendelsen til enhver tid ændres eller ophæves på grund af ændrede forhold.

Artikel 107

Forny et begæring

Tages en begæring om en foreløbig forholdsregel ikke til følge, er den part, der har fremsat den, ikke afskåret fra at fremsætte en ny begæring støttet på nye faktiske omstændigheder.

Artikel 108

Udsættelse af tvangsfuldbordelse

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på begæringer i henhold til artikel 280 TEUF, 299 TEUF og 164 TEA om udsættelse af tvangsfuldbordelse af retsakter hidrørende fra en institution.

I den kendelse, hvorved begæringen tages til følge, fastsættes efter omstændighederne en dato, fra hvilken den foreløbige forholdsregel ikke længere har retsvirkning.

Kapitel 2

INTERVENTION

Artikel 109

Begæring om intervention

1. Begæring om intervention skal fremsættes inden udløbet af en frist på fire uger, som løber fra datoen for den i artikel 37, stk. 2, nævnte offentliggørelse.
2. Begæringen om intervention skal indeholde:
 - a) angivelse af sagen
 - b) angivelse af sagens parter

- c) intervenientens navn og adresse
 - d) intervenientens valg af adresse på det sted, hvor Retten har sæde, eller angivelse af de tekniske kommunikationsmidler, som Retten råder over, hvorved partsrepræsentanten indvilliger i at modtage alle forkyndelser
 - e) intervenientens påstande, hvorved denne støtter sagsøgerens påstande eller påstår disse forkastet
 - f) redegørelse for de omstændigheder, hvorpå retten til intervention støttes, når begæringen fremsættes i medfør af statuttens artikel 40, stk. 2, eller i medfør af andre særlige bestemmelser.
3. Bestemmelserne i artikel 34 og 35 finder anvendelse.
 4. Intervenienten skal være repræsenteret i overensstemmelse med bestemmelserne i statuttens artikel 19.
 5. Begæringen om intervention forkyndes for parterne med henblik på, at de kan fremsætte deres skriftlige eller mundtlige bemærkninger og i påkommende tilfælde oplyse justitssekretæren om, hvilke sagsakter de anser for hemmelige eller fortrolige og følgelig ikke ønsker tilstillet intervenienter.
 6. Retsformanden træffer ved kendelse afgørelse om begæringen om intervention eller henviser afgørelsen til Retten. Kendelsen skal begrundes, såfremt begæringen ikke tages til følge.

Artikel 110

Betingelser for intervention

1. Gives der tilladelse til intervention, fastsætter retsformanden en tidsfrist, inden for hvilken intervenienten kan indgive et skriftligt indlæg.
2. Intervenienten tilstilles alle procesdokumenter, der er forkyndt for parterne. Efter anmodning fra en part kan retsformanden dog undlade at tilstille intervenienten hemmelige eller fortrolige dokumenter.
3. Indlægget skal indeholde:
 - a) intervenientens påstande
 - b) de af intervenienten fremførte anbringender og argumenter
 - c) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.
4. Intervenientens påstande kan kun admitteres, såfremt de helt eller delvis støtter en af parternes påstande.
5. Efter indgivelsen af indlægget fastsætter retsformanden i påkommende tilfælde en frist, inden for hvilken parterne kan fremsætte skriftlige bemærkninger hertil, eller opfordrer parterne til at fremsætte deres bemærkninger under den mundtlige forhandling.

6. I dette reglement sidestilles intervenienter med parter, medmindre andet er fastsat.

Artikel 111

Opfordring til at intervenere

1. På et hvilket som helst trin i sagen kan retsformanden efter at have hørt parterne opfordre enhver person, institution eller medlemsstat, som har en interesse i afgørelsen af tvisten, til at meddele Retten, om den pågældende person, institution eller medlemsstat ønsker at intervenere i sagen. I opfordringen til intervention henvises til den i artikel 37, stk. 2, omhandlede meddelelse.

2. Såfremt den pågældende person, institution eller medlemsstat inden for en af retsformanden fastsat frist over for Retten tilkendegiver et ønske om at intervenere, oplyser retsformanden parterne herom, med henblik på at de i påkommende tilfælde kan oplyse justitssekretæren om, hvilke sagsakter de anser for hemmelige eller fortrolige og følgelig ikke ønsker tilstillet den pågældende person, institution eller medlemsstat.

Bestemmelserne i artikel 110, stk. 2, finder anvendelse.

3. Den pågældende person, institution eller medlemsstat indgiver et indlæg inden for en frist på en måned, der løber fra det tidspunkt, hvor denne har fået tilstillet procesdokumenterne.

Bestemmelserne i artikel 34 og 35 samt artikel 109, stk. 2, litra a)-e), artikel 109, stk. 4, og artikel 110, stk. 3-6, finder anvendelse.

Kapitel 3

APPEL OG HJEMVISNING AF SAGER EFTER OPHÆVELSE

Artikel 112

Betingelser for appel af Rettens afgørelser

På de betingelser, som er fastsat i artikel 9-12 i bilag I til statuten, kan der iværksættes appel til Den Europæiske Unions Ret af Rettens domme og kendelser.

Artikel 113

Hjemvisning efter ophævelse — Fordeling af hjemviste sager

1. Har Den Europæiske Unions Ret ophævet en af Retten afsagt dom eller kendelse, og hjemviser den sagen til Retten i medfør af artikel 13 i bilag I til statuten, anses sagen for indbragt for Retten ved hjemvisningsdommen.

2. Rettens præsident fordeler sagen til det dommerkollegium, som har afsagt den ophævede afgørelse, eller til et andet dommerkollegium.

Er den ophævede afgørelse truffet af en enkelt dommer, fordeler Retten sagen til en afdeling, der sættes med tre dommere, og som denne dommer ikke er tilknyttet.

Artikel 114

Fremgangsmåde ved behandlingen af hjemviste sager

1. Inden for en frist på to måneder fra den dag, da dommen afsagt af Den Europæiske Unions Ret forkyndes for sagsøgeren, kan denne indgive et skriftligt indlæg.

2. Inden en måned efter den dag, da sagsøgte har modtaget genpart af sagsøgerens indlæg, kan sagsøgte indgive et skriftligt indlæg. Sagsøgtes frist til at indgive dette indlæg kan ikke fastsættes til mindre end to måneder fra den dag, da dommen afsagt af Den Europæiske Unions Ret er blevet forkyndt for ham.

3. Sagsøgerens og sagsøgtes indlæg sendes samtidig til intervenienten, der kan indlevere et skriftligt indlæg inden en måned efter modtagelsen. Intervenientens frist til at indgive dette indlæg kan ikke fastsættes til mindre end to måneder fra den dag, da dommen afsagt af Den Europæiske Unions Ret er blevet forkyndt ham.

4. Såfremt den skriftlige forhandling for Retten ikke er afsluttet, når hjemvisningsdom afsiges, genoptages sagen, uanset stk. 1-3, på det stadium, hvor den befinder sig, i hvilken forbindelse Retten træffer de fornødne foranstaltninger med henblik på sagens videre tilrettelæggelse.

5. Såfremt omstændighederne tilsiger det, kan Retten give tilladelse til, at der indgives yderligere skriftlige indlæg.

6. Med hensyn til den nærmere fremgangsmåde gælder bestemmelserne i dette reglements andet afsnit.

Artikel 115

Sagsomkostninger

Retten træffer afgørelse om sagsomkostningerne dels for så vidt angår sagens behandling ved Retten, dels for så vidt angår appelsagens behandling ved Den Europæiske Unions Ret.

Kapitel 4

UDEBLIVELSESDOMME OG GENOPTAGELSE

Artikel 116

Fremgangsmåde

1. Svarer en sagsøgt, som er lovligt indstævnt, ikke på stævningen i de foreskrevne former og inden for den fastsatte frist, kan sagsøgeren fremsætte begæring om, at Retten afsiger dom efter hans påstande.

Begæringen forkyndes for sagsøgte. Retten kan beslutte, at der skal forhandles mundtligt om begæringen.

2. Før udeblivelsesdommen afsiges, undersøger Retten, om sagen kan antages til realitetsbehandling, om formkravene er opfyldt, samt om sagsøgerens påstande forekommer begrundede. Den kan bestemme, at der skal foranstalles bevisoptagelse.

3. Udeblivelsesdommen kan fuldbyrdes.

Retten kan dog udsætte fuldbyrdelsen, indtil den har taget stilling til en begæring om genoptagelse i henhold til stk. 4, eller gøre fuldbyrdelsen betinget af, at der stilles sikkerhed, hvis størrelse og form fastsættes under hensyn til omstændighederne; sikkerheden frigives, hvis der ikke fremsættes begæring om genoptagelse, eller hvis begæringen ikke tages til følge.

4. Der kan fremsættes begæring om genoptagelse af en sag, hvori der er afsagt udeblivelsesdom.

Begæringen fremsættes inden en måned efter dommens forkyndelse.

Den fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 34 og 35.

5. Efter forkyndelsen af begæringen om genoptagelse giver formanden for dommerkollegiet modparten en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

Om forhandlingernes videre forløb gælder bestemmelserne i dette reglements andet afsnit.

6. Retten træffer afgørelse ved dom, over for hvilken der ikke kan begæres genoptagelse. Originaleksemplaret af dommen vedlægges originaleksemplaret af udeblivelsesdommen. Der gøres en bemærkning om dommen i margenen på udeblivelsesdommen.

Kapitel 5

SÆRLIGE RETSMIDLER

Artikel 117

Tredjemandsindsigelse

1. I overensstemmelse med statuttens artikel 42 kan der rejses tredjemandsindsigelse mod den afgørelse, der er truffet i en sag, af en tredjemand, der ikke er blevet tilvarslet i sagen, hvis afgørelsen gør indgreb i dennes rettigheder.

Har den anfægtede afgørelse været offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, skal indsigelsen fremsættes inden to måneder efter offentliggørelsen.

2. Bestemmelserne i artikel 34 og 35 finder anvendelse på tredjemandsindsigelse. Indsigelsen skal desuden angive:

- a) den anfægtede afgørelse
- b) på hvilke punkter den anfægtede afgørelse strider imod tredjemands rettigheder
- c) grundene til, at tredjemand ikke har kunnet deltage i hovedsagens behandling ved Retten.

Indsigelsen rettes mod alle parter i hovedsagen.

En tredjemandsindsigelse behandles af det dommerkollegium, der har truffet den anfægtede afgørelse.

3. Den anfægtede afgørelse ændres i det omfang, hvori tredjemandsindsigelsen tages til følge.

Originaleksemplaret af dommen om tredjemandsindsigelsen vedlægges originaleksemplaret af den anfægtede afgørelse. Der gøres en bemærkning om dommen om tredjemandsindsigelsen i margenen på originaleksemplaret af den anfægtede afgørelse.

4. Såfremt en appelsag ved Den Europæiske Unions Ret og en tredjemandsindsigelse, der behandles ved Retten, vedrører den samme afgørelse truffet af Retten, kan denne efter at have hørt parterne udsætte sagens behandling, indtil Den Europæiske Unions Ret har afsagt dom.

5. Fuldbyrdelsen af den anfægtede afgørelse kan udsættes efter begæring af den tredjemand, der har rejst indsigelse. Bestemmelserne i dette reglements tredje afsnit, kapitel 1, finder anvendelse.

Artikel 118

Fortolkning af Rettens afgørelser

1. I overensstemmelse med statuttens artikel 43 tilkommer det Retten, såfremt der opstår vanskeligheder vedrørende betydningen og rækkevidden af en afgørelse, at fortolke denne på begæring af en part eller af en institution, der godtgør at have en berettiget interesse heri.

Indgivelse af en begæring om fortolkning er ikke underlagt nogen tidsfrister.

2. Bestemmelserne i artikel 34 og 35 finder anvendelse på begæringer om fortolkning. Begæringen skal desuden angive:

- a) den afgørelse, begæringen angår
- b) de punkter i afgørelsen, som ønskes fortolket.

Begæringen rettes mod alle parter i den sag, som den afgørelse, der ønskes fortolket, angår.

En begæring om fortolkning behandles af det dommerkollegium, der har truffet den afgørelse, som begæringen om fortolkning vedrører.

3. Retten afsiger dom efter at have givet parterne lejlighed til at udtale sig.

Originaleksemplaret af den fortolkende dom vedlægges originaleksemplaret af den fortolkede afgørelse. Der gøres en bemærkning om den fortolkende dom i margenen på originaleksemplaret af den fortolkede afgørelse.

4. Såfremt en appelsag ved Den Europæiske Unions Ret og en begæring om fortolkning, der behandles ved Retten, vedrører den samme afgørelse truffet af Retten, kan denne efter at have hørt parterne udsætte sagens behandling, indtil Den Europæiske Unions Ret har afsagt dom.

Artikel 119

Ekstraordinær genoptagelse

1. En pådømt sag kan i overensstemmelse med statuttens artikel 44 kun begæres genoptaget af Retten, hvis der frem-

kommer en faktisk omstændighed af afgørende betydning, der inden dommens afsigelse var ukendt for Retten og for den part, der begærer sagen genoptaget.

Ekstraordinær genoptagelse skal begæres inden tre måneder fra den dag, hvor den, der fremsætter begæringen, har fået kendskab til den faktiske omstændighed, hvorpå den støttes, jf. dog tiårsfristen i statutens artikel 44, stk. 3.

2. Bestemmelserne i artikel 34 og 35 finder anvendelse på begæringen om ekstraordinær genoptagelse. Begæringen skal endvidere angive:

- a) den anfægtede afgørelse
- b) på hvilke punkter afgørelsen anfægtes
- c) de faktiske omstændigheder, hvorpå begæringen støttes
- d) beviserne for tilstedeværelsen af de faktiske omstændigheder, som begrunder den ekstraordinære genoptagelse, og for, at de i denne artikels stk. 1 fastsatte frister er overholdt.

Begæringen rettes mod alle parter i den sag, den anfægtede afgørelse angår.

En begæring om ekstraordinær genoptagelse behandles af det dommerkollegium, der har truffet den anfægtede afgørelse.

3. På baggrund af parternes skriftlige bemærkninger afgør Retten ved dom, om begæringen kan tages til følge.

Tager Retten begæringen til følge, forhandles der mundtligt, medmindre Retten bestemmer andet. Retten træffer afgørelse ved dom.

Originaleksemplaret af dommen i genoptagelsessagen vedlægges originaleksemplaret af den oprindelige afgørelse. Der gøres en bemærkning om dommen i genoptagelsessagen i margenen på originaleksemplaret af den oprindelige afgørelse.

4. Såfremt en appelsag ved Den Europæiske Unions Ret og en begæring om ekstraordinær genoptagelse, der behandles ved Retten, vedrører den samme afgørelse truffet af Retten, kan denne efter at have hørt parterne udsætte sagens behandling, indtil Den Europæiske Unions Ret har afsagt dom.

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 120

Praktiske anvisninger fra Retten

Retten kan give praktiske anvisninger bl.a. vedrørende forberedelse og afvikling af retsmøder ved Retten, om mindelig bilæggelse af tvister samt om indgivelse og fremsættelse af indlæg eller skriftlige bemærkninger.

Artikel 121

Procesreglementets offentliggørelse

Dette procesreglement, som har retsgyldighed på de sprog, der er nævnt i procesreglementet for Den Europæiske Unions Ret, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. Det træder i kraft den første dag i den tredje måned efter den måned, hvori det offentliggøres.

Artikel 122

Overgangsbestemmelser vedrørende sagsomkostninger

Bestemmelserne om sagsomkostninger og retsudgifter i andet afsnit, kapitel 8, finder kun anvendelse på sager, som er anlagt for Retten efter dette reglements ikrafttræden.

Hvad angår sager, der verserede før reglementets ikrafttræden, finder de relevante bestemmelser om sagsomkostninger i procesreglementet for Den Europæiske Unions Ret fortsat anvendelse med de nødvendige tilføjelser.

INDHOLD

	<i>Side</i>
INDLEDENDE BESTEMMELSER	73
Artikel 1 Definitioner	73
FØRSTE AFSNIT RETTENS ORGANISATION	73
Kapitel 1 RETTENS PRÆSIDENT OG MEDLEMMER	73
Artikel 2 Dommernes embedsperiode	73
Artikel 3 Edsaflæggelse	73
Artikel 4 Afsættelse og afsked af en dommer	74
Artikel 5 Rang	74
Artikel 6 Valg af Rettens præsident	74
Artikel 7 Præsidentens beføjelser	74
Artikel 8 Præsidentens stedfortræder	74
Kapitel 2 DOMMERKOLLEGERNE	74
Artikel 9 Dommerkollegierne	74
Artikel 10 Oprettelse af afdelinger	74
Artikel 11 Afdelingsformænd	74
Artikel 12 Ordinært dommerkollegium — Fordeling af sager mellem afdelingerne	75
Artikel 13 Henvisning af en sag til plenum eller til afdelingen, der sættes med fem dommere ..	75
Artikel 14 Henvisning af en sag til en enkelt dommer	75
Kapitel 3 JUSTITSKONTORET OG ADMINISTRATIONEN	75
Første afdeling – Justitskontoret	75
Artikel 15 Udnævnelse af justitssekretæren	75
Artikel 16 Justitssekretærens fratræden inden embedsperiodens udløb	75
Artikel 17 Assisterende justitssekretær	75
Artikel 18 Justitssekretærens forfald	75
Artikel 19 Justitssekretærens opgaver	76
Artikel 20 Registrets førelse	76
Anden afdeling – Administrationen	76
Artikel 21 Tjenestemænd og øvrige ansatte	76
Artikel 22 Rettens administration og finansforvaltning	76

	<i>Side</i>
Kapitel 4 FORRETNINGSGANGEN VED RETTEN	76
Artikel 23 Tid og sted for Rettens møder	76
Artikel 24 Beslutningsdygtighed	76
Artikel 25 Dommeres forfald	76
Artikel 26 Dommeres forfald forud for retsmødet i afdelingen, der sættes med fem dommere	77
Artikel 27 Rådslagninger og afstemninger	77
Artikel 28 Retsferier	77
Kapitel 5 REGLER OM SPROG	77
Artikel 29 Regler om sprog	77
Kapitel 6 PARTSREPRÆSENTANTERS RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE	77
Artikel 30 Privilegier, immunitet og lettelser	77
Artikel 31 Dokumentation for partsrepræsentanters stilling	78
Artikel 32 Udelukkelse fra retsforhandlingerne	78
ANDET AFSNIT RETTERGANGSMÅDEN	78
Kapitel 1 SKRIFTLIG FORHANDLING	78
Artikel 33 Almindelige bestemmelser	78
Artikel 34 Indgivelse af processkrifter	78
Artikel 35 Stævning	79
Artikel 36 Berigtigelse	79
Artikel 37 Forkyndelse af stævningen og meddelelse i EU-Tidende	79
Artikel 38 Fordeling af sagen til et dommerkollegium	79
Artikel 39 Svarskrift	79
Artikel 40 Fremsendelse til Rådet og Europa-Kommissionen	80
Artikel 41 Yderligere skriftveksling	80
Artikel 42 Nye beviser	80
Artikel 43 Nye anbringender	80
Artikel 44 Dokumenter — Fortrolighed — Anonymitet	80
Artikel 45 Foreløbig rapport	80
Artikel 46 Sager, der har forbindelse med hinanden — Forening af sager	80
Artikel 47 Rækkefølgen for behandlingen af sagerne	80

	<i>Side</i>
Kapitel 2 DEN MUNDTLIGE FORHANDLING	81
Artikel 48 Afholdelse af retsmøde	81
Artikel 49 Datoen for retsmødet	81
Artikel 50 Parternes fravær fra retsmødet	81
Artikel 51 Retsmødets forløb	81
Artikel 52 Afslutningen af den mundtlige forhandling	81
Artikel 53 Protokollat for retsmødet	81
Kapitel 3 FORANSTALTNINGER MED HENBLIK PÅ SAGENS TILRETTELÆGGELSE OG BEVISOPTAGELSE	81
Artikel 54 Almindelige bestemmelser	
Første afdeling – Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse	81
Artikel 55 Formål — Former for foranstaltninger	81
Artikel 56 Fremgangsmåde	82
Anden afdeling – Bevisoptagelse	82
Artikel 57 Former for foranstaltninger	82
Artikel 58 Fremgangsmåde	82
Tredje afdeling – Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige	82
Artikel 59 Indkaldelse af vidner	82
Artikel 60 Afhøring af vidner	82
Artikel 61 Vidners forpligtelser	83
Artikel 62 Indhentelse af sagkyndige erklæringer	83
Artikel 63 Edsaflæggelse	83
Artikel 64 Falsk forklaring fra et vidne eller en sagkyndig	84
Artikel 65 Indsigelse — Nægtelse	84
Artikel 66 Godtgørelse af udgifter — Erstatninger og vederlag	84
Artikel 67 Retsanmodning	84
Kapitel 4 MINDELIG BILÆGGELSE AF TVISTER	84
Artikel 68 Nærmere bestemmelser	84
Artikel 69 Parternes forlig	84
Artikel 70 Mindelig bilæggelse og retsforhandlinger	85

	<i>Side</i>
Kapitel 5 UDSÆTTELSE AF SAGER OG HENVISNING AF SAGER TIL DOMSTOLEN OG DEN EUROPÆISKE UNIONS RET PÅ GRUND AF RETTENS MANGLENDE KOMPETENCE	85
Artikel 71 Tilfælde, hvor der kan ske udsættelse — Fremgangsmåde	85
Artikel 72 Udsættelsens varighed og virkning	85
Artikel 73 Henvi sning af sager	85
Kapitel 6 OPHÆVELSE AF SAGER, SAGER, HVOR DET ER UFORNØDENT AT TRÆFFE AFGØRELSE, FORMALITETSINDSIGELSER OG PROCESSUELLE STRIDSSPØRGSMÅL	85
Artikel 74 Ophævelse af sager	85
Artikel 75 Sager, hvor det er ufor nødent at træffe afgørelse	85
Artikel 76 Sager, som åbenbart ikke kan behandles	85
Artikel 77 Afvisning, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt	86
Artikel 78 Begæring om en afgørelse uden at behandlingen af sagens realitet indledes	86
Kapitel 7 DOMME OG KENDELSER	86
Artikel 79 Domme	86
Artikel 80 Dommens afsigelse	86
Artikel 81 Kendelser	86
Artikel 82 Vedtagelse af kendelser	87
Artikel 83 Retskraft	87
Artikel 84 Berigtigelse af afgørelser	87
Artikel 85 Undladelse af at træffe afgørelse om sagens omkostninger	87
Kapitel 8 SAGSOMKOSTNINGER OG RETSUDGIFTER	87
Artikel 86 Afgørelse om sagens omkostninger	87
Artikel 87 Fordeling af omkostningerne — Almindelige bestemmelser	87
Artikel 88 Omkostninger påført unødvendigt eller af ond vilje	87
Artikel 89 Fordeling af omkostningerne — Særlige tilfælde	87
Artikel 90 Udgifter til tvangsfuldbyrdelse	87
Artikel 91 Sagsomkostninger, der kan kræves erstattet	88
Artikel 92 Tvist om sagsomkostninger	88
Artikel 93 Betaling	88
Artikel 94 Retsudgifter	88
Kapitel 9 RETSHJÆLP	88
Artikel 95 Materielle betingelser	88
Artikel 96 Formkrav	88

	<i>Side</i>
Artikel 97 Fremgangsmåde	88
Artikel 98 Forskud — Afholdelse af sagsomkostninger	89
Kapitel 10 FORKYNDELSER	89
Artikel 99 Forkyndelser	89
Kapitel 11 FRISTER	90
Artikel 100 Beregning af frister — Fast frist under hensyn til afstanden	90
Artikel 101 Fristforlængelse — Bemyndigelse til justitssekretæren	90
TREDJE AFSNIT SÆRLIGE RETTERGANGSFORMER	90
Kapitel 1 UDSÆTTELSE AF GENNEMFØRELSEN SAMT ANDRE FORELØBIGE FORHOLDSREGLER ...	90
Artikel 102 Begæring om foreløbige forholdsregler	90
Artikel 103 Præsidentens kompetence	90
Artikel 104 Fremgangsmåde	90
Artikel 105 Afgørelse om foreløbige forholdsregler	91
Artikel 106 Ændrede forhold	91
Artikel 107 Fornytt begæring	91
Artikel 108 Udsættelse af tvangsfuldbyrdelse	91
Kapitel 2 INTERVENTION	91
Artikel 109 Begæring om intervention	91
Artikel 110 Betingelser for intervention	91
Artikel 111 Opfordring til at intervenere	92
Kapitel 3 APPEL OG HJEMVISNING AF SAGER EFTER OPHÆVELSE	92
Artikel 112 Betingelser for appel af Rettens afgørelser	92
Artikel 113 Hjemvisning efter ophævelse — Fordeling af hjemviste sager	92
Artikel 114 Fremgangsmåde ved behandlingen af hjemviste sager	92
Artikel 115 Sagsomkostninger	92
Kapitel 4 UDEBLIVELSESDOMME OG GENOPTAGELSE	92
Artikel 116 Fremgangsmåde	92
Kapitel 5 SÆRLIGE RETSMIDLER	93
Artikel 117 Tredjemandsindsigelse	93
Artikel 118 Fortolkning af Rettens afgørelser	93
Artikel 119 Ekstraordinær genoptagelse	93

	<i>Side</i>
AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	94
<i>Artikel 120</i> Praktiske anvisninger fra Retten	94
<i>Artikel 121</i> Procesreglementets offentliggørelse	94
<i>Artikel 122</i> Overgangsbestemmelser vedrørende sagsomkostninger	94
Indhold	95

ABONNEMENTSPRISER 2010 (ekskl. moms, inkl. normale forsendelsesomkostninger)

EU-Tidende, L- + C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	1 100 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, papirudgave + årlig cd-rom	22 officielle EU-sprog	1 200 EUR pr. år
EU-Tidende, L-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	770 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, månedlig kumulativ cd-rom	22 officielle EU-sprog	400 EUR pr. år
Supplement til EUT (S-udgaven), udbud og offentlige kontrakter, cd-rom, 2 udgaver pr. uge	Flersproget: 23 officielle EU-sprog	300 EUR pr. år
EU-Tidende, C-udgaven — udvælgelsesprøver	Sprog iht. udvælgelsesprøve(r)	50 EUR pr. år

Den Europæiske Unions Tidende, der udkommer på EU's officielle sprog, fås i abonnement i 22 sprogudgaver. EU-Tidende omfatter L-udgaven (retsforskrifter) og C-udgaven (meddelelser og oplysninger).

Der abonneres særskilt på hver sprogudgave.

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 920/2005, offentliggjort i EU-Tidende L 156 af 18. juni 2005, er Den Europæiske Unions institutioner midlertidigt fritaget for forpligtelsen til at udarbejde og offentliggøre alle retsakter på irsk. Irske udgaver af EU-Tidende vil derfor blive markedsført særskilt.

Abonnementet på supplementet til EU-Tidende (S-udgaven (udbud og offentlige kontrakter)) omfatter alle udgaver på de 23 officielle sprog på én cd-rom.

Abonnenter på *Den Europæiske Unions Tidende* kan uden ekstra omkostninger rekvirere eksemplarer af diverse bilag til EU-Tidende (C ... A-udgaver). Abonnenterne gøres opmærksom på udgivelsen af bilagene ved hjælp af »meddelelser til læserne« i *Den Europæiske Unions Tidende*.

I løbet af 2010 vil cd-rom-formatet blive erstattet af dvd-formater.

Salg og abonnementer

Betalingsabonnementer på diverse tidsskrifter, som f.eks. *Den Europæiske Unions Tidende*, kan købes gennem vore salgsagenter. Listen over salgsagenterne findes på internettet:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_da.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) giver direkte og gratis adgang til EU-retten. Via dette netsted kan man konsultere *Den Europæiske Unions Tidende*, og netstedet indeholder endvidere traktaterne, retsforskrifter, retspraksis og forberedende retsakter.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på: <http://europa.eu>

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA